

Özgürlük Güneşi Anaların Bağrından Doğar

Tüm Kürdistan Annelerinin
Anneler Günü Kutlu olsun

CIWANÊN AZAD

Kowara Ciwanan a Mehaneye

Her Tişt Ji Bo Azadiyê!

Hejmar: 24

Gulan 2008

Yüreğimiz Güneşe
Yönümüz Dağlara
Öfkemiz Düşmana

Kawîs Axa dengbêjê bi nav û deng. Bi navê xwe ê rastî Kek Weyîs di sala 1889an de li zozana Carcelî a êla Herkîyan ji dayika xwe dibe. Navê bavê wî Ahmed Herkî ye û ji binemala Malebî a êla Herkîyan tê. Navê dayika wî jî Leyla ye.

Êla wan zivistanan ji zozanan dadiketin, deştên rojhilata Mûsilê û li gundê Şêxan niştêcîh dibûn. Wê dema Kawîs Axa 10 salî bû, bavê wî koça dawiyê kir. Wê demê birayekî ê wî piçûktir hebû. Navê wî jî Kino bû. Kawîs Axa, mirovekî tat bû. Lê wê wexta stran digot, tatbûna wî qet dîyarnedibû. Tatbûna wî ji dayikbûna wî ve nebû. Li gor gotina wî, di ciwanîya xwe de zivistanê bi hespê diçe aşî û di rê de ji hespê ketîye û di nav berfê de bi seatan maye û ji vê bûyerê şûnda jî tat bûye.

Berhemên Kawîs Axa di 43 kasêtan de hatîye tomarkirin. Ev kasêtana di arşîva pişka Kurdî a Radyoya Bexdayê de tên parastin. Di sala 2007an, Enstîtuya Kelepura Kurdî wekî zincîre albûmên muzîka kevnar ya kurdî albûma Kawîs Axa amade kir û wekî CD belav kir.

Kawîs Axa di sala 1936'an de ji bo serdana êla Herkîyan çû ji bo gundê Herşem ê Koyî û li wir çû ber dilovaniya xwe. Kawîs Axa, çar zarok jî li pêy xwe hiştin.

İçindekiler

Genç Başladık, Genç Başarıyoruz..... 2

Duran KALKAN

**Demokratik Özerklik Ve Demokratik
Özerk Kürdistan..... 6**

Kasım ENGİN9

Şehitler Başucu Kitabımızdır..... 10

M. KARASU

**Apocu Gençlikle Zafere
Gideceğiz..... 21**

Röportaj

**Gençliğin Örgütlenme Sorunları ve
Çözüm Yöntemleri..... 26**

Sinan MİRKAN

**Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve
Huseyin İnan Özgürlük
Mücadelemizde Yaşamaya Devam
Etmektedirler..... 36**

Cemal ŞERİK

Yaşam Sanatçımız Yönetmenime..... 45

Beritan CUDİ

**Besosin Karakolunda
Neler Oldu?-I-..... 48**

Şervin

Adı Arzella..... 52

Arjin NİSAN

Kökler -II-..... 57

A.Ö. Bilim Aydınlanma Akademisi

Mizah..... 62

Ciwanen Azad

Editörden

Merhaba gençler ve genç kalanlar!

Özgürlük Hareketimizin 35 yıllık mücadele deneyim ve tecrübesi, Deniz Gezmişlerin, Yusuf Aslan'ların, Hüseyin İnan'ların başlattığı mücadelenin başarılı bir noktaya getirilmesini sağlayacak koşulları yaratmıştır. Bu kazanımlar, günümüzde gençlik için değerlendirilmesi gereken bir avantajdır. Bu avantajlar değerlendirildiğinde, gençliğin rolünü oynaması önünde hiçbir engel kalmayacaktır.

Bugün gençliğin tarihsel olarak rolünü oynaması her zamankinden daha fazla olanaklı hale gelmiştir. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının şahadetinden bugüne kadar geçen sürede gençliğin mücadele içerisinde gösterdiği kararlılık ve ödediği bedeller gençliğin rolünü oynamaya devam edeceğine dair hiç bir kuşkuyla yer bırakmamaktadır. Gençlik bunu defalarca ispatlamıştır. Haki Karer, Mazlum Doğan, Kemal Pir, M. Hayri Durmuş ve daha onlarca gençlik önderi bunu yaşamları ile ortaya koymuşlardır. Bu ölümsüz gençlik önderleri, bugün gelişen özgürlük ve demokrasi mücadelemizin bu noktaya gelmesinde belirleyici konumda olan kişilikler arasında yer almışlardır. Gençlik günümüzde de bu rolü oynamaya devam edecektir.

Reber Apo, " genç başladık genç bitireceğiz" demektedir. Bu, Özgürlük ve demokrasi mücadelemizin bir gençlik hareketi olduğu ve kendi içinde sürekliliği ile gençliğini koruduğu anlamına gelmektedir. 6 Mayıs'ın yıldönümünde de gençlik bunu başarabilmelidir. 6 Mayıs'a gençlik kendi cephesinden bu şekilde karşılık olabilmelidir.

Halk üzerine düşeni yapmaktadır. Botan yürüyüşü ile başlayıp Newroz'da zirveye çıkan serhildanlarıyla bunu göstermiştir. Gerilla Gabar ve Oramar eylemleriyle, düşmana tattırdığı Zap yenilgisi ile görev ve sorumluluğuna sahip çıkmaya devam ettiğini ortaya koymuştur. Bu ölçüde gençlik de rolünü oynayacaktır 6 Mayıs'ın yıldönümünde bunun karalılığı gösterilebilmelidir.

Amed'de buluşmak dileğiyle...

Genç kalın...

Genç Başladık Genç Başarıyoruz! -I-

Duran KALKAN

Bir gençlik hareketi ve partisi olan PKK'yi en iyi anlatan sloganlardan birisi budur. Bu tanım PKK'nin kadro yapısının hem ruhsal, duygusal, ideolojik motivasyonunu ve hem de duruşunu ifade etmektedir. Gerçekten de PKK her bakımdan bir gençlik hareketi olarak doğup gelişmiş bugünlere gelmiş ve bugünde örgütsel yapısını genç kadrolardan oluşturmakta ve görevlerini gençliğe dayalı olarak yürütüp başarmaktadır. PKK'nin bir gençlik hareketi olması elbette her şeyden önce gençliğin ruhunu, duygularını, düşüncesini, davranışlarını temsil etmesinden ve tüm bünyesine yerleştirmiş olmasından kaynaklıdır.

Gençlik ruhu gibi PKK'nin düşünce ve eylemi temizdir, saftır. Özgürlükçü, eşitlikçi ve kardeşçedir. Gençlik duyguları gibi coşkulu, heyecanlı, ilerleticidir. Gençliğin düşüncesi gibi PKK ideolojisi, özgürlük, demokrasi, eşitlik gibi kardeşçe paylaşım dayalı bir yaşamı öngören temel ilkelere dayanmaktadır. Kire, pasa bulaşmamış, menfaat gözetmeyen, parayla iş yapmayan tamamen iyilik,

güzellik, kardeşlik ruhuyla dolu bir çizgiyi ifade etmektedir. PKK'nin felsefik, ideolojik yapısı çok büyük oranda gençlik ruhunu, duygu ve düşünce yapısını temsil etmektedir.

PKK bir gençlik hareketi olarak doğmuştur

Aynı zamanda eylem çizgisi de gençliğin o büyük dinamizmini, ataklığını, girişkenliğini temsil eder düzeydedir. İlk çıktığı andan bu yana her türlü göreve yaklaşımı ve mücadele anlayışı tamamen cesur ve fedakâr bir yapıda olmuştur. Gençliğin büyük cesaretini, fedakârlığını, atılganlığını, dinamizmini kendi bünyesinde içselleştirmiştir.

Dolayısıyla da her zaman kendini yenileyen, yeni başlangıçlar yapan, her sürece cevap olacak bir çözümü kendinde yaratan bir hareket olmayı başarmıştır. Bu anlamda PKK'nin gençliğin ruh, düşünce ve davranış dünyasını bir örgütsel sistem haline getirdiği rahatlıkla söylenebilir. Bu bakımdan da bir gençlik hareketi olarak doğmuştur. Gençliğe dayalı bir parti olarak şekillenmiş ve mücadeleye girmiştir. Günümüze kadar

bütün görevlerini gençliğe dayanarak, bir gençlik partisi olarak başarmıştır. Bugün de bir gençlik partisi olmaya, her bakımdan gençliği temsil eden bir parti olarak yürümeye devam etmektedir.

Kuşkusuz bu sadece gençliği tanımak, anlamak ve gençlik özelliklerini esas alıp parti kurmaktan kaynaklanmamıştır. Tam tersine doğrudan gençlik içinden çıkan, gençlerin yarattığı, genç militanların ortaya çıkardığı bir parti olmuştur. PKK'nin ilk doğuşunun yüksek öğrenim gençliği içinden ve genç militanlar eliyle olduğu bilinmektedir.

Bir özgürlük düşüncesi olarak doğuşundan, bir parti ve gerilla hareketi olarak gelişimine kadar her şeye öncülük eden, her şeyi sıfırdan yaratan ve bütün gelişme süreçlerini yöneten Önder Aponun bu düşüncesi ve eylemi genç bir militan olarak yarattığı, yüksek öğrenim gençliği çağındayken bu büyük çıkışı yaptığı bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla bir önderlik partisi olarak PKK, gençlik içinden doğmuştur.

PKK'yi doğuran Önder Apo gerçeği tamamen

"Bir önderlik partisi olarak PKK, gençlik içinden doğmuştur. PKK'yi doğuran Önder Apo gerçeği tamamen gençlik çağında olan bir militan gerçeği ifade etmektedir. PKK'nin ilk ideolojik gruplaşması tamamen gençlik kadrolarından oluşmuştur. Gençlik ruhu gibi PKK'nin düşünce ve eylemi temizdir, saftır. Özgürlükçü, eşitlikçi ve kardeşçedir. Gençlik duyguları gibi coşkulu, heyecanlı, ilerleticidir"

gençlik çağında olan bir militan gerçeği ifade etmektedir. PKK'nin ilk ideolojik gruplaşması tamamen gençlik kadrolarından oluşmuştur. Büyük çoğunluğu da yüksek öğrenim gençliği içinden çıkmıştır. Üniversitelerde, akademilerde, enstitülerde okuyan yüksek öğrenim gençliği yaşadığı aydınlanma ve taşıdığı sorumluluğa dayanarak böyle büyük bir tarihsel hareketi yaratmayı başarmıştır.

PKK'yi yaratan ilk ideolojik gruplaşma bir gençlik gruplaşmasıdır

Sadece ruh, duygu, bilinç, davranışıyla gençliği temsil eden bizzat bir gençlik grubu olan bir harekettir. Daha sonra PKK'nin Türkiye metropollerinden Kürdistan şehirlerine taşınması yine gençliğe dayalı olarak gerçekleşmiştir. Antep'te, Dersim'de, Kars'ta, Amed'de, Urfa'da, Batman'da, Kürdistan'ın tüm şehir ve kasabalarında ilk PKK grupları lise ve ortaokullarda okuyan ya da hiç okula gitmeyip çalışan, işçilik yapan gençlerden oluşmuştur.

Tıpkı Türkiye metropollerinde bir ideolojik grup olarak doğuşun gençlik kadrolarına dayanması gibi PKK'nin Kürdistan'a taşınması ve Kürdistan kent ve kasabalarında ilk gruplarını oluşturması da gençlik kadrolarına dayanmıştır.

Daha parti olmadan önce Kürdistan'da bir gençlik hareketi olmuştur. Kürdistan devrimcileri denen oluşum tamamen bir gençlik hareketidir. Sadece genel bir hareket olmakla da sınırlı kalmamış, ilk örgütsel adımlar da gençlik örgütlenmesi temelinde atılmıştır. PKK hareketinin gönüllülüğe dayalı gruplaşmayı aşarak ilk resmi hüviyet kazanması gençlik örgütü olma biçimindedir. Kürdistan devrimci gençlik birliği 1977'de kurulan ve PKK'den önce resmi örgüt olan partileşme sü-

recini yürüten temel bir örgütlenmedir. Demek ki sadece ruh, düşünce ve davranışıyla gençliği temsil etmek değil yine sadece gençlikten oluşan çıkan kadrolara dayanan bir hareket olma da değil, bizzat gençlik örgütlenmesi temelinde gelişen, partileşme sürecini yaşayan ve parti oluşumunu sağlayan bir gençlik partisidir PKK.

PKK'nin temelinde gençlik var olmuştur

Kürdistan devrimci gençlik birliğinin yürüttüğü çalışmalar temelinde 1978 yılının 26-27 Kasım günlerinde Lice'nin Fis ovasında yapılan kuruluş kongresiyle, PKK'nin resmen kuruluşuna gidilmiştir. Resmen PKK ismi takılmadan önce demek ki, gençlik birliği olma ismi vardır. Resmi ismi PKK olsa da ve Kürt halkını yönlendiren bir öncü parti haline gelse de her zaman PKK'nin temelinde gençlik var olmuştur. Anlayış düzeyinde de, kadro yapısıyla da, örgütsel gerçeğiyle de PKK her zaman bir gençlik hareketi olarak var olmayı ve mücadele etmeyi sürdürmüştür.

Nitekim partileşme sürecinde de temel kadro alanı her zaman gençlik olmuştur. Kadrolarının yüzde doksanına yakın bölümü gençlik kitlesi için-

den çıkmıştır. Kürt halkının genç kız ve oğulları ruhlarıyla, duygularıyla, bilinçleriyle, eylemleriyle, cesaret ve fedakârlıklarıyla PKK'yi yaratmışlar, her türlü saldırıya karşı korumuşlar ve günümüze kadar tarihin en devrimci akımlarından birisi olarak gelişini sağlamışlardır. Bir gençlik önderi olan, önder Apo etrafında kenetlenen Kürt halkının kız ve oğulları yeniden özgür, eşit ve demokratik ilkelere dayalı bir halk yarattıkları gibi bugüne kadar büyük siyasi gelişmelere yol açan bir mücadeleyi de ortaya çıkartmışlardır.

Resmen bir parti olarak kurulup siyasal mücadele de etkin bir rol oynamaya adım attığı süreçte de PKK yüzde doksan beş oranında bir gençlik partisi olmaya devam etmiştir. Çok iyi biliniyor ki 12 Eylül faşist askeri rejimine karşı siyasi mücadeleyi gerilla biçiminde ancak yürütebilmiştir PKK. Dolayısıyla da partileşme gerillalaşma biçiminde oluşmuş ve gelişmiştir. Gerilla ise yüzde doksan dokuz bir gençlik örgütlenmesi ve eylemi olmuştur. 1980'li ve 90'lı yıllarda hem gerilla da, hem de serhildanlarda Kürt gençliği halka öncülük eden, ruh, bilinç ve eylem aşıl原因, dolayısıyla parti öncülüğünü temsil eden bir kesim olmuştur. Günümüzde de bu gerçek olduğu gibi devam etmektedir.

PKK'nin dayandığı en temel miras devrimci gençlik mücadelesidir

Bu biçimde bir gençlik partisi olarak doğan ve günümüze kadar gelen PKK'nin doğuşunu da, gençlik mücadelesi yol açmıştır. Çok iyi biliyoruz ki, PKK 1968 dünya devrimci gençlik hareketinin mirası üzerinde, onun Türkiye ve Kürdistan'a yansması temelinde doğup, gelişmiştir. Temel bir dayanağı 68 devrimci gençlik ruhudur. 1968 gençlik eylemliliğidir, direnişidir. 1968 dünya gençlik hareketinin Türkiye'ye ve Ortadoğu'ya yansmasının bir iki yıl gecikmeyle 1979'ların başında zirveye ulaştığı bilinmektedir.

Başta Türkiye olmak üzere, İran'da da çeşitli Arap ülkelerinde bu temelde güçlü bir gençlik direnişi ortaya çıkmıştır. Türkiye'de gelişen gençlik hareketinin ve mücadelesinin kendisini Dev-Genç ismiyle tanımladığı bilinmektedir. Ve 1970'lerin başında Türkiye siyasi gündemini sarsan, Türkiye toplumunu uykudan uyanırcasına aydınlatan büyük gençlik eyleminin bu temelde geliştiği bir gerçektir.

Dolayısıyla PKK'nin Dev-Genç'in mirası üzerinde geliştiği, onun doğrudan bir devamı olduğu, Türkiye metropollerinde Dev-Genç ismiyle gelişen gençlik hareketi ve mücadelesinin Kürdistan'a taşınmasını ve Kürdistan devrimci gençlik birliği haline gelmesini ifade ettiği tartışma götürmez bir gerçektir. Demek ki bir gençlik hareketi olarak doğarken PKK'nin dayandığı en temel miras devrimci gençlik mücadelesidir. Bunun dünyada ve Türkiye'de gelişen yönüdür.

Türkiye'de Dev-Genç hareketinin 12 Mart 1971 askeri darbesine karşı güçlü bir direniş geliştirdiği bilinmektedir. Bir yandan THKP-C, TİKKO biçiminde örgütlenerek böyle bir direnişe örgütsel temel kazandırırken diğer yandan Denizlerin, Sinanların ilk

gerilla adımlarıyla, gerillalaşma biçiminde bu direniş sürdürülmüştür.

Denizlerin büyük düşünceleri, idealleri PKK'de gerçeğe dönüşmüştür

PKK'nin örgütsel adımlarını Dev-Genç temelinde gelişen devrimci örgütlenmelerin mirası üzerinde geliştirdiği, yine PKK'nin yarattığı gerilla hareketinin öncülerinin de Nurhak'lara çıkan Sinan'lar, Karadeniz dağlarına çıkan Mahirler yine Kürdistan'a gitmeyi hedefleyen Denizler olduğu tartışma götürmez bir gerçektir.

PKK bu büyük adımların, çabaların, girişimlerin bir devamı, Kürdistan'a taşınması ve hata, eksikliklerinden arınarak, yenilginin önu kesilerek başarılı bir çizgide sürdürülmesi olmuştur. Demek ki bir gençlik hareketi olarak doğan PKK'nin dayandığı temel miras Türkiye devrimci gençlik mücadelesidir. Yani Denizlerin, Mahirlerin, İbrahimlerin ruhu, düşüncesi, çabası mirası üzerinde, onların büyük özlem ve arayışlarını pratikleştirmek üzere Kürdistan'dan gelişen bir gençlik partileşmesi olma gerçeğini ifade etmiştir. Daha yeni mücadeleye katılan bir genç kadro adayı olarak önder Apo hem bu büyük gençlik mücadelesini izlemiş, gözlemiş, onun tecrübelerini edinmiş, hem de yaşadığı trajik yenilginin nedenleri üzerinde derin bir sorgulama yaparak onları aşma temelinde PKK hareketini yaratmaya yeni bir önderliksel çıkış yapmaya karar vermiştir.

6 Mayıs 1972'de idam edilen Deniz Gezmiş ve arkadaşları Türkiye gençliğinin ve halkının bu en temiz ve seçkin önderleri idam sehpasında yaşasın Kürt ve Türk halklarının kardeşliği sloganını atmışlardır. Yaşamlarını Türk ve Kürt halklarının kardeşliğine ve birliğine adanmışlardır.

PKK bu büyük ruhun, bilincin de örgüte ve pratiğe dönüştürülmesini ifade

etmiştir. Tamamen halkların kardeşliği, birliği, özgür-demokratik ittifakı esası üzerinde herkesi devrimci ilkeler temelinde birleştiren bir hareket olarak gelişmiştir. Denizlerin bu büyük düşünceleri, idealleri PKK'de gerçeğe dönüşmüştür. Hakiler, Kemaller onlarca Türkiye halkından ve farklı milliyetlerden genç insan PKK saflarında militanca yer alıp, savaşarak Denizlerin öngördüğü halkların kardeşliği çizgisini yaşama geçirmişlerdir.

Mayıs ayı Türkiye ve Kürdistan gençliğinin büyük mücadelesine sahne olan bir aydır

Böylece yüksek öğrenim gençliği üzerine bir gençlik akımı olarak çıkış yapan PKK bir yandan 1968 devrimci gençlik hareketiyle onun Türkiye'deki yansması olan 1971 Dev-Genç çıkışının mirası üzerinde doğup, gelişmiş diğer yandan ise deniz'lerin idam sehpalarında haykırdığı halkların kardeşliği ruhunu ve bilincini esas alarak gerçek bir özgürlük, eşitlik, demokrasi hareketi olmayı başarmıştır.

Bu vesileyle bütün bu süreçlerde yer alan PKK devrimci çıkışına katkı sunan, emek veren herkesi saygıyla anıyorum, selamlıyorum.

2 Mayıs'ta büyük Siverek komutanı M. Karasungur yoldaş şehit düştü. 1 Mayıs'ta büyük taksim katliamı oldu. 6 Mayıs'ta Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan idam edildi. 18 Mayıs'ta İbrahim Kaypakaya ve Haki Karer katledildi. Yine 17-18-19 Mayıs'larda Halil Çavgun, Ferhat Kurtay gibi yiğit devrimciler şehit düştüler. Mayıs ayı Türkiye ve Kürdistan gençliğinin büyük mücadelesine sahne olan bir ay oldu. Direniş ayı oldu, şehitler ayı oldu.

18 Mayıs şehitler günümüz oldu. Bu vesileyle şehitler ayı mayıs'ta tüm bu kahraman şehitlerimizi Karasungurları, Denizleri, İbrahimleri,

Hakileri, Halilleri, Ferhatları adlarını saymadığımız ve sayıları neredeyse binleri bulan Mayıs şehitlerimizi ve onların şahsında tüm devrim şehitlerimizi saygı ve minnetle anıyorum. Anılarını özgür Kürdistan mücadelesinde ve halkların kardeşliği çizgisinde sürekli yaşatacağımıza dair sözümüzü yineliyorum.

Tarihi yaratan, tarihe damgasını vuran birincil kesim gençlik kesimidir

Dikkat edilirse 1960'ların ortalarından bu yana geçen yakın tarihimizi Türkiye'de ve Kürdistan'da devrimci gençlik hareketi yaratmıştır. 60'ların ortalarından itibaren dünyadaki gelişmelerle de etkileşim içerisinde örgütlenip gelişen Türkiye devrimci gençlik hareketi 1970'li yıllara damgasını vururken daha sonraki süreci ise PKK biçiminde kendini örgütleyip, pratikleştiren Kürdistan gençliği damgasını vurmuştur. Bütün tarihin bu temelde yaşanmış olma ihtimali kuvvetle muhtemeldir.

Yani tarihi yaratan, tarihe damgasını vuran birincil kesimin gençlik kesimi olduğu, onun özgürlük, eşitlik, demokrasi yönündeki arayışları ve bu temelde geliştirdiği mücadele olduğu bir gerçektir. Toplumların geleceğini yaratan temsil eden gençlik dolayısıyla tarihi yapan da olmaktadır. Bu durumun günümüz açısından geçerliliğini kuşkusuz çok daha fazla korumaktadır.

21. yüzyıl gerçeğinde tarih yapanın daha çok gençlik olacağı halkların ekonomik, sosyal, kültürel ilerleyişinin öncülüğünü gençlik hareketinin yapacağı tartışma götürmez bir gerçektir. Çünkü dünyanın aydınlandığı bir çağda bulunuyoruz. Araç-gereçlerin, bilimsel-teknik donanımların en ileri düzeye ulaştığı bir dönemi yaşıyoruz. Dolayısıyla yeniliğe açık, kavrayış düzeyi yüksek, düşünce ve duyguları temiz

bir yapıyı ifade eden gençlik bu çağda her zamankinden daha fazla etkili olabilir, öncülük edebilir, yenilik yaratabilir. Bu tüm insanlık açısından böyle olduğu gibi Ortadoğu ve Kürdistan gerçeği açısından da böyle olabilir.

PKK'yi sürekli kılacak, devam ettirecek yegâne güç gençliktir

Günümüzde her yerden daha fazla demokratik, köklü bir demokratik dönüşüm sancısını Ortadoğu yaşamaktadır. Bunun için tarihsel ve kültürel birikimin var olduğu gibi böyle bir dönüşümü zorlayan bedeller ve çelişkiler de mevcuttur. Ortadoğu şöyle bir ikilem içerisindedir; ya demokratik dönüşüm yaratarak, demokratik dönüşüm yaparak yeni bir çağın, demokratik sosyalizmin çağının gelişimini yaratacak ya da var olan değerlerini de kaybederek yok olup gidecektir.

Ortadoğu'nun yaşadığı çelişki bu kadar keskindir. Yok, olup gitmeyi önleyecek yeni bir çağ yaratmayı sağlayacak nedenler Ortadoğu açısından güçlüdür. Bu noktada da kuşkusuz en başta sorumluluk Ortadoğu gençliğindedir. Kürt, Türk, Arap, Fars ve diğer halkların gençlik kesimindedir. Benzer

durum Kürt gençliği açısından da ifade edilebilir. 1970'lerin ortalarından itibaren gençlik militanı önder Aponun çıkışıyla bilinçlenme ve örgütlenme sürecine giren PKK biçiminde partileşerek bugüne kadar en zor koşullarda Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini başarıyla yürüten Kürt gençliği önümüzdeki süreçte de bu çizgiyi daha güçlü sahiplenerek devam ettirecek, özgürlük ve demokrasi mücadelesinin öncülük görevini yürütmeyi sürdürecektir.

Bu nedenle günümüz ulusal demokratik görevlerini en başta yürütmekle sorumlu olan kesim de gençlik kesimidir. PKK'nin doğuşu ve gelişimi gibi demokratik sosyalizm çizgisindeki yeniden yapılanışı da bir gençlik hareketi olma özelliğini devam ettirmektedir. Bu konuda yanlış, hatalı, yetersiz anlayışa kesinlikle girmemek gerekiyor. Hem felsefik ve ideolojik açıdan, hem de kadrosal ve örgütsel yapı bakımından PKK'nin yeniden inşası da bir gençlik partileşmesi olmaktadır. Genç başlayıp genç başaran PKK'nin sürekliliğini kılacak, devam ettirecek yegâne güç kesinlikle gençliktir.

Demokratik Özerklik Ve Demokratik Özerk Kürdistan -I-

**Kasım
ENGİN**

Bilimsel zihniyetin aydınlattığı toplumu milliyetçilik tekrar din gibi karartmaya başladı. 19. ve 20. yüzyılın milliyetçilikle yüklü zihniyeti, kutsal savaş anlayışı gibi toplumları her tür şiddet ve savaşa kaldırmaya en elverişli meşruiyet aracı rolü oynadı. 17. ve 18. yüzyıllar nasıl yoğunlukla ulusların doğuş yılları ise, 19. ve 20. yüzyıllar da milliyetçiliğin şahlandığı dönem oldu. Devlet iktidarının en zirvesine ikinci dünya savaşında ulaşan milliyetçilik çağı, yol açtığı yıkımla kapitalizmin genel ve sonul krizinin de başlangıcı oldu.

Milliyetçilik kapitalizmin dinidir. Milliyetçilik kapitalizmin egemenliğine götüren yoldur. Filistin ve İsrail milliyetçiliğinin Filistin'i ve İsrail'i ne hale getirdiği ortada. Türk milliyetçiliğinin Türkiye'yi getirdiği nokta belli. Enver Paşa milliyetçiliği Osmanlı'ya kaybetti. Milliyetçilik engellenemezse Kudüs'te yaşanan bu durum yarın Kerkük'te de yaşanabilir. Çünkü milliyetçilikte sağduyu yoktur, kimse kimseyi dinlemez, demokratik diyaloga kapalıdır.

Bu gözle bakılırsa: Milli-

yetçilik bir urdur. Hem de kanserli bir ur. Vücutun iyileşmesini hep engeller. İyileşmeye elverişli olmamak özünde uyumsuzluktur. Kendi kendine güvenisizliktir. Kendi kendine güvenmeyen başkalarıyla sağlıklı ilişki kuramaz. İste-se de yapamaz. Çünkü içyapısı, zihinsel duruşu buna el vermez. Zihniyeti barışa, uyuma el vermeyen agresif olur. Sonuçta ya mazoüst olur kendine saldırır ya da sadist olur ve dışındakine saldırır.

Milliyetçilik özünde kendi dışındakini tanımamadır

Milliyetçilik nerede var ise orada yukarıdaki iki durum yaşanan gerçekliktir. Milliyetçilik özünde kendi dışını tanımamadır. Bu da özünde kendini tanımamadır. Kendini tanımayan, kendisini bilmeyen, kendisine abartılı yaklaşır. Bu kendine abartılı yaklaşımı, dışındakini rette kadar götürür, küçümser. Bu da özünde aşağılık kompleksleri yaratır. Bu hastalıklı bir durumdur.

Bu hastalıklı yaklaşımlar 'dünyalar benimle biter',

'ben olmazsam bu yaşam yaşanılmaz', 'seçkin insanız, seçkin halkız, tanrı bizi göndermiş' der ve sonunda 'Bir Türk dünyaya bedeldir' noktasına kadar götürür. Özcesi milliyetçilik bir sapkınlıktır ve insanlığın yüreğine saplanmış bir hançerdir.

Yani bir urdur. Ve insanlık, bu sapkınlıktan kendini kurtarmak zorundadır. Bu ideolojinin yarattığı devlet sonuçta bir sapma ve uğursuz, hastalıklı ve bulaşıcı bir kanserdir.

Bu yaklaşımın hepimizi adeta devlete alıştırdığı bir gerçektir. Hepimiz birazda devletle yattık devletle kalktık. Öyle ki, devlet olmadan bir mücadelenin verilebileceği ya da verilmesi gerektiğini aklına getiren ya aptaldır ya da çılgındır muamelesi gördü. Eskiden böylelerine anarşist derlerdi. Ancak bizde biliyoruz ki anarşistler dahi neticede devleti onaylamaktadırlar. Hani "ya devlet başa ya da kuzgun leşe" misali. Ya devletle olursun ya da rezil u rüsva olursun.

Hâlbuki çok az bir zaman önce dünya da birçok toplum ya da topluluk hiçte devlete ihtiyaç duymadan kendi Komünü ya da

"Ne zaman ki kapitalist form silah zoruyla kendi hâkimiyetini geliştirdi orada bu küçük kendi kendine yeten yaşam birimleri tasfiye edilerek daha büyük kar getirecek formlara geçildi. Adeta dev gibi sahalara yayılmış toplumları daha iyi yürüte bilmek ve kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirebilmek için ulus kavramı daha doğrusu milliyet milliyetçilik kavramları öne verildi"

Konfederal yapısı içerisinde yaşamıştır. Halen bugün dahi Avrupa'nın ve Amerikanın birçok yerinde kendi kendine yeten öyle siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel birim yaşamını idame ettirmektedir.

Asli olan dayanışma ve karşılıklı birbirini kabuldür

Esasta Avrupa'da 18. yy kadar başat olan Konfederal modeldir. Devlet ya da tek tip devlet modeli kendisini sonradan bu komunal yaşayan yaşam birimlerine yönelerek ve yer yer tasfiye ederek kendisine yer açmıştır.

Burada; 18. yy. kadar Avrupa'da dominant olan modelin Konfederal model olduğunu söylesek bize gülerler. İnsanlar özelde de dayanışma içerisinde bulunarak, kendilerine yeten ekonomik birimler kurarak-ki buna otarşi diyorlar- yaşamış olmaları asıl yaşam formudur. Bu yaşam formlarında herkese yer vardır. Tek tip renk yok. Her birim kendine yeten tarzda yaşıyor. Böyle olunca öncelikle sömürü yok. Baskı yok. Birilerine boyun eğmekte yok. Asli olan dayanışmadır, ortaklıktır, yakınlıktır, saygı ve sevgidir. Karşılıklı birbirini kabuldür.

Ne zaman ki kapitalist form silah zoruyla kendi hâkimiyetini geliştirdi orada bu küçük kendi kendine yeten yaşam birimleri tasfiye edilerek daha büyük kar getirecek formlara geçildi. Adeta dev gibi sahalara yayılmış toplumları daha iyi yürütebilmek ve kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirebilmek için ulus kavramı daha doğrusu milliyet milliyetçilik kavramları öne verildi. Dev gibi sahalanın silah zoruyla bir araya getirilişiyle de dev gibi mutlak ve güçlü devletler oluşturuldu ancak bunun karşısında oldukça ufalan, küçülen ve kıymeti harbiyesi olmayan daha doğrusu değeri düşürülen toplum ve insan oldu.

Ulus devlet kavramı esas olarak ta

Kapitalizm çağının başlamasıyla birlikte Burjuvazinin savunduğu bir devlet biçimidir. Aynı etnik topluluğun yâda uluslaşma sürecine giren halkların yaşadığı ülke sınırlarının ulus devlet çizgileriyle kuşatılarak sömürme tekeline ele geçirme burjuvaların temel amacı olmuştur.

Kapitalizmin gelişmesi için ulus devletler tek bir ulusu esas almışlardır

Bu devletlerin sınırları içinde ağırlıklı olarak bir ulus var olsa da, birçoğunda farklı halklar da yaşadığından zaman içinde bu halklarla söz konusu devletler arasında sorunlar yaşamaya başlamıştır. Devlet içinde ağırlığı bulunan ulusun ayrıcalıklı olması ya da baskı altında tutulmaları; bu farklı ulusların, halkların, etnik toplulukların hâkim ulus adına hareket ettiğini söyleyen ulus devletlere karşı bir mücadele içine girmelerini beraberinde getirmiştir. Ulus devlet zihniyeti, her ulusa bir devlet yaklaşımının ürünü olduğundan ezilen uluslarda benzer bir zihniyetle ulus devlet olmak istemişlerdir.

Öyle ki bu zihniyet Birleşmiş Milletlerde de benimsenmiştir. Sosyalistler de esasın da burjuva yaklaşım olan bu düşünce ve pratiklerden etkilenerek ulusların kendi kaderini ele almayı ağırlıklı olarak bir devlet olma biçiminde yorumlayarak burjuva ulus devlet anlayışına mesruiyet kazandırmışlardır. Ulus devlet anlayışı beraberinde birçok sorunu doğurmuştur. Yukarıda

dile getirilen halkların karşılıklı birbirlerini boğazlamalarında tutunda halkların kıyımına kadar birçok negatif sorunlar yaşanmıştır. Kocaman sahalara onlarca farklı etnisitenin dağılmış olması bu tek tip toplum yaratmayı hem zorlaştırmış hem de trajedilerin yaşanmasına yol açmıştır. Bazı kapitalist devletler bu durumu erken görerek üniter ve merkezi devlet yapılarının dışında daha farklı etnisitelere yer veren devlet modelleri geliştirmeye çalışmışlardır.

Federasyon yalnız demokrasiye duyarlı değil demokratik olmayan ülkelerde de uygulanabilmektedir

Bunlardan en önemlisi federasyondur. Federasyonlar söz konusu ulusun devletinin anayasası çerçevesinde, ulus devlet sınırları içindeki bir halka ya da ulusa verilen özerklik biçimlerinden biridir. Bu konuda tek bir tip federasyon elbette yoktur. Yer yer çok büyük farklılıklar arz edilmektedir. Birçok federasyonda çok farklı sayıda etnisite ya da ulus yer alabilmekte. Yine birçok farklı ekonomik model ya da geçim farklılıkları - fakir zengin gibi - vardır.

Federasyon kimi ülkelerde daha ge-

niş bir yerinden yönetime kimi ülkelerde daha dar bir yerinden yönetime sahiptir. Genel olarak federe devlet denen ünitelerin anayasada belirlenmiş çerçevede federal devlet denilen merkez üniteye bağlı olmasını ifade eder, ayrı meclisi, hükümeti ve kurumları bulunur. Ancak bu meclis ve hükümetlerin hangi konuları ele alacağı ve kullanacağı yetki alanın sınırları anayasada belirlenmiştir. Bu anayasanın demokratik olup olmaması şart değildir. Federasyon yalnız demokrasiye duyarlı devletlerde değil, demokratik olmayan ülkelerde de uygulanabilmektedir

Federasyonlara yakın bir sistemde, eyalet sistemidir. Eyalet sistemi olan ülkeler federal devletlere yakın özelliklere sahiptir. Zaten birçok federal devletin yerel birimleri veya üniteleri eyalet olarak tanımlanmaktadır. Almanya federal bir devlet ama alt birimleri eyalet olarak anılmaktadır. ABD, Birleşik devletler olarak ifade edilir, hükümetine de federal hükümet denir. Alt birimler ise eyalet olarak adlandırılır. Bu sistemlerde Eyaletlerin görev ve sorumluluk alanları da Anayasalarla belirlenmiş

tir. Bu eyalet sistemlerinin anayasa da belirlenmiş yetki ve görev sınırları da aynı değildir.

Eyalet sisteminin uygulanması söz konusu ülkenin demokratik olup olmamasıyla ilgili bir konu değildir. Örneğin Pakistan ve İran'da da eyalet sistemi vardır. Ancak demokrasiye duyarlı olan devletlerde eyaletlerin daha fazla söz ve karar sahibi olması demokratikleşmenin doğası gereğidir

Ulus devlet demokrasiye duyarlı ise bölgesel birimlerde de demokratikleşme gelişir

Federasyon ve eyalet sistemleri dışında bölgesel özerklik denen statüler vardır. Bunların da sınırları merkezi devlet anayasası tarafından çizilmiştir. Bu yerel birimlerin kullandığı yetkiler, federe devletlerin kullandıklarına göre daha azdır. Bu nedenle federal devletlerdeki yerel ünitelere devletçik adlandırması da yapılmaktadır. Ulus devletler içinde bölgesel özerklik, yerel otonomi gibi uygulamaların olması bu devletlerin demokrasiye duyarlı olduğu anlamına gelmez.

Bölgesel özerkliğin olduğu ülkeler

demokrasiye duyarlı da olabilir veya olmayabilir de. Bu devletlerde de, yerel birim şu yetkileri kullanır, şu işleri yapar denilerek sorumluluk çerçeveleri çizilir. Bu sorumlulukları demokratik kurallar içinde yapması gibi bir koşul aranmaz. Söz konusu ulus devlet demokrasiye duyarlı ise bölgesel birimlerde de demokratikleşme gelişir. Öte yandan bölgesel özerkliği oluşturan üniteler eğer mücadele verirlerse merkezi devletin yetkilerini daha fazla sınırlayabilirler. Bu tür mücadele ve sınırlamalar, federal devletler içinde söz konusu olabilir. Bu tür mücadeleler sadece yerel birimlerin yetkilerini artırma nitelikli olacağı gibi, demokrasi açısından da gelişme ortaya çıkaran nitelikte de olabilir

Konfederal yapı devlet biçiminden ziyade yerel topluluklara dayalıdır

Siyasal literatürde konfederasyon biçimindeki devlet birlikleri, bağımsız kabul edilen devletlerin sözleşme ile bir araya gelmesini ifade eder. En az iki -fazlada olabilir-bağımsız devlet bazı konularda güçlerini birleştirmek ya da bazı işleri birlikte yapmak için anlaşarak bir konfederasyon devletler birliği kurabilirler. Bu birliklerin çoğunda esnek bir ortaklaşma bulunur. Ortak alınan kararların uygulanmasında Konfederal birimin kendi egemenlik ilkesi esastır. Kararların hayata geçirilmesi için Konfederal yapıda yer alan devletin kendi karar mekanizmasını işlettikten sonra bağlayıcılığı devreye girer.

Ancak bir parantez açma gereği vardır. Tarihte birçok Konfederal yapı devlet biçiminden ziyade topluluklara dayalıdır. Ya da aşiretlere dayalıdır. Burada ilke yine aynıdır, yani kendi bağımsızlığını korumadır. Ne var ki ortaklaşma genelde her birim için bir kâr getirmektedir. Bu ekonomik olur, siyasi etkinlik olur ya da güvenlik

amaçlı olur. Her halükarda bu ortaklaşma herkese yarar getirmektedir. Kaldı ki böyle düşünmeyen bir yapı zaten bu ortaklaşmaya gönül rızası göstermez.

Kültürel özerkliğe her hangi bir merkezi yetki düzeyi yoktur

Ulusal sorunların çözümünde tartışılan ve bazı ülkelerde uygulanan bir modelde kültürel özerkliğdir. Kültürel özerklik, bir toplumun kimlik, dil ve kültürün tanınması ve bu hakların söz konusu toplum tarafından kullanılmasını ifade eder. Bu özerklik biçiminde söz konusu toplumun veya ulusun okulları ve kültür kurumları olur. Bunların yönetimi ve çalıştırılması merkezi devletin yasalarına uyulmak koşuluyla bu topluma verilir. Bu özerkliğe her hangi bir merkezi yetki düzeyi yoktur. Kültürel özerklik dışında bu topluma devletle ilişkilerini düzenleyen farklı inisiyatif özerklik alanları tanınmamıştır.

Eğer söz konusu topluluk bir coğrafya üzerinde homojen bir biçimde yaşıyorsa buna bölgesel kültürel özerklik tanımı yapıldığı da olmuştur. Ancak bölgesel kavramının kullanılması söz konusu topluma kültürel halklar dışında bir sorumluluk alanı vermemiş, kültürel alan dışındaki tüm yetki söz konusu merkezi hükümete ait olmuştur. Bölgesel kültürel özerkliğin uygulandığı kimi yerlerde yetkileri sınırlı meclislere de rastlanmaktadır.

Kültürel özerklik tartışmalarının en bilineni Rusya'da Yahudiler için önerilendir. Yahudiler tüm Rusya'ya dağılmış olduğundan buldukları her yerde kendi kültürlerini geliştirmelerine imkân tanınması ve böyle bir statüye kavuşmalarına kültürel özerklik denilmiştir. Bugün Bulgaristan'da yaşayan Türkler bu nitelikte bir kültürel özerliğe sahiptir. Bulgaristan'da demokratikleşme geliştikçe bu özerkli-

ğin alanı da genişlemektedir.

Bugün kültürel özerklik yaygın bir uygulama alanına kavuşmuştur. Birçok devlet içinde azınlık diye tanımlanan halk gurupları ve topluluklar bulunmaktadır. Bu devletlerde demokratikleşme geliştikçe bu toplulukların kimlik, dil ve kültür sorunlarının demokrasi içinde çözüme kavuşturulması, hatta kültürlerinin canlanması için bu toplulukların birçok bakımdan desteklenip dil kültür ve kimliklerini geliştirmelerinin teşvik edilmesi görülmektedir.

Demokratik özerklik demokrasinin varlığını ön koşul olarak kabul eden bir özerklik biçimidir

Demokratik özerkliğin diğer temel bir özelliği de-söz konusu Kürtlerle Türkler arasındaki sorunu ele alacak olursak- Türk devletinin Kürt halkının ulusal kimliğini tanıdığına anayasa çerçevesinde kabul etmesidir. Ulusal kimliğin kabul edilmesiyle birlikte Kürtçenin eğitim dili haline gelmesi ve kültürel gelişimi için tüm engellerin kaldırılması gerekmektedir. Diğer diller ve kültürler hangi olanaktan yararlanıyorsa, Kürt dili ve kültürünün de aynı olanaklardan yararlanması Kürt kimliğini tanımış olmanın ve demokrasinin gereğidir. Buraya kadar belirtti-

lenler ve kabul edilen haklar belirli düzeyde bir kültürel özerkliği de çağrıştırmaktadır. Ancak demokratik Özerklik bundan öte bir şeydir. Her şeyden önce söz konusu devletin demokrasiye duyarlı olması gerekir. Türkiye söz konusu olduğunda buna cumhuriyetin reformlarla demokratik cumhuriyet haline gelmesi de diyebiliriz. Dolayısıyla demokratik özerklik sadece Kürtler için değil tüm Türkiye halkı açısından geçerli bir demokratikleşme modeli olmaktadır.

Örneğin Karadeniz bölgesi halkı da tüm toplulukları ile özgür ve demokrasinin yaşama kavuşarak, yerel meclisleriyle siyasal ve sosyal yaşamın daha aktif öznesi haline gelerek devlet karşısında demokratik özerklik konumunu yaşayacaktır.

Eğer farklı etnik ve dinsel topluluklar varsa kendi dillerini, kültürlerini geliştirecek, yerel meclisleriyle de hem özgün sorunlarını hem de merkezin el atmasının gerekmediği diğer ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarını kendileri çözeceklerdir. Aslında demokratik özerklik bir halkın, olmazsa olmaz haklarını özgür ve demokratik bir biçimde kullanmasıdır. Bireyin yaşam haklarını tanıma gibi toplulukların, bir halkın, bir ulusun, bir kültürün yaşam hakkının tanınması olmaktadır.

Şehitler Başucu Kitabımızdır

**Mustafa
KARASU**

Türkiye devrimci hareketi tarihinde en önemli şahadetler Mayıs ayında yaşanmıştır. Bizim ilk Mayıs şehidimiz de Haki Karer'dir. Halil Çavgun, dörtler ve Mehmet Karasungur da bu ayda şehit düşmüştür. Bu ayda çok değerli arkadaşlarımız şehit düşmüştür. Bu nedenle Mayıs ayı şehitler ayı olarak ilan edilmiştir.

Bizim hareketimiz her zaman şahadetlere değer vererek mücadeleyi geliştirmiştir. Daha doğrusu her dönem şehitleri mücadelemizin önünü açan değerler olmuştur. Her şehit mücadelenin önüne çıkan bir engeli aşarak mücadelenin gelişimini sağlamıştır.

Çünkü Kürdistan'da özgürlük ve demokrasi mücadelesi zorla bastırılmak istenmektedir. Zorla bastırma bir karakter haline geldiği için engeller doğal olarak şahadetler verilerek aşıyor. Daha doğrusu zalimler bedel ödemeyi zorlu kılıyor. Demokratik ülkelerde, hatta zulmün ve baskının Kürdistan'daki gibi çok şiddetli olmadığı ülkelerde mücadeleyi geliştirmek için şehit vermek zo-

runlu olmayabilir. Ancak Kürdistan üzerinde egemenlik kuranlar Kürt insanına özgürlük ve demokrasi için böyle bedeller ödetiyorlar. Bu nedenle Kürdistan özgürlük mücadelesi şehitleri kutsallık değerinde değerlidir. Bu gerçeği anlamayanlar özgürlük mücadelesinin değerini de tam anlayamazlar.

Genç kişilik temel ahlaki değerlere sahip olan kişiliktir

PKK kuruluşu Haki Karer'in şahadetiyle gerçekleşmiştir. Bu şahadet savunduğumuz inanca canını vererek sahip çıkma olarak değerlendirilmiştir. Bu şahadet, bir düşünceyi uğruna ölenlerin olduğu bir dava haline getirmiştir. O zaman ardılları için bu şahadetlerin sahiplendiği ideolojiyi, amacı ve örgütü başarıya götürecek bir mücadele sorumluluğu ortaya çıkar.

Önderliğimiz Haki Karer'in şahadetini böyle bir sorumlulukla parti kurma çabasına dönüştürmüştür. Şehitler; arkadaşlarının kendi özlemine sahip çıkacağına inandığı için en

değerli varlığı olan canlarını vermekte tereddüt etmemişlerdir. Bu açıdan şehitler karşısında geride kalan arkadaşların ahlaki bir sorumluluğu bulunmaktadır. PKK esas olarak da böyle bir ahlakla şekillenmiş ve bu ahlakla mücadelesini kesintisiz sürdürebilmiştir. Şehitlere bağlılık PKK gerçekliğinde en temel ahlaki değerdir. Kürdistan gerçeğinde insan olarak var olmaya devam etmek ancak şehitlerin uğruna canını verdiği örgüte ve davaya sahip lenmekle olabilir.

Gençlik bir yönüyle de en temel ahlaki değerlere sahip olan kişiliktir. Ülkesinde, toplumunda en temel ahlaki değerlerine sahip kişi ve gruplar aynı zamanda gençlik ruhuna sahip insanlardır.

Che Guevera neden hâlâ gençlik tarafından değerli görülüyor. Bir idol olarak görülüyor. Bunun cevabı, Che'nin hesapsız olarak en temel ahlaki değerlere hiç tereddüt etmeden sahip çıkmasıdır. Küba devriminin izinden gitmek isteyen birçok devrimci Latin Amerika'nın özgürlük mücadelesi için şehit düşmüştür.

"Gençler her şeyden önce de şehitlerimizdeki ahlaki değerleri anlamaları gerekir. Bu ahlaki değerleri derinlikli anlamazlarsa ve bunların gençlere bıraktığı sorumluluğu hissetmezlerse doğru pratikleşmezler. Bu nedenle gençlik için şehitler sadece Mayıs ayında değil her zaman üzerinde yoğunlaşılacak değerlerimizdir. Şehitler, hepimizin başucu kitabı olmalıdır"

O yıllarda Latin Amerika halkının özgürlük mücadelesi, her şeyini ortaya koyacak insanlara ihtiyaç duymaktadır. Che bu ihtiyaca cevap olmadığı takdirde kendisinin kirleneceğini hissetmiş ve Bolivya dağlarına çıkmıştır. Başkaları bunu yapmaya bilir, ama bilincinde olan birisi önüne konulan sorumluluktan kaçtığı zaman kirlenir. Che bu sorumluluğu yerine getirmeyerek kendini kirlenmiş hissetme yerine canına mal olsa da halkın çağrısına, tarihin çağrısına cevap vermek için Bolivya dağlarına çıkmıştır.

Önderliğin tutumu gençlik ruhu çerçevesinde algılanmalıdır

Öndeliğimiz de bir Kürt genci olarak halkının özgürlük ve demokrasi sorunlarına sırt çevirme yerine ahlaki bir tutumla bu halkın mücadelesine öncülük yapma kararı vermiştir. Haki'nin şahadetiyle örgütü partileşme sürecine sokarak mücadelede dönülmez kararlılığı ortaya koymuştur. Önderlik bu tutumunu ortaya koyduğunda bir gençtir.

Gençlik ruhuyla böyle bir ahlaki sorumluluk duymuştur. Gençliğin değerli olması sadece fiziksel olarak dinamik olması değildir.

Gençlik henüz sistemin dışı olduğu ve kirlenmediği için ahlaki tutum koymaya yakındır. Önderliğin tutumunu da gençlik ruhu çerçevesinde anlamak gerekir. Bu ruh bulunduğu işte o zaman "genç başladık, genç bitireceğiz" sözü anlamlı hale gelir. Önderlik; bilim, ahlak ve demokratik siyaset insanlığın bütün sorunlarının ilacıdır, demektir. Bu üçünden biri olmadan insanlığı demokrasi ve özgürlüğe kavuşturmak mümkün değildir. Ancak bilim ve demokratik siyaseti pratikleştirmek

için de ahlak önemlidir. Ahlaki değerlere sahip olmadan bilim doğru kullanılmaz, siyaset de demokratik temelde yapılamaz. Bu nedenle gençlik ruhunda var olan bu ahlaki değeri canlı tutmak ve toplumun mayası yapmak çok önemlidir. Gençlik ruhunun önemi de bundan ileri gelir. Bunları da en iyi temsil eden şehitlerimizdir.

Gençler şehitleri anladıkları ve yaşadıkları kadar kendilerine genç diyebilirler

Gençler her şeyden önce de şehitlerimizdeki ahlaki değerleri anlamaları gerekir. Bu ahlaki değerleri derinlikli anlamazlarsa ve bunların gençlere bıraktığı sorumluluğu hissetmezlerse doğru pratikleşemezler. Bu nedenle gençlik için şehitler sadece Mayıs ayında değil her zaman üzerinde yoğunlaşılacak değerlerimizdir. Bu nedenle en büyük eğitimimizi bu şehitlerimizin yaşamı ve pratiğiyle yapmalıyız. Şehitler, hepimizin başucu kitabı olmalıdır.

Mayıs ayında birçok şehidimiz var. Ancak gençlik sembolümüz olacak bir şehidimiz olduğu için Necmi Öner'i bu ayda mutlaka doğru anlamak ve anmak gerekir.

Biz Ali Çiçek'e, gençliğin kızıl yıldızı, dedik. Şehit Mehmet Hayri Durmuş, şehit düşmeden on gün kadar önce, Ali Kürt gençliğinin kızıl yıldızıdır, demişti. Ali Çiçek'in yanında Necmi Öner'i de gençliğin sembolü olarak değerlendirmemiz önemlidir. Daha öncede Necmi Öner'deki gençlik ruhunun yüksekliğini ve yüceliğini anlatmak istemiştik. Bu Mayıs ayında Necmi Öner'i bir daha anlamak ve gençliğin örnek alması gereken özelliklerini ortaya koymak gerekir.

Necmi Öner Dörtler içindeki en genç şehidimizdir

Amed-Çermikli olan şehit Necmi, lise son sınıf öğrencisidir. Saçından tırnağına kadar isyan olan bir gençtir. Yürüyüşü Deniz Gezmiş'e benzer biçimde heybetli ve coşkuludur. Duruşuyla, tutumuyla hiç bir baskıya ve haksızlığa boyun eğmeyen bir abide gibi duran bir yoldaşımızdı. Şahadetine kadar gördüğü ve yaşadığı baskılar onun sadece öfkesini arttırmış, mücadele kararlılığını keskinleştirmiştir. Her hücreyi bir atom bombası gibi düşmanda patlamak isteyen bir direniş gücü haline gelmiştir.

Baskılar onun direniş gücünü en yüksek düzeye çıkarmıştır. Necmi Öner'in zindan içinde direniş kararlılığı daha çok artmıştır. En etkili olacak direniş anında patlamak isteyen bir yanardağ gibi şahadet gününe hazırlanmıştır. Kaldığı koşu tarihi sorumluluğunu yerine getirmek için şahadete hazırlanırken, bulunduğu koşu arkadaşları işkence görmesin diye kendisi işkenceleri göğüsleyen olmuştur. Necmi de Ali Çiçek gibi, halk üzerindeki zulme tahammül etmeyen bir Kürt genciydi. Halkın acısını ve sevincini her an yüreğinde hissedilen bir Kürt genciydi.

Necmi, haksızlığa ve zulme tahammül etmediği gibi, yanlış ve eksikliklere tahammülsüz olan, PKK'nin şekillendirdiği bir genç olarak örgüt yaşamında ilkeliydi. Mücadele çizgisinde ilkeliydi. Oportünist, idareci, bireyci davranışları kabul etmezdi. PKK militanlığının esasının, ölçülere sahip olmak ve bunları savunmak olduğunu Necmi, kendi şahsında somutlaştırmıştı. Gençti, ama değerlere böyle bağlı

olan bir gençti. Bu açıdan PKK'ye nasıl bağlı olunur, PKK değerlerine bağlı bir genç nasıl olunur? Sorusuna Necmi, duruşuyla cevap vermiştir. Bu nedenle şehitler geçeceği gençliğimizin en değerli materyalidir. Önderliğimiz de her zaman, ben de şehitlerin öğrencisiyim, onların davasına bir şeyler katmak istiyorum, demiştir. Hatta önderlik, PKK ve değerlerini anlamak açısından "PKK şehitler partisidir" demiştir.

Necmi gençlik ruhuna hiçbir zaman ihanet etmemiştir

Bugün serhıldanlarda gençliğin dinamizmini, fedaice en önde yürüyüşünü gördükçe ilk akla gelen yoldaşlarımızdan biri Necmi Öner'dir. Necmi'nin ruhu serhıldanlarda en önde kendini siper eden ve büyük bir öfkeyle yürüyen gençlerde yaşamaktadır. Önderliğimizin, ben çocukluk duygularına ihanet etmedim, demesi gibi Necmi de gençlik ruhuna hiçbir zaman ihanet etmemiştir. Yürüyüşü gençti, öfkesi gençti, heybeti gençti, bakışı halkının acısını öfkeye dönüştüren bir gençti.

Dörtlerin büyük direnişinin öfkesine özelliğini veren kesinlikle Necmi Öner'dir. Mahmut sakin ve öfkesinin fırtınalarını içinde yaşatan bir gençken, Necmi Öner tüm fırtınalı ruhunu her davranışına yansıtan, içindeki fırtınanın dışa taşmasını engelleyemeyen bir gençti. Heyecanı, öfkesi ve coşkusu öyle fazlaydı ki, dışa vurmadan yaşaması zordu. Yatağına sığmayan coşkun bir nehir gibi yaşadı.

Şahadete de öyle gitmiştir. Zaferi getirecek, düşmanın saldırılarını kırarak, Necmi'de var olan devrimci militanlıktır.

Her 18 Mayıs'ta şehitlere PKK'nin verdiği değeri hatırlamalıyız. Bunun da mücadeleyi geliştirmek ve onların özlemini başarıya ulaştırmak olduğu açıktır. Mayıs şehitlerimizden çok şey öğreneceğiz. Gençlik ruhunun tüm güzelliklerini şahadet geçişinde içerek mücadelenin sahibi olunmalıdır. Zaten bu mücadeleyi sahiplenen bir gençlik haline gelmeden başarıya ulaşmak zordur.

Mücadelede başarılı olma tarzını şehitlerimizden öğrenmeli ve pratikleşmeliyiz

Gençlik mücadeleye Ali Çiçek ve Necmi Öner militanlığıyla katılma sorumluluğunu taşımaktadır. Kürdistan özgürlük mücadelesinin ve devriminin karakteri Ali Çiçek ve Necmi Öner gibi militan haline gelmeyi zorunlu kılmıştır. Bu nedenle Kürdistan'da Necmiler gibi olmadan gençlik sorumluluğu yerine getirilemez. Her ülkenin genci kendi ülkesinin koşullarında özgürlük ve demokrasi getirecek bir gençlik duruşu göstermekle sorumludur.

Kürdistan gençliği kendisini bir Çekoslovakya, Arjantin ya da Fas gençliğinden çok farklı sorumlulukla yükümlü olduğunu bilmelidir. Bu nedenle, nasıl genç olmalıyız? Sorusunu Kürdistan devrim gerçekliğinin nasıl zorluklarla dolu olduğunun kanıtı olan zindan direnişinin somut örneklerini kendisine kılavuz almak zorundadır. Özgürlük ve demokrasi mücadelesinde başarılı olmanın tarzını bu şehitlerimizden öğrenmeli ve pratikleşmeliyiz.

Şehitlerimiz, edi bese hamlesiyle gerçekleşen özgürlük devrimini görseller büyük bir coşkuya kapılırlardı. Newroz'da zirveleşen direniş hiçbir

şehidimizin kattığı değerlerin boş gitmediğini kanıtlamıştır. Şimdi bu şehitlere layık olmak, ancak bu özgürlük devriminin ortaya çıkardığı tüm imkanları başarıya götürecek tarz, üslup ve tempoyla pratikleşmeyle gerçekleşebilir.

Bu imkanlar Önderliğimizin elinde olsaydı muazzam çalışır ve başarıyı kazandırır. Çünkü halkımız mücadelesiyle başarı için tüm imkanları sunmuştur. Bundan daha fazla objektif imkan belki de hiçbir mücadeleye nasip olmamıştır.

Gençlerimize dağlarımızla bütünleşmek kadar yakışan bir şey yoktur

Öte yandan gençlik hiçbir dönemde bu kadar dinamik ve bu kadar kitlesel hayağa kalkmamıştır. Bunu örgütlemek ve mücadeleye akıtmak tüm gençlerin görevidir. Tüm şehitlerimizin çağrısı on binlerce gerilla olmak, topluma her yerde öncülük etmektir. Newroz'da zirveleşen bu çağrıya mücadelenin militan gençleri olarak en ön saflara akın akın koşmalıyız.

Her toplumsal kesim kendi görevini yerine getirirken, gençler de görevlerine sahip çıkmalıdır. Analarımız, kadınlar, yaşlılar görevini yerine getirmeye çalışıyor. Gençler bunlardan kat be kat görevini yerine getirme sorumluluğuyla karşı karşıyadır. Dağlarımız kadar coşkulu olan gençlerimize bu dağlarımızla bütünleşmek kadar yakışan bir şey yoktur.

Gençliğimiz kendisini en iyi yerde ifade edeceği, coşkusunu, inancını, halk sevgisini en iyi pratikleştireceği yerlere koşacaktır.

Newroz'un ve özgürlük devriminin çağrısı budur...

Ateşin Ve Güneşin Çocukları

Üç kibriti dörtlemek derdi bir ses
dört kibriti beslemek
ve ölümün isyan ateşleriyle
düşlemek
bir koğuş vardı koğuşlar içinde
üç kibriti dörtleyenler yatardı
içinde
dört yıldız gibydiler yıldızlar
içinde
teslimiyete gönül verilirken
önlerindeateşi çoğaltarak yakmak
gerek dediler
ölüme yaşamak diye bakmak
gerek dediler
sönüyorsa yakılan ateşler birer
birerateşi bedenlerde çoğaltmak
gerek dediler
oturdular her gece diz dize
önce ölümü sevmeyi öğrendiler
ve ölümden ölümsüzlüğün rengini
gördüler
karardan önce yurtlarında
kalanlarını çiçeklerinde açanları
sordular
düş değildi yaşayıp gördükleri
sözlerini gelecek adına bir
düş diye dördü bir ağızdan
hayra yordular
binlerce tutsak içinde
ve en kanlı kudurmuşluğunda
vahşetin
ölüm cehenneminde bir cennet
kurdular
havasızlık içinde veremler
yaratılırken gardiyan hakimler ve
savcı çavuşlarla her gece
mahkemeler kurulurken
insanlar soyundurulup makatlar
aranırken
hangi kuş konardı zindan
penceresine
ve makatlara sigara takılıp
yakılırken
insanlar dört ayak ile
yürütülürken

hangi bayrak çekilirdi onur
kalesine
üç kibriti yüreklerinde
dörtleyenler
açlığın ve yoksulluğun
kötülüğünü gördüler
ama hiçbirşeyin
boyun eğmekten daha kötü olma-
dığını ve boyun eğerlerin
yarınlara kalmadığını bildiler
her kötülüğün daha kötüsünü
tartışıp
gözlerinde bütün korkuları
sildiler
binlerce baskıdan ve küfürden
sonra Newroz ateşi yakıp şiirler
söylediler
o günün adını milat koyup
üç kibrit öncesi
ve üç kibrit sonrası dediler
ötsün diye yuvasında kuş
açsın diye kendi dalında çiçek
gördüler ki yepyeni kibritler
gerek
ateş olup yanmaktaysa bütün
gerçek yanarken türkü söyleyen
canlar gerek
ateşi kanıyla tutuşturanlar gerek
patladı zindanlarda yepyeni bir
isyan seli
ölümdür sınavan insan yiğitliğini
ölümü bedenimizde boğmak
gerek
ölümsüzlüğe varıp ölümlerde
dağlarda kır çiçeklerince
çoğalmak gerek
ölümü gamzelerde çiçeklemek ve
gülmek gülmek ki yaşama
bilenmek demek
ille de insan sığacağı kokarken
koğuşlar
gülmek ki
kurumuş derelerde sellenmek
demek
var git dostum var git

kendin al bu gece nöbeti
bu gece ölmeksizsüz bir
ölümsüzlüğe yürümek demek
aylardan Mayıs ki dallar çiçektir
toprakta bereket ve doğada
renktir
inançta güzellik ve zamanda
gelecektir
dört yoldaş o gün baharın
koynuna girdiler
ölümün alçaldığını gözleriyle
gördüler
gömleklerini-kalemlerini ve
saatlerini
anılsınlar diye sevdiklerine
verdiler
ve dört ağızdan üç kibritin ışıklı
sesini, gök gürültüsünü
çıldırarak gürlediler
bu ihanet girdabında boğulmadan
şahsımızda devamız son
bulmadan ve geriye dönüşler
virüs gibi çoğalmadan
canımızla bu ihanet çarkına dur
demeliyiz
onur bayraklarını göğsümüze
dikmeliyiz
Kawa'nın örsüne koyup
davamızı
yüreklerimizi köriklenen ateşlere
sürmeliyiz
bu zindanda yolumuz aydınlıktır
artık
üç kibriti dörtle çarpıp bu gece
bütün şehitlere konuk gitmeliyiz
saat dördte canın etrafı dört duvar
duvarların ötesi Mayıs gülleri
ve bahar analar ve bacılar
ağlayacakmış ne çıkar
bu gece 'dörtlerin gecesi'
dört göğüste yar diye yalnızca
ateş yanar

Adnan Yücel

Özgürlük Devrimini Gerçekleştiren Bir Halk, Örgütlü Olduğu Takdirde Amaçlarını Hayata Geçirecektir

Serxwebun

Önderliğimizin savunmalarında kapsamlı işlediği 'Ortadoğu'da kaos' süreci devam etmektedir. Bir geçiş süreci olarak kaos durumu uzun bir zaman dilimine yayılmayan, eskinin aşıldığı ve yeni ilişki ve ittifakların yaratıldığı, bir dönemin dengelerinin belirlendiği zaman aralığı olarak her türlü gelişmeye açık olan olgular gerçeği olmaktadır. Ortadoğu'da yaşayan her olgunun bu süreçlerden nasibini alacağı açıktır.

Bu coğrafyanın en eski halkı olarak Kürt halkı, Özgürlük hareketinin öncülüğünde bu sürece belirleyici halklardan biri olarak girmiştir. Bölgede baskın olan 4 ülke içinde parçalanmış bir şekilde bulunan halkımız, özgürlük seçeneğini, örgütlü ve bilinçli bir şekilde ortaya koymaktadır. Ortadoğu, Kürdistan ve özellikle Türkiye açısından önemli gelişmelerin yaşandığı, dünyada ve özellikle de Ortadoğu'da yeni dengelerin kurulduğu bu dönemde, hareketimizin öncülüğünde halkımızın bu sürece aktif girmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu dönemde bölgede yer alan tüm güçler yeni ilişki ve ittifak arayışlarını sürdürmek istemekte, her güç kendi açısından süreci kendi

lehine çevirme arayışı içinde bulunmaktadır. Eski statüko ve dengeleri sürdürmek isteyen Ortadoğu'daki sistemin hakim güçleri ile dünya sistemini girdiği kaos durumundan çıkarmak isteyen ABD öncülüğündeki küresel kapitalist dalga arasında çatışmalar, sömürünün ve iktidarın biçimine dönük yaşanırken, asıl çatışma bu güçlerle halkların özgür demokratik seçeneği arasında yaşanmaktadır.

ABD kendini ilerici Ortadoğu'yu da gerici görmektedir

ABD bölgede çıkarları doğrultusunda bir politika geliştirmektedir ve bunun için uzlaşmayacağı gerici güç yoktur. Yürütülen siyaseti bu çerçevede ele almak en doğrusudur. Bu ideolojik perspektiften uzaklaşıldığında, yorumlarımızda ve mücadelemizde yaşanan sapmaları yakın tarihimizden biliyoruz. ABD'yi bir kurtarıcı güç olarak görüp, ABD'nin desteklemiş olduğu partilerin de politikalarını olumlu gören yaklaşımlar ister istemez yanlış siyasi değerlendirmeler ortaya çıkarır.

Yine kendisini ilerici, Ortadoğu'yu çağdışı gören ABD'nin kullandığı bazı ar-

gümanlar nasıl olmuşsa bizim de literatürümüze girmiştir. Örneğin, biz bölgedeki gerici ülkeleri tanımlarken, her zaman halkların inanç sistemlerine saygılı bir dille değerlendirmelerde bulunduk. Din yaklaşımımız hiçbir dönem reel sosyalizmin kaba inkarcı yaklaşımlarıyla özdeşleşmemiştir. Hatta hareketimiz bünyesinde İslami hareketi de bilimsel temelde ele alarak geliştirmeyi hedeflemiştir. Ancak basın-yayınımızda İran devletini tanımlarken kullanılan 'mollalar rejimi' kavramı olarak bizim yaklaşımımızdan uzaktır. Biz bir devlete ya da bir rejime faşist diyebiliriz, zalim-zorba diyebiliriz ama bu şekilde ele almazız.

ABD'nin Irak'a müdahalesi 5. yılını tamamlarken, BOP diye adlandırdığı projesi, Ortadoğu'nun yapısal sorunlarına çözüm olmak bir yana yaşanan krizi daha da derinleştirmiştir. Ancak sistem, Ortadoğu'da başlattığı müdahaleyi devam ettirmeyi kendisi için vazgeçilmez görmeye devam etmektedir.

Ortadoğu kaosu içerisinde var olanı korumak ve ömrünü uzatmak isteyen güçlerin başında Türkiye gelmektedir. Türkiye, bölgedeki statükocu güçlere öncülük etmektedir. Kür-

"AKP'nin Türkiye'de sol hareketlerin sahip çıkması gereken demokrasiye, özde değil ama biçimde sahip çıkması, yine çözüm bekleyen ancak hiçbir gücün yaşamadığı Kürt sorunu gerçekliğine karşı, bu konuda da bir şeyler yapabileceği imajını yaratarak siyasal alanda etkin olmaya çalışmıştır. 22 Temmuz seçimleri sonrası daha net görülmüştür ki AKP, özel savaş rejimini geliştirmek için özel olarak hazırlanan bir parti konumundadır"

distan üzerinde egemenliklerini sürdüren ülkelerle ilişki ve ittifakları, Kürt halkı ve Kürdistan üzerindeki sömürgeciliğin sürdürülmesine dayanan inkar ve imha politikalarındaki uzlaşmaya dayanmaktadır. Türkiye’de açığa çıkacak gelişmeler Önderliğimizin belirttiği gibi ‘birleşik kaplar misali’ diğer ülkelere etki edecektir. Mücadelemizi K. Kürdistan ve Türkiye’de yoğunlaştırmak böylesi bir stratejik nedene dayanmaktadır.

Çözüm üretemeyen Türkiye, imha politikalarına ağırlık vermiştir

Türkiye, hem Ortadoğu’da yaşanan bu gelişmeleri görerak yeni dengelerin kurulduğu böylesi bir dönemde sürece müdahil olarak inisiyatif kazanmak istemiş, hem de özgürlük hareketi ekseninde Kürt halkının ulusal demokratik kazanımlarının önüne geçmek istemiştir. Yeni dengelerin kurulduğu böylesi bir dönemde 80 yıllık politikalarını, sürece dahil olmadan sürdüremeyeceğini gören Türkiye, özellikle Kürt özgürlük mücadelesi karşısındaki konumundan endişeye düşmüştür. İnkâr ve imha siyasetine dayalı olarak işgal altında tuttuğu, baskı ve zorla boyun eğdirdiği Kürt halkının ‘Öcalan siyasi irademdir’ referandumu ile Türkiye’yi çözüme zorlanması ve Güney Kürdistan’daki federe oluşum devletin derinliklerinden gelen ‘bir şekilde bu sorunu çöz’ telkini pratik karşılığını yeni bir tasfiye planında bulmuştur.

2007 yılının başlangıcında MİT müsteşarı Emre Taner’in yapmış olduğu değerlendirme ve tespitler, bu anlamda Türkiye açısından oldukça objektif tespitler olarak görülmelidir. Emre Taner yapmış olduğu bu değerlendirmede ‘bekle-gör’ siyasetinin etkisiz konumda kalma anlamına geleceğini, Türkiye’nin bölgesel bir güç haline gelmesinin önündeki başlıca engelin Kürt sorunu karşısındaki çözümsüzlükten kaynağını aldığını altını çizerek belirtmiştir. Yapılan bu tespitler, Türk devletinin 99’dan bu yana sürdürdüğü siyasetin bir yol ay-

rımına geldiğini de göstermiştir. Türk devlet güçlerinin önüne iki seçenek sunulmuş; ya belirli açılımlarla bir siyasi çözüm bulunması, ya da geleneksel devlet politikası olarak yüz yıldır uygulanan inkarcı-imhacı yol ve yöntemlerle bastırılarak sorunun gündemden düşürülmesi istenmiştir. Bir çözüm yaklaşımı ve iradesi ortaya çıkaramayan TC, Kürt halkının özgürlük iradesini ezme kararını almış, iç ve dış politikasını buna göre düzenlemiştir. Nitekim bu seçenekte ısrar edenler önderliğimizin sağlığına yönelik saldırıda bulunarak tercihlerini netleştirmişlerdir.

PKK’nin tasfiye kararı Türkiye açısından yeni bir savaş hükümetinin oluşturulmasını zorunlu kılmıştır

Önderliğimizin zehirlenmesi, Kürt halkına yönelik gelecek politikaların nasıl olacağını da önemli oranda göstermiştir. Amaç farklılıkları olsa da, hareketimizin ateşkes ilan etmesini isteyen çevrelerin ortak düşüncesi; hareketimizi aktif konumdan çıkarıp pasif konuma düşürmek olmuştur. Türkiye açısından ise hareketimizin pasif bir konumda tutulduğu bir dönemde Önderliğimiz zehirlenecek, K. Kürdistan’da operasyonlar aralıksız sürdürülerek gerilla eylemsiz bir dönemde tasfiye ile yüz yüze bırakılacaktır. Bunun yanında halkımız sahte paradigmalara kandırılacak ve özgürlük siyasetinden uzaklaştırılacak, bütün bunların tamamlayıcısı olarak da G. Kürdistan’a yapılacak bir yönelimle mücadele tümünden etkisiz bırakılacak, şeklinde tasarlanan bir tasfiye planı devreye koyulmuştur.

Bu anlamda Önderliğimize yönelik saldırının deşifre edilmesi, hem Türk devletinin gerçek niyetlerini ortaya koymuş, bu da planlarında değişikliğe gitmeye ve tasfiye konseptinin hayata geçirilmesinde daha hızlı davranma tavrına yol açmıştır. Bu anlamıyla ön görülen hazırlıklar tümünden tamamlanmadan Türk devletinin uluslararası alanda desteğini aldığı, bölgesel alanda

tam istemese de koşullarını hazırladığı tasfiye süreci pratikleştirilmiştir. Hareketimize yönelik tasfiye kararı, Türkiye açısından yeni bir savaş hükümetinin oluşturulmasını zorunlu kılmıştır. Kürt halkına karşı özel/psikolojik savaş yürütebilecek bir hükümetin oluşturulması hedeflenerek genel seçimlere gidilmiştir.

AKP demokrasiye özde değil biçimde sahip çıkmaktadır

Kürdistan’da tabela partilerine dönüşen ve başarı şansı olmayan sömürgeci siyasal partiler yerine, kendisini muhafazakar demokrat bir güç olarak tanımlayan, Ortadoğu’nun en köklü ideolojilerinden olan İslam’ı kendine göre yorumlayarak geniş kitleleri kandırmaya dayalı siyasetiyle etkisini gösteren AKP uygun görülmüştür. Bir ip-te iki cambaz bile duramazken, AKP kendi içinde temelde 4, ayrıntıda 17 eğilimi birlikte götürmeye çalışmıştır. Devletin 80 yılı aşkın sahipliğini yapan güçler açısından barındırdığı uyumsuzluğunun törpülenmesi şartıyla Türkiye’deki hakim-egemen güçlerin Kürt halkına karşı kullanılabileceği bir güç olarak ele alınmıştır.

Kürt halkının özgürlük hareketi güçlerine karşı başarılı olma koşuluyla devlet içine yerleşme çabasına göz yumulmuştur. AKP’nin Türkiye’de sol hareketlerin sahip çıkması gereken demokrasiye, özde değil ama biçimde sahip çıkması, yine çözüm bekleyen ancak hiçbir gücün yaşamadığı Kürt sorunu gerçekliğine karşı, bu konuda da bir şeyler yapabileceği imajını yaratarak siyasal alanda etkin olmaya çalışmıştır. 22 Temmuz seçimleri sonrası daha net görülmüştür ki AKP, özel savaş rejimini geliştirmek için özel olarak hazırlanan bir parti konumundadır.

22 Temmuz seçimlerine giderken Türk devletinde gelişmeler bu yönlüdür. AKP-Genelkurmay uzlaşması, Özel savaş rejiminin mücadelemizin tasfiyesi üzerinde anlaşması temelinde

gelişmiştir. Bununla birlikte AKP'nin uç yanları, Cumhuriyet mitingleri ile törpülenmiştir. Üst üste gelen muhtıralar, yapılan mitingler ve medya üzerinden gerçekleşen baskılarla birlikte de AKP, Kürt özgürlük hareketine karşı mücadelede daha keskin bir konuma çekilmiş, siyasal alandaki varlığı bu koşula bağlanmıştır. Böylece AKP istenilenden daha fazla Kürt özgürlük hareketi karşıtı bir konuma getirilmiştir. Genel seçimler ve Cumhurbaşkanlığı seçimine bu şekilde gidilmiştir. Dolmabahçe sarayı toplantısının ardından AKP bir özel savaş partisi olarak seçimlerden birinci parti olarak çıkmış, Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı seçilmesine onay verilmiş, birçok kuruma AKP'lilerin yerleşmesi gerçekleşmiştir.

Bu süreç Türkiye'de yaşanan gelişmeleri zamanında tahlil etmeme ve gelişmelerin yönünü görememe, AKP hükümetinin Kürdistan'da bile etkin bir parti olarak çıkmasını beraberinde getirmiştir. Oysa ki Önderliğimizin zehirlenmesi, Kürt özgürlük mücadelesini yürüten güçler açısından en ciddi uyarı ve gelişmeyken, ikircikli tutum ve bu konuda gerekli duyarlılığı yaratamama yaşanabilmiş, AKP'nin Kürt halkını oyalayan bir oluşum olduğu görülebilmiştir. Bu noktada Türkiye'de yaşanan yanlış duruş ve tartışmalar, basın-yayınımızda da etkisini göstermiştir. Hemen hemen halkımızın bulunduğu bütün alanlarda örgütlü olan basın-yayın faaliyetlerimiz, Önderliğimizi ve hareketimizi doğru kavrayıp, doğru pratikleşmede sıkıntılar yaşamıştır.

Önderliğimiz, bu sürecin genel karakterini Kongra Gel 5. Genel Kuruluna giderken oldukça net bir şekilde tanımlamış ve gerekli perspektifleri sunmuştur. Önderliğimiz o süreçte, stratejik düzeyde yapmış olduğu 'Kürdistan ekonomik olarak sömürge, askeri olarak işgal, kültürel olarak soykırım altındadır' tespiti bu anlamda mücadelemiz açısından da yeni bir dönemi başlatmıştır.

Türk devleti ve statükocu güçlerin tasfiye planlarına karşı her yönüyle bir netleşme sağlanmıştır

2007 yılına bu hazırlıklarla girerken hareketimiz, Önderliğimizin ortaya koyduğu tespitler ve yaşanan gelişmeler çerçevesinde en üst organ olarak genel kuruluyla, hem yaşadığı eksiklikleri tespit ederek PKK'lileşme'de, hem de düşmanın tasfiye konsepti hazırlığı içinde olduğunu görerek Önderlik eksenli başlatılan saldırılara Önderlik etrafında geliştirilecek bir hamle ile karşılık verme kararlaşmasını yaşamıştır. Mücadele tarihimize 11.18 Mayıs kararlaşması olarak geçen bu kararlaşma, konferans ve toplantılarımızla her çalışmanın somutuna indirgenmiştir.

Bu süreçteki görüşme notları incelendiğinde görülecektir ki, Önderliğimiz, yeni taktiksel bir sürece girdiğimizi belirttiği, artık 'kendi göbeğimizi kendimiz keseriz' dediği ve düşmanın bir komployu daha gerçekleştirmek üzere olduğu yönündeki uyarılarının olduğu bir dönemdir. Kongra-Gel 5. Genel Kurulu bu temelde Kürt özgürlük hareketinin alternatifsiz olmadığını ve kendi sistemini kurabileceğinin kararlılığını ortaya çıkardığı gibi, Türk devleti ve statükocu güçlerin tasfiye planlarına karşı her yönüyle bir netleşme sağlanmıştır.

İnkâr ve imha siyasetini yürüten sömürgeci güçler kendi cephelerinden yeni bir özel savaş sistemini geliştirirken, Kürt özgürlük hareketi buna karşı hazırlıklarını gerçekleştirmiştir. Sürecin değiştiği biraz geç anlaşılmıştır. Oysa Türk medyası, bütün enerjisini kendi kamuoyunu buna hazırlama hatta bunu aşan bir şekilde diplomasiye de etki edecek yoğunlukta geliştirmiştir. 90'lı yılları aratmayan bir dil kullanılmıştır. Bizim açımızdan bu süreçteki en önemli eksiklik mücadelemizin gidişatını görerek gündem oluşturmama, oluşan gündemlerden yola çıkarak Hareketimizin ideolojik bakışını hakim kılacak hassasiyetler üzerinde yoğunlaşa-

mama olarak görülmüştür. Oysa Türk devleti ve medyası bu süreçte suçüstü yakalanabilecek bir çok açık vermiştir. Şemdinli olayı bunlardan yalnızca bir tanesidir. Bunun dışında devlet yetkililerin yaptığı birçok açıklamada, Kürt halkının ulusal-demokratik duygu ve değerlerine yapılan saldırılar öylesine yoğunlaşmıştır ki, birçok zaman bunun üzerinden toplumsal bir tepki alanı yaratabilmek imkan dahiline girmiştir.

Ancak, rutin habercilik, memurvari çalışma tarzı, katı olması gereken ideolojik yaklaşımlar yerine gevşek, ölçüleri birbirine karıştıran muğlak düşünce yapıları sürece daha erkenden girmenin önünü almıştır. Bu konuda çok çarpıcı bir örnek vermek mümkündür, Önderliğimiz MHP'lilerle el sıkışan DTP'li vekillere 'bu el sıkışmayı hangi ilkeler üzerinden, hangi ortaklaşma üzerinden gerçekleştirdiniz' diye sormuştur. Bir el sıkışmanın bile politikada karşılığı vardır. Bu örnekteki hassasiyet dikkate alındığında anlayışlarımızın sağlıklı bir ideolojik yapılanma üzerine geliştirilmediği daha belirgin bir şekilde görülebilir.

Hareketimizin özlü kadroları bu süreçten büyük güç almıştır

"Edi Bese, Önderliği Yaşa ve Yaşat" hamle sürecini ortaya çıkaran hatta zorunlu kılan etmenler yukarıda belirttiğimiz gelişme ve örgütsel durum olmuştur. Edi Bese, Önderliği Yaşa ve Yaşat hamlesi dışta tasfiye konseptine, içte örgütsel hatta PKK'lileşmekten uzaklaşan kadro ve örgütsel yapımızın Önderlik çizgisine çekilmesi temelinde öngörülen bir mücadele süreci olmuştur.

"Edi Bese", Önderliği Yaşa ve Yaşat hamle süreciyle birlikte içte ve dışta yoğun bir mücadele başlatılmıştır. Hareketimizin özlü kadroları bu süreçten büyük güç almıştır. Düşmanın halkımızın umudunu kırma ve özgürlük iradesini yok etmeye dayalı geliştirdiği konseptte, mücadele kararlılığı ile cevap verme halkımızı da yeniden canlandır-

miş ve tüm anti-propagandaları boşa düşürmüştür. Gabar ve Oramar eylemleri bunun en çarpıcı sembolleri durumundadır. Düşmanın öfkesi boşa değildir. Yapmış oldukları tüm hesap ve tespitler boşa düşmüştür.

Operasyonlara karşı halkımızın gerillayla buluşturulduğu Botan yürüyüşü, özel savaş rejiminin kitlemiz üzerindeki hesaplarının tutmayacağını göstermiştir. Komplonun 10. yılında 15 Şubat eylemsellikleriyle, bu hamle Kürt halkının komployu boşa çıkarma kararlılığını gösterdiği bir sürece çevrilmiştir. Komplo 10. yılında boşa çıkmıştır. Bu sürecin geliştirilmesinde, basınımızın da önemli rol oynadığı, AKP ve Kürt işbirlikçiliğini teşhir politikası önemli etken olmuştur.

Özcesi, 15 şubat eylemlilikleri Êdî Bese hamlesinde bir dönüm noktası olmuştur. Düşmanın Güney Kürdistan'ı işgal girişi, büyük bir direnişle karşılaşmış, hem Kuzey Kürdistan'daki halkımız hem de Güney Kürdistan'daki halkımızın tepkisi oldukça çarpıcı olmuştur. Zap'ta yenilgiye uğrayan Türk ordusu, geri çekilme yaşamasaydı, operasyonun devam edeceği her gün hareketimiz açısından daha büyük sonuçları doğurabilirdi. Bunu gören ABD ve genel kurmay çekilmeyi erkene almıştır. Zap direnişi, gerillamızın mücadelesine ve eylem potansiyelini dosta da, düşmana da göstermiştir.

Zap direnişiyle birlikte halkımız, PKK'nin zafer tarzını ve direniş gücünü bir kez daha görmüştür. 8 Mart ve 21 Mart Newroz kutlamalarına giderken, sürece damgasını vuran ve inisiyatifi alan hareketimizdir. Basın-yayın çalışmalarımız bu dönemde en aktif sürecini yaşamış ve belirli bir etki düzeyini ortaya çıkarmıştır. Bu dönemdeki basın-yayın çalışmalarını, eksikliklerine rağmen olumlu görüyoruz.

8 Mart Dünya Emekçi kadınlar günü, istenilen hazırlıkta olmasa da belirli bir düzeyde karşılanmıştır. 8 Mart'ta basın-yayınımız daha hazırlıklı olsaydı sonuçları daha da çarpıcı olabilirdi. Buna rağmen

men Kürt kadını Önderlik gerçekliğine bağlılığını ve özgür yaşamdaki iddiasını ortaya koymuştur. Kürt özgürlük hareketinin yenilmezlik aşısı, kadının özgürlük mücadelesi olmaktadır

21 Mart Newroz kutlamalarında ise Kürt halkının iradesi zirveleşmiş, imha konseptine cevabını PKK öncülüğüne bağlılığı ile ortaya koymuştur. Bir referandum şeklinde geçen Newroz serhıldanları her yönüyle, Kürt halkının Reber Apo ve PKK öncülüğünde geleceğini belirlemedeki kararlılığını ilan ettiği bir tarihsel değeri yüksek bir süreç olmuştur.

Özel savaş rejiminin yenilgisi tüm çıplaklığı ile açığa çıkmıştır

Kolu kırılan genç çocuk ve meydan dayığı çekilen genç Kürdistan halkına dayatılan gerçekliği ifade etmektedir. Bunlar bir semboldür. Hepimizin içine işlemiştir. Newroz sürecine ilişkin olarak belirtmek istediğimiz bir husus da, K. Kürdistan'daki Newroz kutlamalarını verirken diğer parçalarda yaşananların geri planda kalması hususuna ilişkindir. Bu yılki Newroz'da Suriye devleti, Güneybatı Kürdistan'da yaşayan halkımıza katliamı dayatmıştır. Hareketimizin kesin üstünlüğü ile sonuçlanan geride bıraktığımız sürecin hem mücadelemiz açısından hem de özel savaş rejimi açısından yeni bir süreci başlattığını bir kez daha belirtelim.

Özel savaş rejiminin yenilgisi tüm çıplaklığı ile açığa çıkmıştır. Türkiye de özel savaş rejimi tarihinde yaşadığı zorlanmaları en ciddi düzeyde yaşar duruma gelmiş bulunmaktadır. Bir yandan Özgürlük mücadelemiz karşısında ciddi darbeler yerken, diğer yandan ise Küresel sermaye güçlerine vermiş olduğu sözleri yerine getirememektedir. ABD'nin istediği Afganistan'a asker gönderme ve İran'la ilişkilerini sınırlama konularında bekleneni yapmamaktadır.

Buda ABD ile ilişkilerinde, dolayısıyla bir çok konuda sıkıntılar yaşayacağını göstermektedir. Tüm bu iç ve

dış gelişmeler Reber Apo'nun belirttiği gibi Türkiye'nin ciddi bir kriz ve kaos içerisinde olduğunu göstermektedir. Buda Türkiye'yi yeni bir sürecin eşğine getirmiştir. Buradan hareketle de sadece Kürt özgürlük hareketi açısından değil, demokrasi ve özgürlük güçleri açısından da bu süreci gerektirdiği gibi değerlendirerek, ona göre yapacakları hazırlıklarla mücadelelerini yükseltmeleri halinde, tarihsel bir anın yakalandığından bahsetmek olanaklı hale gelmektedir.

Serhıldanlar hareketimizin yenilemeyeceğini bir kez daha ortaya koymuştur

Gelinen aşamada hareketimizin, mücadelemize ve halkımıza yönelik geliştirilecek politikaları, rahatlıkla boşa çıkaracak bir konuma geldiğini söylemek mümkündür. Özgürlük siyasetinde ısrar ve mücadele çizgisi, Kürt özgürlük iradesini tasfiye etmek isteyen güçlerin bir araya gelmesini engellemiş, aksine yükselen halk ve gerillanın direniş mücadelesi, uzaklaşan ve tereddütte olan kesimleri hareketimizin çevresine çekmiştir. Toplumsal zeminimiz güçlenmiştir.

Direniş ile birlikte başta halkımız olmak üzere diğer çevreler üzerinde de etkinliğimiz artmıştır. Diğer Kürt güçlerinin ve dış güçlerin halkımız üzerinde kendi politikalarını etkin kılmalarının önüne geçilmiştir. Hareketimizin etkinliği ve saygınlığı yalnız Kuzey Kürdistan'da değil, tüm parçalarda eskisinden çok daha fazla yükselmiştir.

8 Mart'ta kadının serhıldan çizgisinde ayağa kalkışı, Özgürlük hareketimizin yenilemeyeceğini bir kez daha güçlü bir şekilde ortaya çıkması, halkımızın özgüvenini ve mücadele azmini daha da geliştirmiştir. Bu yılki Newroz kutlamalarında yediden yetmişe herkesin büyük bir coşkuyla ayağa kalkması bunun kanıtıdır. Kürt halkı 90'larda tamamladığı dirilişi, 2008 Newrozunda bir özgürlük devrimine taşımıştır.

Örgütlü Olan Gençlik Kendi Kökleri Üzerinde Büyür

**Zekiye
NURHAK**

Almanya’da büyümüş, burada mücadele ile tanışarak ülke topraklarına geri dönüş yapmış biri olarak içinde şekillendiğim sistemi ve burada bir yabancı olarak yaşadığım psikolojiden yola çıkarak halen bu yabancılik cenderesinde yaşamak zorunda kalan gençlerimiz ile yoğunlaşmalarımı paylaşmak istedim.

Öncelikle Avrupa’nın hangi ülkesinde yaşarsak yaşayalım sistem ve mevcut toplumsal gerçeklik içerisinde büyümüş bir Kürt genci şu veya bu oranda yaşadıklarından yola çıkacak olursa yabancı olmanın ruhsal ve psikolojik etkilerini çok rahat bir biçimde çözümlenebilir.

İnsan olgusu kültürel bir varlık olarak şekillendiğine göre her şeyden önce toplumsal olgunun bu şekillenmede belirleyici bir etken olduğu tespitinden yola çıkmak gerekiyor. Bir insan tek başına varlık kazanamaz. Ancak ait olduğu toplum ile var

olabilir. Aile aracılığı ile değişik sebeplerden dolayı Avrupa’nın değişik ülkelerine göç etmiş olan gençlerimizin bir kısmı ya burada dünyaya gözlerini açmış ya da belli bir yaştan sonra göç etmiş bulunmaktalar.

Ayrupadaki gençlik ağır psikolojik bir durumu yaşamaktadır

İki değişik kültür arasında sıkışarak büyüyen gençlerimizin yaşadığı değişik sorunları doğru tespit etmek buna göre doğru çözümler geliştirmek açısından önemli olmaktadır. Kendi toplumsal gerçekliğinin dışına çıkmış, salt ailenin sunduğu eğitim olanaklarıyla ve öte yandan içinde bulunduğu yabancı bir toplum ve bireyi kendine göre şekillendirmeye çalışan emperyalist bir sistem gerçekliği ile karşı karşıya bulunan gençlerimizin yaşadığı sorunlar ruhsal ve kültürel olarak ağır bir psikolojik durumu açığa çıkarmaktadır.

Bu mevcut gerçekliğin bilincinde olmamak, bireye sunulan imkanlar ile sınırlı kalmak ucube denilebilecek bir kişilik gerçekliği açığa çıkarmaktadır. Ne için yaşadığını, kime hizmet ettiğini bilmeyen bir gerçeklik ile karşı karşıyayız. Kürdistan’dan göç eden Kürt ailesi bu koşullarda mevcut kültür düzeyi ile çocuklarını korumaya çalışırken salt feodal değer yargılarına dayanarak gelenek ve göreneklerine sıkı sıkıya sarılır ve çocuklarına da bu anlayışla yaklaşarak eğitmeye çalışırken, kuru bir dayatmanın ötesine geçemez.

Bu dayatma bazen bastırma düzeyine varır. İçinde bulunduğu koşulları gözetmeksizin geri denilebilecek bir tarzda geleneklerini sürdürebileceğini düşünür. Sonuçta elinden gelen budur, nasıl öğrendiyse olduğu gibi aktarmaya çalışır veya koruma refleksi ile bastırabilir. Ailelerimizin mevcut kültür düzeyi kendini mevcut gerçeklere denk bir düzeyde aşacak gücü yoktur.

“Özgürlüğün temel ilkelerinden biri bir yere ait olmaktır. Birey, öz suyunu kendine ait olan topraklardan alamazsa bir çiçek misali dallanıp budaklanamaz bir meşe ağacı misali kök salamaz. Önderliğimizin de belirttiği gibi Avrupa’daki gençlerimiz saksıdaki çiçek gibiler”

Bu aile gerçekliği içerisinde en çok zorlanan kız çocukları oluyor. Erkek çocuklarına daha bir serbestlik tanınırken feodal ve geleneksel ölçüler daha fazla kız çocukları üzerinde uygulamaya geçirilir.

İki kültür arasındaki sıkışmayı en fazla yaşayan kesim genç kızlar olmaktadır

Bir yandan ailenin gelenekleri diğer yandan yaşamının yarısını oluşturan okul veya iş hayatı olmaktadır. Aile baskısı altında şekillenen genç kız, dışarıya karşı kendini istediği tarzda her bakımdan rahat bir biçimde ifade edemediği için özde değil biçimde kalan bir kişilik şekillenmesi yaşamaktadır. Bu kişilik daha çok kendi gücüne ve özüne dayanmayan, yabancı kültüre karşı bir özentisi içerisinde bocalanıp durmaktadır.

Öz ile biçim çelişkisi açığa çıkmaktadır. Henüz genç olan kızlarımız ergenlik çağında bu kültür farklılığını görecek, mevcut aile gerçekliğini ve sistem gerçekliğini çözecek güçten uzaklar. Kültür farklılıklarına anlam verememe bu farkın bilincinde olmama bireyin kişiliğinde birçok çelişkileri doğurmaktadır. Özde kendine her anlamda güvensiz, yaşamı için karar verme gücünden yoksundur.

Diğer yandan kof denilebilecek bir özgürlük anlayışı ile duruşta ve davranışlarda kendine ait olmayan yanlar sergilenmektedir. Kişiliğe damgasını vuran temel özellik tepkisellik, bir yandan ailenin kaba dayatmaları diğer yandan içinde yaşadığı sistemin yabancı kültür dayatması. Olay ve olgulara anlam vermek artık çok zordur. Bu açıdan kendine de her anlamda yabancılaşmış birey en ufak olaylar karşısında tepkisel reflekslerle karşımıza çıkmaktadır.

Bireyde iradenin gelişeceği bu süreçlerde yaşanan iki yanlı dayatma bireyin psikolojik dengesini yoğun bir biçimde etkilemektedir. Bu biçimde şekillenen genç kızlarımız kendi geleceklerini belirleme gücünden yoksun kalırlar. Bu aşamadan sonra ya ailenin geleneklerine göre bir yaşam seçer ya da içinde yaşadığı sistemin en alt düzeyine düşer yok olur gider.

Aile ve sistemin yaklaşımlarıyla bir hiç olma psikolojisi genç kadınlarda yaşanmaktadır

Ağırlıkta ailelerimizin dayatmalarından kaynaklı etkilerden bahsettik biraz da bizi kendi içinde eriten yabancı kültür dayatmalarına değinmekte fayda vardır. Çünkü içine düştüğümüz sistemin etkilerini doğru çözeceksek, zaten bilinçten yoksun, mecburiyetten göç etmiş olan ailelerimizin gerçekliğini görmezsek onların ötesine geçemeyiz. Bu açıdan içinde yaşadığımız sistemi çözümlenerek bize dayatılan farklı kültürün etkisinde kalmak yerine bu farklılığın bilincinde olarak kendi özünü koruyarak yaşamasını bilmek önemli olmaktadır.

Bireyi esas alan emperyalist sistem gerçeği kendi toplumuna belli ölçülerde faydalı denilebilecek bazı yanları olabilir. Ancak bu sistem gerçeği karakteri gereği farklı bir kültürün özünü benimsemekten uzaktır. Çünkü kendi çıkarını esas alan bir sistem gerçekliği ile karşı karşıyayız. Bu açıdan farklılıkları hazım edemez ancak kendine benzetme şartıyla bir ölçüde kendi içinde sınırlı bir düzeyde onu sömürerek tutmayı esas alır. En yoğun sömürü kültürel alanda gerçekleştirir.

Entegrasyon adı altında yoğun bir

asimilasyon politikası yürütür. Bireyi özünden uzaklaştırır. Yaşamın her alanında an be an bir yabancı olduğunu sana hissettirirler. Bu yaklaşım karşısında birey kendini oldukça değersiz işe yaramaz hissederek. Ailenin kuru dayatmalarından kaynaklı olarak ortaya çıkan güvensizliğe taş çıkartacak bir hiçlik ve değersizlik psikolojisini yaratır. Hangi alanda (okul, iş, sokakta vs.) olursan ol bir yabancı olarak kendini ispatlamak zorundasın.

Buna rağmen temel bakış açıları ne olursan ol yinede 'pis bir yabancıydın'. Bu dayatma ve anlayışlar karşısında sinmek bu yaklaşımları kabul etmek zorunda değiliz. Önemli olan bu dayatmaların bilincinde olarak kendi kültürünü yitirmeden kişiliğini kendi özüne ulaşma temelinde geliştirmek olmalıdır. Kendi kendini geliştirmek soyut bir kavram gibi gelebilir. Yukarıda da belirttiğim gibi bir ailenin insafına kalmış bir birey, yaşamı, bu uğurda mücadele etmeyi maalesef öğrenme yetisinden uzak kalıyor. Yaşam çelişkisiz, düz bir çizgide ilerliyor gibi görünür birçok kez. Ancak ilerleyen yıllarda yaşamda karşılaşılan sorunların altından kalkmak o kadar da kolay olmuyor.

**Bireyi yok olmaya doğru
götüren bu gerçeklik karşısında
tek çözüm iradeyi geliştirmektir**

Mevcut gerçekliklerin bilincinde olarak yaşamı karşılamak buna göre irade sahibi olmak bunun için mücadele etmek önemli olmaktadır. O halde bu aile ve bu sistem gerçekliği karşısında ortaya çıkan sonuçlara yönelik ne yapmamız gerekiyor? Bireyi yok olmaya doğru götüren bu gerçeklik karşısında kendini örgütlü kılmak tek çözümdür.

Bu açıdan başta genç kızlarımız olmak üzere gençlerimizin kendini bulunduğu alanlarda örgütleyerek kendine dayanak oluşturması oldukça önemlidir. Burada şu tespiti yapmak yerinde olacaktır, demek ki örgütlenmek salt başkalarına hizmet için gerekli değil tam tersine başta birey olarak yeniden toplumsallaşmak açısından kaçınılmaz bir gerçektir.

Örgütlenmek, yeni bir yaşam yaratmak ve o koşullarda unutulmuş, yitirilen bazı değer yargılarını yeniden yaşatmakla yaşam anlam kazanacaktır. Bizi kendimize yabancı kılmaya çalışan emperyalist sistemin babalarına inat yeni yaşamı ve insanı yaratma uğruna tüm ömrünü vermiş olan Önderliğimize doğru sahip çıkmak

onun yeni paradigmasını ve yaşam felsefesini öğrenmekten geçer. Öte yandan bizi biz yapan kültürümüzü koruma ve yeni bir yaşamı yaratma uğruna yaşamımı feda etmiş olan şehitlerimize sahip çıkarak manevi yarımlarımızı

güçlendirerek onlara layık olmalıyız.

**Bir ülkede yabancı biri olarak
şekillenmenin yarattığı temel
duygu aidiyetten yoksunluktur**

Kürt halkının mücadelesi ile o alanlarda tanışmış bir Kürt kızı olarak Almanya gibi bir ülkede edindiğim şekillenmeden yola çıkacak olursam kendi topraklarıma geri dönüş yaptığımda kişilik olarak bende yaratılan bu psikolojilerin etkilerini daha iyi çözebilirdim.

Özgürlüğün temel ilkelerinden biri bir yere ait olmaktır. Birey, öz suyunu kendine ait olan topraklardan alamazsa bir çiçek misali dallanıp budaklanamaz bir meşe ağacı misali kök salamaz. Önderliğimizin de belirttiği gibi Avrupa'daki gençlerimiz saksıdaki çiçek gibiler.

Yıllarca edindiğim bu şekillenmeden sonra kendi topraklarıma ulaştığımda bir yurda sahip olmanın ne güzel bir duygu olduğunu yaşadım.

Her şeyden önce bir yere ait olma duygusu bireyde daha yüce bir yaşam anlayışı yaratıyor. En azından ne için yaşadığımızı biliyorsun, yaşam anlam kazanmaya başlıyor. Yabancı bir ülkede yabancı biri olarak şekil-

lenmenin yarattığı temel duygu aidiyetten yoksunluktur.

**Bu dağların bana ait olduğu hissi
insanda özgürlük
arayışlarını geliştiriyor**

Hiçbir şey sana ait değildir. Bu duyguyu yaşayanlar özgürlüğün temelinde bir yurda sahip olmaktan geçtiğini bilirler. Yurdun ve toprağın değerini en çok buralardan uzakta yaşamak zorunda kalanlar bilir. Bu hasreti çekenler ile kısa bir ülke turuna çıkabiliriz. İsteyen katılabiliriz. Kürdistan, yüksek dağları ile bilinir bunu sadece bilmek değil görmek lazım. Ben sadece bir gerilla, yıllarca ülke hasretini yaşamış biri olarak ilk kez bu dağlar ile yüz yüze geldiğimde tüm bu dağların acaba gerçekten bana ait olup olmadığını kendime sormak durumunda kaldım. Çünkü ben bir bahar mevsiminde ulaştım topraklarıma.

Dağların yüksekliği, heybeti bir yana zirvelerinde halen erimemiş olan karları ile eteklerindeki yeşillik insanı büyütüyordu. En güzeli de bu dağların bana ait olduğunu hissetmek ve bu dağlar için mücadele etmenin sevinci sarıyor insanı. Bu ülkenin havası bile bir başkadır solduğunda, ciğerlerinden süzülerek ruhuna ulaştığında işte o zaman özgürlüğün değerini bir başka hissediyor insan. Uçan bir kuşun bile bana ait olduğu duygusunu yaşadım ve her sabah onların ötüşü ile uyanmak bir başka güzeldir bu ülkede.

Evet, arkadaşlar umarım bu kısa gezi ile bir nebze de olsa özgürlüğün kaynağından su içmenin ne anlama geldiğini sizlerde yaşamış oldunuz. Son olarak kendini örgütlü kılan tüm gençlerimiz ile özgür topraklarda buluşmak üzere.

Apocu Gençlikle Zafere Gideceğiz

Ciwanen Azad

C iwanên Azad: Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı 2008 yılını oldukça hareketli gelişmelerin yaşandığı bir yıl olarak karşıladı. Kürt gençliğinin de yılın başından itibaren sergilediği birçok eylemlilikleri oldu. Bundan sonraki aşamalar açısından gençliğin bu dönem içerisindeki eylemlilik düzeyini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sozdar Avesta: Hareket olarak 2007 yılının sonu 2008'in başlarında bunu somut ve pratik bir hamleyle dönüştürmek için de somut planlamalara ulaştık. 2007 yılı boyunca bütün kurumlarımızda olduğu gibi Komalên Ciwan da geçmiş yılların pratiğini güçlü irdeleyerek, kendisini sürece adapte etmek için çok yoğun bir pratik içerisine girdi. Komalên Ciwan'ın Ağustos 2007'de gerçekleştirdiği 3. Kurultayda gençlik çalışmalarının tümü değerlendirildi, ortaya çıkan yetersizliklerin özelleştirilmesi verildi.

Yine 2008 yılında KCK sistemi içerisinde gençliğin misyonuna denk bir pratikleşmeyi planladı. Bu örgütlülük düzeyi elbette ki önemliydi. KCK sistemi içerisindeki gençliğin konu-

mu, rolü, görevi, misyonu, üzerine düşen görev ve sorumluluklar nelerdir, bunlar çok net değerlendirildi. Gençlik bu konuda Kürdistan'ın dört parçasında nasıl organizeli ve koordineli biçimde çalışma yürütebilir, konularını kapsamlı bir biçimde ele alıp, bir plan ve perspektife kavuşturdu.

Êdi Bese hamlesini en iyi sahiplenen şüphesiz gençlik ve kadındı

2007'nin sonlarına doğru geldiğimizde Kürt özgürlük hareketi ve Kürt halkı yeni bir hamleyle birlikte döneme müdahale etmişti. Özellikle Önder Apo'nun üzerindeki tecrit uygulamaları, zehirlenme operasyonu, Kürt halkı üzerindeki baskılar, siyasal, legal kurumlara dönük kapatma davaları, tutuklamalar, yine kuzey Kürdistan'da Kürt özgürlük gerillaları üzerinde yoğun operasyonlar gerçekleştirilmişti.

Dolayısıyla Kürt özgürlük hareketini her alanda daraltan saldırılar zirveye ulaşmıştı. Bu dönemde daha

çok gençliğin de elbette ki çok aktif bir biçimde içinde yer alacağı ve rol oynayacağı "Êdi Bese" hamle süreci başlatıldı. Her türlü haksızlığa, zulme, baskıya, zehirlenmeye, Kürt halkının inkâr ve imhasına karşı "Êdi Bese" sloganıyla birlikte "Önder Apo'yu Yaşa ve Yaşat" hamlesi 9 Ekim'de startını aldı. Bu hamleyi elbette ki en iyi bir biçimde sahiplenen şüphesiz gençlik ve kadındı. Komalên Ciwan öncülüğünde örgütlenen Kürt yurtsever gençliği Önder Apo'nun etrafında kenetlenerek, 2008 yılına daha örgütlü bir biçimde giriş yaptı.

15 Aralık'ta Medya Savunma Alanlarına dönük gerçekleştirilen Türk hava saldırısına en iyi cevabı kendi cephesinde Kürt gençliği

KCK yürütme konseyi Sozdar Avesta ile Şubat eylemleri ile start alan gençlik eylemlerini ve süreç karşısındaki duruşunu değerlendiren röportajını okurlarımıza sunuyoruz

verdi. Çeşitli kundaklama, oto yakma eylemleri, yürüyüşler vb. birçok eylemliliğe imza atan bir durumda oldu. 2008 yılının Ocak ve Şubat ayında gündemi sıcak, diri tutan, bu konuda eylemlilikleri ve katılımıyla eylemlere Kürt gençliğinin start verdiğini söyleyebiliriz. Gençlik deyim yerindeyse rüştünü ispatlama süreciyle karşı karşıyadır ve sergilediği duruşla da ispatlamış bulunmaktadır.

Kürt gençliği 15 Şubat komplosuna karşı sergilediği eylemlilikleriyle çok iyi öncülük yaptı

Geçmiş pratikte ortaya çıkan yetersiz çalışma tarzı, kendi rol ve misyonuna denk bir örgütlemenin yaratılmaması gibi yetersizlikler vardı. Kürt gençliği 2008 yılının başlarından itibaren sergilediği pratiğiyle geçmiş süreçte eylemde, örgütlemeye ve toplumun inşasındaki örgütlülük rolüne tam olarak sahip çıkamadığının özeleştirisini vermiştir. Tabii ki gençlik 2008 yılına biraz daha hazırlıklı, planlı, inisiyatifli ve kendine daha güvenli bir biçimde giriş yaptı. Yine 15 Şubat komplosuna karşı sergilediği eylemliliklerinde çok iyi öncülük yaptı. Kürt gençliği salt bir alanda da değil, Kürdistan'ın dört parçasında, yurtdışında hatta Kürtlerin yaşadığı bütün alanlarda süreklileşen eylemlilikler geliştirdi.

Gençliğin bu yılki eylemlerini böyle değerlendirirken, önümüzdeki süreçte de gençliğin üzerine düşen görev ve sorumlulukların olduğu da bilinmelidir. Bu görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çalıştığı takdirde saldırılar da gelişecektir. Toplumı düşürmek için gençliğe dönük uyuşturucu, onu düşürücü, yozlaştırıcı ve toplum dışı bir kesim olarak yetiştirmek istemektedir. Onun için toplumu, gençliği kullanarak, düşürmeye çalıştığından dolayı muazzam bir özel savaş politikası

yürütmektedir. Bir taraftan bunu yaparken, diğer taraftan da özgürlük mücadelesine sempati duyan, özgürlük mücadelesinde geleceğini gören ve özgürlük mücadelesinde rol oynamak isteyen kesimlere de baskı, tutuklama ve gözdağı vermektedir.

Örneğin 15 Şubat eylemliliklerinde Cizre'de Yahya Menekşe'nin katledilmesi bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Yine daha sonraki eylemliliklerde bunu çok net bir biçimde görebiliyoruz. Newroz kutlamasına günler öncesinden start veren ve bunu karşılamaya çalışan Kürt gençliği, Suriye güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu 20 Mart'ta Güneybatı'nın Qamişlo kentinde Newroz ateşini yakarken, üç Mehmet şehit düşürüldü. Yine daha sonra 22 Mart'ta Geve ve Van'da yaşanan şahadetler en bariz örneklerdir.

Sokak ortasında C.E'nin kolunun kırılması, on altı yaşlarındaki bir gencin onlarca faşist polis tarafından coplanarak, dövülmesi, Kürt halkı üzerindeki egemenliklerini sürdüren devletlerin Kürt gençliğine karşı duyduğu korku, Kürt özgürlük mücadelesinde aktif oluşlarından duydukları korkuların bir sonucudur. Örneğin sokak ortasında kameralara poz verip "görüntüleyin" diyerek o gencin kolunun kırılması, Kürt gençliğinin demokratik mücadeledeki elinin ve attığı adımları kırmak içindir. Böylelikle Kürt gençliğinin kolu kırılarak, Kürt toplumunun iradesi kırılmak istenmiştir. Yine üç gencin üzerine yağdırılan kurşunlar aslında gençli-

ğin yüreğine sıkılan kurşunlar olmuşlardır. "Eğer siz bu ateşi yakıp, ulusal bayramınızı kutlarsanız, bu mücadeleye öncülük ederseniz, biz de size böyle mesajlar veririz" denilmiştir. Buna karşılık Kürt özgürlük hareketinin öncülüğünde örgütlenen Kürt gençliği de ciddi bir biçimde bir örgütlülük yaratmıştır. Apo'cu gençlik bu konuda Önder Apo'nun etrafında kenetlenerek, geçen süreçte olduğu gibi bu pratiği doğru bir biçimde değerlendirmiştir. 2008 yılında atılan bu olumlu adımlarla örgütlülüğünü geliştirmiştir.

- **C. A.:** 2008 yılında Kürt halkının inkarı karşısında tepkisini dile getiren gençliğin, eylemliliklere daha fazla öncülük ettiği görülüyor. Bu anlamda Komalên Ciwan'ın KCK sistemi içerisindeki örgütlülük düzeyi hangi aşamadır?

- **S. A.:** KCK sistemi demokratik Konfederal bir sistemdir. KCK sistemi, bütün toplumların, farklı kesimlerin kendi özgünlükleri ve kendi farklılıklarıyla örgütlediği bir sistemdir. Böylesi demokratik, iradeli ve inisiyatifli bir sistemin kuşkusuz kurucu

öğeleri de vardır. Kadın ve gençliği bu sistemin en temel öncü güçleri olarak değerlendirmeliyiz. Önderliğimiz demokratik Konfederal sistemin paradigmasını oluştururken, gençlik ve kadına böylesi bir rol biçti. Önderliğimiz bu konuyu çok kapsamlı bir biçimde değerlendirmiş ve bu çeşitli vesilelerle değerlendirilmektedir.

Gençlik ve kadın mevcut verili toplumların örgütlenmesinde, yine ulus devlet sistemi içerisinde en çok sistem dışı bırakılan ve mevcut sistemde hiçbir çıkarı olmayan, emeği sömürülen ulus devlet gerçekliği kadın ve gençliğin emekleri üzerinde daha fazla kar elde etmekte ve bu konuda finans kapital kendisini güçlendirmektedir. Önderliğimiz bu kesimlerin öncülük misyonunu ortaya koyarken de yeni paradigmasını, yeni felsefesini bunun üzerine öreterek, kadın ve gençliğe bu sistemde rol biçmiştir. Çünkü en fazla çıkarı ve geleceği olan kesimler kadın ve gençlik olmaktadır. Bu anlamda gençlik ve kadının gücünü kazanan toplum, kendi gücünü kazanan toplumdur. Gençlik ve kadının onayını kazanan toplum, kendi özgürlüğünü onaylayan toplumdur.

Gençlik ve kadın özgürlüğünde ısrar etmek, 21. yüzyılın yeni paradigma, felsefe ve ideolojisinde ısrar etmektir. Gençlik ve kadının gücünü, öncülüğünü ve mevcut potansiyelini toplum dışında tutmak, toplumu elit bir tabakaya kavuşturmaktır, toplumu gerçek dinamiklerinden uzaklaştırmaktır.

Böylesi bir gerçeklikten yola çıkarak, gençliğin rolü elbette ki belirleyicidir. Kadın bu konuda belirleyicilikten ziyade, temel bir faktördür. Olmazsa, olmaz kabilinde bir öncü güçtür. Demokratik özerklik dediğimiz proje ve özgür Kürdistan ancak bu iki kesimin öncülüğünde örgütlenbilir. Diğer kesimlerin bu örgütlülük etrafında kendisini örgütlemesiyle bu yönlü bir sistem örgütlenmesi gerçekleştirilebilir.

Gençlik ve kadın kendi aralarında daha iyi bir dayanışma içerisinde olmalıdırlar

Bundan hareketle elbette ki son dokuz yıllık pratiğe baktığımızda en fazla önem verilen çalışma sahaları gençlik ve kadın sahaları olmuştur. Bu konuda KCK sistemi içerisinde örgünlük, renklilik ve farklılıklarıyla kendi öz dinamiklerine dayanan her iki güç bir örgütlülük yaratmış durumdadır. Bu konuda gençlik ve kadının kendi içerisinde daha iyi bir dayanışma içerisinde olması, birbirini daha da bütünlemesi gerekmektedir. Birbirlerine sunacakları destek hem ideolojik, siyasi ve hem de eylemsellik tarzında olmalıdır. Böyle bir dayanışma olursa önümüzdeki sürecin eylem çizgisi daha güçlü ve zengin olur.

Biz bu adımı geçmişte de atmıştık. Geçmişte çeşitli vesilelerle gençlik ve kadın kendi kapsamı gereği belli eylemsellikler geliştirdi. Bu konuda belli bir uğraş ve çaba içerisine girildi. Örneğin Kuzey Kürdistan'da özgür yurttaş örgütlülüğü içerisinde kadın ve gençlik toplumu yeniden kurma girişimi olan komin ve kent meclislerinin örgütlenmesinde bir çaba sa-

hibi oldu. Tabandan, mahalleden, köyden ve kasabadan başlayarak, toplumun tümüne yayma biçiminde bir örgütlülük geliştirmelidirler. Dolayısıyla böyle bir görev ve misyonla karşı karşıyadırlar. Nitekim bu yönlü belli adımlar da atılmıştır. Önümüzdeki süreçte gençlik ve kadının bu rolü çok daha iyi oynaması gerekiyor. Artık bir ihtiyaç olmaktan ziyade bir zorunluluk ve olmazsa olmaz biçimindedir. Bu örgütlenme için de geçerlidir.

- **C. A.:** Kürt gençlerinin Türk ordusunun medya savunma alanlarına başlayan saldırılarıyla beraber, 15 Şubat, Newroz ve 4 Nisan'da bazı mesajlar verdi. Bunların hayat bulması için gençliğin üzerine düşen rol ve sorumluluklar nelerdir?

S. A.: Gençlik Newroz ve 15 Şubat eylemselliklerinde yakaladığı bu gelişmeyi pratik olarak ortaya çıkardı. 15 Şubat eylemlilerindeki gençlik öncülüğü, 8 Mart'taki kadın öncülüğü ve yüz binlerin ayağa kalktığı Newroz kutlamalarında kadın ve gençlik Önderliğine sahip çıktı ve Kürt halkının inkarına karşı durdu. Bu temelde milyonlarla bir araya gelerek, Newroz'u

kutlaması, bütün bu düzeyin giderek bir zirveleşmeye kavuşması 2008 yılındaki gençlik ve kadının kendi öncülük misyonuna denk attığı adımlardır. Bu adımlar yeterli midir, hayır, elbette ki değildir. Atılan adımlar küçümsenerek, azımsanacak bir potansiyel değil.

Fakat mevcut birikim, yine mevcut öncülük rolüne bakıldığında bu konuda hala belli yetersizliklerin yaşandığı görülmektedir. Kadın ve gençlik gerek okullarda, üniversitelerde, varoşlarda, gerekse kırdaki toplumun bütün alanlarında üzerine düşen rol ve sorumlulukları doğru kavrayarak, bu yönlü bir örgütlülüğün içerisine girmesi gerekiyor. Örgütlülük geliştikçe eylemde bir potansiyel ve patlama açığa çıkarabilir. İçinde bulunduğumuz bu önemli süreçte var olan yönelimleri, eylemsiz örgütün olmayacağını, örgütsüz de eylemliliklerin olmayacağını dikkate alarak, örgütlülüğünü geliştirdikçe eyleme geçmesi gerekir. Eylemini geliştirdikçe de eylemde açığa çıkan potansiyeli örgüte dönüştürmesi gerekir.

Komalên Ciwan içerisindeki genç kızların da önemli bir rol sahibi oldukları bilinmelidir

Genel anlamda Kadın hareketi özel olarak da gençlik hareketi içerisindeki genç kadının bu konudaki görevinin iki kat fazla olduğunu da unutmaması gerekir. Genç kızların Komalên Ciwan'ın kendi rengiyle, kendi özülüyle ve kendi öncülük misyonu ile bütün çalışma alanlarına katılması gerekmektedir.

Bir diğer görev ve sorumluluğu da kendi öz örgütünü olan ve bu konuda cins özgürlüğü temelinde bağlı olduğu Kadın özgürlük hareketine de daha fazla kadro katmak, onunla bütünleşmek, özgür kadın ilkeleri temelinde kendini güçlendirmektir. Bu konuda kadın hareketinin bir öncüsü olarak da gençlik içerisinde rolünü oynayıp, var olan potansiyelini açığa çıkarması

gerekiyor. KCK sistemi içerisinde gençlik ve kadının bu konudaki rolü stratejiktir. Geçici bir örgütlenme değil ya da dönemsel bir misyon değildir. Bir toplumun yeniden inşasının örgütlenmesi ve özgürlüğüne kavuşması göreviyle karşı karşıya olan iki kesimdir.

Bu iki kesim bu stratejik görevini bilince çıkarmalı, bu konuda ciddi bir derinleşmeyi yaşamalı, ortaklaştıkça birbirini güçlendirecek, bu konuda daha doğru bir sinerjiyi ortaya çıkarmayı bilmesi gerekir. Önümüzdeki dönemde 2008 yılında yakalanan düzeyin ciddi bir örgütlemeye kavuşturulması, daha güçlü bir eylemlilik ve örgütsel düzeyin de ortaya çıkacağıni gösterecektir.

- **C.A.:** Avrupa gençliğinin bu süreç karşısında duruş ve tavrı nasıl olmalıdır?

- **S.A.:** Gençliğin kendi içerisinde sorgulaması gereken noktalar ve yine bağlı kalması gereken, sonuna kadar yaşatması gereken manevi değerler vardır. Örneğin bu süreçte Qamişlo, Geve, Van'da şehit düşenler, yine Zap direnişinde şehit düşen Erdal arkadaşına ve bütün bu gençlerin şahadetlerine baktığımızda gençlik de bu anlamda bedeller vermektedir. Bu tabii ki kendiliğinden yaratılmıyor. Erdal arkadaş mücadeleye yurtdışında gençlik çalışmasıyla başlayarak, mücadelesini ülke zeminine taşımıştır.

Zap direnişinde kendi şahsında zaferi taçlandıran Erdal arkadaşın böyle bir pratiği var. Gençlik koordinasyon üyesi olan Erdal arkadaş, geçmiş yıllarda Komalên Ciwan sisteminin geliştirilmesi için en iyi çaba harcayan, katılımında sınırsız olan arkadaşlarımızdan birisidir. Komalên Ciwan'ın KCK sistemi içerisinde daha doğru bir tarzı yakalaması, örgütlemeyi oturtması, yine öncülük misyonu ile yola çıkmış olan kadın örgütlülüğüyle daha iyi bir

diyalog ve paylaşımı yakalamak için gösterdiği emek ve çaba görülmelidir. Erdal arkadaşla birlikte Zap direnişi bugün Kürt halkının tümüne mal olmuştur ve büyük bir kazanım olmuştur. Gençlik örgütümüzün Yahya Meneşelerin, İkballerin, Erdalların ve yine bundan sonra da vermeye devam ettiğimiz şehit yoldaşlarımızın anısına 2008 yılını bir başarı yılına dönüştürmesi gerekiyor. Erdal arkadaşın özellikle Avrupa içerisinde harcadığı emek ve bu konuda yarattığı düzeyin mutlak bir örgütlülüğe kavuşturulması gerekiyor. Avrupa gençliği bu değerler üzerinden bugünkü düzeyi yakalamıştır. Şehit Zeynel Akıyar yoldaş 89'larda Avrupa gençliğinin öncülerinden biridir. Yine Hüseyin Çelebi, Engin Sincer ve en son bahsettiğimiz Erdal arkadaşın Avrupa'dan katılması, mücadelesini ülkeye kadar taşıması, özgür gerilla saflarında şehadete ulaşması elbette ki başta Avrupa gençlik örgütünü olmak üzere bütün Komalên Ciwan'da örgütlenen yurtsever demokratik Kürt gençliğinin bu değerler karşısında kendisini ciddi bir biçimde sorgulaması gerekmektedir.

Özellikle Avrupa'nın insanı yozlaştıran, düşüren ortamında yurtseverlik duygularından, demokratik karakterden ve yine halkın acılarından uzaklaştırılan bireysel, bencil, egoist ve tekillleştirilen gençliğe karşı mücadele edilmesi gerekmektedir. Avrupa'nın gençliği bitiren bu yaklaşım ve mücadelesine karşı gençlik kendisini örgütleyip, ciddi bir duruş sergilemelidir. Bu vesileyle Avrupa'daki Kürt gençliğini Komalên Ciwan'a daha güçlü katılmaya, Erdalları yaşatmaya, daha iyi bir biçimde temsil etmeye davet ediyorum. Aynı zamanda Kürt gençliği Kürt kadınıyla birlikte yaratılan bu değerlerin dili ve ifadesi olmalıdır. Kendisini eylemlerde ortaya koymalıdır. Şimdiye kadar ortaya koyduğu biçimiyle yetinmemelidir.

- **CA:** Kürt gençlerine son olarak hangi mesajları vermek istiyorsunuz?

- **SA:** Önümüzdeki süreçte “Êdi Bese” hamlemizin ikinci aşamasına gireceğiz. Bu ikinci hamle de 4 Nisan’dan itibaren başlamış durumdadır. Mayıs ayıyla birlikte startını eylemliliklerle verecektir. En son CPT’nin yayınladığı raporda da Önder Apo’nun üzerindeki baskı, tecrit, yine bu konudaki sağlık sorununun devam etmesi durumu ortaya çıkmıştır.

Nitekim CPT, gençliğin, kadının, yine bütün Kürt halkının gençlik ve kadın öncülüğünde başlatılan “Êdi Bese” hamlesinin yarattığı düzeye hem heyet gönderdi hem de gönderdiği heyetin hazırladığı raporun sonuçlarını açıkladı. Bu sonuçlarda da ortaya çıktığı gibi hareketimizin dikkat çektiği noktaların doğru olduğu, Önder Apo’nun vücudundaki elementlerin dozajının yüksek olduğudur ve bu konuda kesinlikle sağlık durumunun tehlike altında olduğu CPT raporunda da ispatlanmıştır.

Bu zehirleme olayının nasıl olduğu tam olarak açığa çıkmış değil. Yani yemeklere mi konulmuş, sudan mıdır, deniz ürünlerinden midir yoksa tutulduğu hücrenin havasızlığından mı oluşmuş, bu bilinmemektedir. Bu o kadar da önemli değil ancak Önderliğimizin sağlık durumunun iyi olmadığını ve bu konuda sorunların olduğunu biliyoruz. Birinci aşaması bunların deşifre edilmesi, CPT heyetinin gönderilmesi, raporun yayınlanması, ikinci aşaması ise “Êdi Bese” hamlesi olarak tanımladığımız hamle sürecidir. Yani Önderliğimiz üzerindeki tecridin devam etmesidir. Tecrit işkencedir ve bu işkence de insanlık dışı bir uygulamadır. Biz önümüzdeki süreçte “tecrit işkencedir, işkence insanlık suçudur, biz bu insanlık suçuna dur demek için Önderliğimizin acil tedavi edilmesi gerekmektedir” diyeceğiz.

Bizler güçlü bir biçimde görev ve sorumluluklarımızı yerine getirdiğimiz taktirde Önderliğimizin özgürleşmesi artık bir hayal olmayacaktır. Gençlik bunu da dikkate alarak, hızla bu süreçte kendisini yeniden bir toparlamaya tabi tutmalı, geçmiş üç aylık pratiğini gözden geçirmelidir. Yani daha planlı, yaratıcı, düşmanı ürküten, halkına umut veren, halkın umudunu ve güvenliğini de güvenceye alan bir pratik içerisine girmelidir. Her türlü eylem gençlik için meşrur ve meşru savunma temelinde olmalıdır.

Kürt gençlerinin kolunun kırılmasına, coplanmasına karşı çok iyi cevap vermelidir

En iyi cevabı da her alanda en başta da faşist egemen orduların askerliğine gitmemek biçiminde olmalıdır. Sadece Kuzey Kürdistan’da değil, Kürdistan’ın dört parçasında var olan egemen güçlerin orduları kesinlikle Kürt halkının düşmanlığı temelinde örgütlenen ordulardır. Her dört parçada da Kürt gençliği kesinlikle kendisine bunu ilke edinmeli ve bu ordulara askerlik yapmamalıdır. Basına da yansıdığı gibi Türk ordusunda askerlik yapan Kürt gençlerinin kaza süsü verilerek öldürülmesi karşısında sessiz kalmamalıdır.

Özellikle Kürt gençlerini Kuzey Kürdistan’a göndererek, gerillalar ve askere giden Kürt gençlerini karşı karşıya getirmek istemektedirler. Bütün bu gerçeklikleri bilerek, asla ve asla kendi halkına karşı, kendi özgürlük mücadelesi için dağlara çıkmış, özgürlük gerillalarına karşı orduya gitmemeli ve askerlik yapmamalıdır. Kendi ordusuna katılmalı ve görev yapmalıdır. Tüm Kürt gençliğinin, kız-erkeği fark etmeksizin gerilla safalarına daha güçlü katılımlarını bekliyoruz.

Bu vesileyle başta Erdallar ve Yahyalar olmak üzere 2007-08 yılında şehit düşen bütün yoldaşların anısına bağlılığın bir gereği olarak HPG’ye ve YJA-STAR’a daha güçlü bir katılım beklediğimizi belirtiyoruz.

Önümüzdeki süreçte gençliğin her anlamda kendi örgütlülüğünü geliştirilmesi ve bu örgütlülüğü temelinde katılımını gerçekleştirmesi gerekmektedir. Kendi özgürlüğünün teminatının da böyle olacağına inanıyoruz. Bu vesileyle “Êdi Bese” hamlesinin ikinci aşamasında en başta gençlik ve kadının geçmişte olduğu gibi bugün de çok ciddi bir rol oynayacağına inanıyoruz.

Bütün genç kızlarımızı ve erkek yoldaşlarımızı dönemin görev ve sorumluluklarına sahip çıkmaya davet ediyorum. Bu temelde Apo’cu gençliğin öncülüğünde çıkış yapan PKK’nin gençlikle başlaması, gençlikle büyümesi ve gençlikle de zafere gideceğine inanıyoruz.

Gençliğinin Örgütlenme Sorunları ve Çözüm Yöntemleri

**Sinan
MİRAXAN**

Gençlik mücadelemizin ilk çıkış dönemlerinde olduğu gibi günümüzde de hareketimiz ve halkımız için gerek örgütsel gerekse eylemsel olarak stratejik önemini korumaktadır. Uzun süren mücadele süreci Kürdistan gençliğinin büyük emek ve kahramanlığı ile daha da büyüyen bugüne kadar gelmiştir. Kürt gençliği her dönem kendini örgütlü bir güce kavuşturarak sürekliliğini sağlamıştır.

Özellikle Avrupa'da YCK'nin kuruluşu ile başlayan ve daha sonra farklı örgütsel oluşumlarla devam eden Kürt gençliğinin örgütlenme ve mücadele süreci önemli başarılar sağlamıştır. Her parçada kendi özgün koşullarından kaynaklı farklı örgütlenme araç ve yöntemleri geliştirilmiştir. Gençliğin yaşadığı ortak temel bazı sorunlar kadar içinde yaşadığı sistem boyutuyla farklı etkilenmeler içinde olmuştur.

Bu noktada özellikle Avrupa'da yaşayan Kürt gençliğinin karşılaştığı

problemler, sistemden etkilenme boyutu ve buna karşı mücadele etme süreci farklı özelliklere sahip olmaktadır.

Her sistemin dayandığı temel ideolojik dayanaklar vardır

Avrupa sistemi kapitalizmin en yoğunluklu ve uç boyutta yaşandığı, liberal ideolojinin en kapsamlı kendini hayata geçirdiği bir sistem olmaktadır. Her sistemin dayandığı temel ideolojik dayanaklar vardır. Yine her sistem kendi sistemine ve ideolojik yapısına uygun bir insan ve toplum tipi yaratmaya çalışır. Sistem üzerinden hareket ettiği temel ideolojik, kültürel, politik, ekonomik ve sosyal hedefleri gerçekleştirdiği, kendini kurumlaştırdığı oranda varlığını sürdürebilir.

Özellikle de kendi ideolojik kurumsal temellerine uygun insan karakteri, davranışı ve yaşam biçimini yaratarak bunu sağlar. Bu açıdan Avrupa sisteminin devamlılığının en temel ölçülerinden biri o sistemi meşrulaştıran, benimseyen, uygulayan ve yaşayan insan tipi ile ortaya çıkmaktadır. Sistem kar hırsına ve sermaye birikimine dayanır. Rekabete ve çıkar ilişkilerine dayanmaktadır. Bireyciliğe dayanmaktadır. Bunlar adeta sistemin şifreleri gibidir.

Her gün sistemin bu temel özelliklerini meşrulaştıracak araç ve yöntemler kullanılır. Özellikle müzik, eğlence kültürü, medya, spor vb. araçlarla bunu sürekli olarak insan yaşamına günlük olarak yedirir. Bencillik, değersizlik, çıkarıcılık diz boyudur. Bu noktada Kürt gençliğinin sistemin bu temel özelliklerinden etkilenmemesi mümkün değildir.

İnsanı her tür toplumsal sorumluluktan uzak tutmaya çalışan, salt bireysel isteklerine hapseden, günübirlik yaşayan, toplumsal değerlerden uzak, adeta 'altta kalanın canı çıksın' gibi acımasız ve bencil bir insan tipi kendini göstermektedir.

Kürdistan'ın çeşitli bölgelerinden göç edip gelen

"Avrupa gençliği çelişki ve çatışmalar içinde kendine en uygun yolu bulma arayışındadır. Kendi kimliğini bulacağı, iradeli özgür tercihlerde bulunacağı, kişilik kazanmış, değerlerini yaratmış ve ona göre yaşayan bir arayış içindedir. Kendini aramaktadır. Taklitten, özentiden uzak kendine ait bir kimlik. Dışarıdan yamanmış bir kimlik değil, kendi bilinci ve iradesi ile yarattığı kökleri ile doğru bulmuş bir kimlik."

ve uzun süredir Avrupa'da yaşayan Kürt gençliğinin bir şekilde bu sistemden etkilendiğini kabul etmek ve buna göre uygun tedbirler geliştirmekle kendimizi sorumlu görmek durumundayız. Mücadelemizin halkımız ve gençlik üzerinde yarattığı olumlu değişimler inkar edilemez. Yurtseverlik bilinci, kendini tanıma, kimlik edinme, mücadele ve örgütlenme bilinci yine bununla birlikte Kürt halkının dostlarına ve düşmanlarını tanıması Kürt Özgürlük Hareketi ile gerçekleşmiştir.

Öte yandan bizim yarattığımız değişim dışında Kürt gençliğinin Avrupa sistemi içinde yaşıyor olmasından dolayı bizim dışımızda yaşadığı bir değişim ve etkilenmenin olduğu da bir gerçek olmaktadır.

Kürt gençliğinin üzerindeki sistem etkilerini yok edilmeli ve yabancılaşması engellenmelidir

Sistemin eğitim sisteminden, kültüründen, yaşam tarzından ve değerlerinden bir şekilde az ya da çok etkilenme durumu vardır. Kendi kültürel değerlerine yabancılaşmayı bir şekilde yaşayabilmektedir. O zaman sistemin bu olumsuz etkilenmelerini en aza indirmek ve Kürt gençliğini kendi ulusal demokratik mücadele alanı ve değerleri ile daha fazla buluşturmak gibi bir görevimiz de ortaya çıkmaktadır.

Avrupa gençliğinin örgütlenmesi ve mücadeleye daha fazla güç verebilmesinin anahtarı da buradan geçmektedir: Kürt gençliğinin üzerindeki sistem etkilerini ortadan kaldırmak ve yabancılaşmasının engellenmesi. Bu aynı zamanda Avrupa gençlik örgütlenmesinin diğer örgütlenmelerimizden farklı araç ve yöntemler geliştirmesini de gerektirmek-

te, onun çalışma sahasının özgünlüğünü de ifade etmektedir. Yaşadığı sistem, etkileri ve sorunları daha farklı ve daha derinliklidir.

Buna karşı geliştirileceği mücadele araç, yöntem ve tarzı da daha incelikli ve farklı olmak zorundadır. Yoksa sistemin eriten, hiçleştirilen hatta objektif olarak mücadele karşısı duruma getiren politikaları karşısında duramayız. Durum ciddidir. Sorumluluk ağırdır.

Dışarıdan yamanmış bir kimlik değil kendi bilinci ve iradesiyle bir kimlik doğru bir kimliktir

Uzun süredir Avrupa'da yaşayan gençliğimizin özellikle kültürel bir çatışma ve kimlik arayışı içinde olduğu bir gerçekliktir. Bir yandan Kürdistanlı olmasından kaynaklı yaşadığı kültür ve değerler; diğer yandan Avrupa'da yaşıyor olmasından kaynaklı Avrupa kültüründen etkilenme durumu vardır. Dolayısıyla iki kültür arasında bir sıkışma, bir tercihte bulunma durumu ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Yine geleneksel Kürt aile tipinde yaşanan ilişki, yaşam alışkanlıkları, gelenek ve davranış biçimleri ile Avrupalı insanın yaşadığı ilişki yaşam ve değerler arasında bir çatışmanın tam ortasında bulunmaktadır kendini. Aile içindeki katı otoriteden kaynaklı yaşadığı bir kuşak çatışması vardır. Diğer yandan kendi kimlik, kişilik ve değerlerini yarat-

maya çalışırken sürekli geleneksel aile değerleri ile sürekli bir çatışma içinde girmektedir.

O halde şunu rahatlıkla belirtebiliriz ki, Avrupa'da yaşayan Kürt gençliği çok derin çelişkiler yaşamaktadır. Bu çelişki ve çatışmalar içinde kendine en uygun yolu bulma arayışındadır. Kendi kimliğini bulacağı, iradeli özgür tercihlerde bulunacağı, kişilik kazanmış, değerlerini yaratmış ve ona göre yaşayan bir arayış içindedir. Kendini aramaktadır. Taklitten, özentiden uzak kendine ait bir kimlik. Dışarıdan yamanmış bir kimlik değil, kendi bilinci ve iradesi ile yarattığı kökleri ile doğru buluşmuş bir kimlik. Yine sistemle yaşadığı derin çelişkiler de mevcuttur.

Ekonomik olarak sürekli olarak sömürülmekte, sistemin her tür bağımlılaştırma etkilerine maruz kalmaktadır. Çetecilik, uyuşturucu kullanımı yaygın olarak Kürt gençliği içinde gelişmektedir. Bu sistemin politikalarının bir sonucu olmaktadır. Kürdistan'dan çok çeşitli nedenlerle göç etmiş Avrupa'ya gelmiş gençliğimizin ilticacı pozisyonu bile rencide edici bir durum olmakta, sürekli olarak sistem

adeta kırıntılarla gençliği ehlileştirilmekte, kendine muhtaç kılmaktadır. Daha rahat ve ekonomik kazanç hayalleri ile Avrupa kapılarına dayanan gençliğimiz iltica sorunları, dil ve entegrasyon politikaları ile sisteme eklenmektedir. Özellikle entegrasyon politikası asimilasyonun tam da kendisi olmaktadır. Zorunlu dil öğrenme ve çalışma yasaları sisteme uyumlu kılmanın politikasıdır.

Gençlik hareketimizin devrimci tavrı ve yeteneği bu durumda ortaya çıkmalıdır

Yine ben merkezci, kibirli, Avrupa-dışı etnik yapılara üstten bakan, kendisinden olmayan batı-dışı dogulu toplumlara ilkel, geri kalmış gören Avrupa egemen bakış açısının gençlik üzerinde yarattığı psikolojik baskı, değersizlik psikolojisine yol açmakta, kendinden nefreti ve değerlerine tepkiyi körüklemektedir. Adeta 'ya bendensin ve benim gibi olacaksın ya da yaşam sansın yok' gibi bir yaklaşım sistem tarafından dayatılmaktadır. Buna benzer bir çok etken yine sıralanabilir.

Evet sistemden, aileden, geleneksel yaklaşımlardan kaynaklı çok çetli çatışma ve çelişki içindedir. Bu tablo zor bir durumla karşı karşıya bulunduğumuzu gösterdiği gibi örgütlenme çalışması için gerekli zemini de yaratmaktadır. Mücadele ve örgütlenme için oldukça fazla gerekçemiz var. Gençlik hareketimizin devrimci tavrı ve yeteneği burada ortaya çıkacaktır. Üzerinden hareket ettiği zemini doğru okuyabilir, sistemi doğru tanımlar ve gençliğin bundan etkilenme ve çelişkilerini gerçekçi bir şekilde tanımlayabilirse bir çıkış yolu bulabilecektir. Avrupa gençlik

hareketimizin örgütlenme geleneği köklü ve önemli deneyimlere sahiptir. Bu geleneği yaratıcı tarzda güncelleştirmek örgütlenmede muazzam bir sıçrama yaratacaktır.

Biçimini ile yargılanarak ötekileştirilen reddedilen her genç sisteme doğru itilecektir

Gençliğin çeşitli ilgilerine hitap edebilme yeteneğini gösterme, onun yaşadığı sorunlara ilgili olabilme ve dünyasını paylaşabilme örgütlenme açısından önemli bir etken olabilir. Bu noktada küçümseyici, dışlayan, rencide eden, biçimine, yaşam tarzına ve ilgilerine dıştan bakıp kestirmeci bir tarzda reddeden yaklaşımlardan uzak durmak gerekecektir. Önyargı ve şartlanmış, sabit fikirliğe dayanan her tür yaklaşımdan uzak durmak gerekir.

Bunun için sabırlı, ikna eden, bilinç kazandıran bir tarz ve buna uygun zihniyet önem kazanmaktadır. Baştan hiç çaba sarf etmeden reddeden tarz ya da biçimini yargılayarak ötekileştirilen her genç tersinden sisteme doğru itilecektir. Bizim kendi kitle tabanımızı genişletmek, her Kürt gencini örgütlemek, kazanmak, dönüştürmek gibi bir problemimiz vardır. O zaman her gençle ilişkilenecek, örgüt zeminine çekmek, işletmek ve eyleme katmak durumundayız.

Unutmamak gerekir ki hiçbir genç kolay kazanılmayacaktır. Emek harcamadan, uzun vadeli bir yaklaşım göstermeden, adeta nakış öreri gibi titiz bir örgütlenme inceliği gösterilmeden kimseyi kazanamayız. İçinden geçtiğimiz bu dönemde gençliğin en temel sorunu örgütlenme ve örgüt olma sorunu ise örgütlenme önünde engel olan her tür yan-

lış anlayış, davranış ve alışkanlıktan da uzak durmak zorunlu olmaktadır.

Her dönemin kendi özellikleri ve koşulları farklı olmaktadır

Bu işe gönül verenler bilir ki, başarılı bir örgütlenme çalışması en zor aynı zamanda en fazla yetenek, incelik ve yaratıcılık isteyen bir çalışmadır. Adeta sanatçı inceliği gerekmektedir. Hele hele söz konusu Avrupa zemini olunca bu durum daha da önem kazanmaktadır.

Sistem bin bir türlü imkan ve yöntemi uygulayarak, gençliğin ilgilerine hitap ederek kendisine çekmektedir. Sistem bu noktada oldukça güçlü ve zengin araçlara bir o kadar da söyleme sahiptir. O halde sistemi aşabilmek, gençliğin sistemin aldatıcı rüyalarından kurtarmak güçlü bir çaba, inanç ve irade gerektirmek kadar onu aşan yol ve yöntemleri de bulmayı gerektirmektedir.

Diğer yandan örgütlenme araç ve yöntemleri de önem kazanmaktadır. Geçmişte çok güçlü örgütlenme zemini yaratabildik. Hemen hemen örgütlenilmemiş bölge ve alan kalmamıştı. Bunda kendi döneminin koşullarını doğru okumak, mücadelenin içinden geçtiği süreci doğru değerlendirme ve o dönem gençliğinin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap olacak doğru politikalar oluşturma etkili oldu.

Bu muazzam bir gelişme yarattı ve mücadeleye geniş bir gençlik kesimi katılım sağladı. Fakat her dönemin kendi özellikleri ve koşulları farklı olmaktadır. Bugün durum geçmişe göre daha farklıdır. Artık Avrupa'ya yeni gelen henüz sistemin kirine yeterince bulaşmamış gençlik kesimi yok. Uzun süreden

beri Avrupa'da kalan, özellikle aile gençliği, gençlik kesimi doğal olarak sistemden belli bir etkilenmeyi yaşadı ve farklı bir değişimi yaşadı. Sorunları, ilgileri farklılaştı. Günümüzde bu değişen yanları gören yeni bir yaklaşıma ihtiyaç vardır.

Örgütlenmede daha çok genci kendi zemininde harekete geçirebilmek temel koşuldur

Geçmiş tekrar eden, sonuç vermeyen kimi yaklaşımları aşan yeni koşullara uygun bir yaklaşım ve tarz yeniliğine ihtiyaç vardır. Bizim için örgütlenmede büyüme, eylemde gelişme ve katılımda artış temel ölçü olmaktadır. Örgütlenmenin nitelik ve nicelik olarak büyümesi, kitle tabanının büyümesi, daha çok genci kendi zemininde harekete geçirebilme temel koşuldur. Yine örgütlediğini eyleme çekme, etkili eylemler geliştirme, bunu sürekli kılma önemli olmaktadır.

Katılım ile profesyonelleşme, kadrolaşma, bunun niteliksel ve niceliksel gelişimini sağlama temel olmaktadır. Hangi araç ya da yöntem örgütlenme, eylem ve katılımı büyütüyorsa o doğru olan araç ve yöntemdir. Örgütlenmede esneklik, eylemde zenginlik, katılımda ısrar sonuç yaratabilir. Bu noktada öncelikleri doğru belirleme stratejik yaklaşımdan uzak durmamak gerekir.

Bugün geçmişe oranla gençlik hareketimizin belli bir daralmayı yaşadığı ve bunu aşmada zorlandığı kesin bir durumdur. Yine örgütlenme, eylem ve katılımda belli bir rutinliği yaşadığı, günübirlik kaldığı, süreklileşemediği bir gerçekliktir. Şüphesiz gençlik hareketi son bir kaç yılda bu durumları çokça tartışmış, kimi kararlara da gitmiştir. Buna rağmen

beklenen gelişmenin sağlanamamış olmasında kadro gerçekliğinin rolü belirleyici olmuştur.

Militanlık hiçbir zaman kaybettirmedi ama kolay militanlık hep kaybettirdi

İdeolojik olarak zayıf kaldığımız ve sürekli bir istikrarlı duruş geliştiremediğimiz bir gerçekliktir. Kadrodaki ideolojik zayıflık zorluklar karşısında çabuk pes etmeyi, kolay vazgeçmeyi sağlamakta, bir nevi koşullara yenik düşülmektedir. Moral ve motivasyonda kırılma hatta giderek kendine ve çalışmaya inançsızlaşan, karamsarlaşan bir durum oluşmuştur.

Örgütlenme tecrübemiz çok güçlü, geleneğimiz oldukça görkemli olmasına rağmen buna uygun bir irade ve azmi yaratamadık. Her zorlanma beraberinde gerekçelere sığınmaya da neden oldu.

Şu halde ideolojik derinlik stratejik olmaktadır. Sistem dışında kalmak, yenilmemek, başarmak için olmazsa olmaz kabilinden bir ön koşul olmaktadır ideolojik yoğunlaşma. Bunun için Önderliğimizin yeni paradigmasında derinleşmek, sisteme karşı inadına bir duruş göstermek, militan bir duruş kazanmak ve başarmak için temel koşuldur. Yoksa hiçbir günübirlik yaklaşım durumun üstesinden gelmemizi sağlayamaz. Moral motivasyon, irade ve başarıda ısrar buradan gelir. Militanlık hiçbir zaman kaybettirmedi ama kolay militanlık hep kaybettirdi. İdeolojik duruş değil ideolojikleşmede yüzeysellik kaybettirdi.

Yüz binleri aşan kitle zeminimiz, geniş imkan ve mücadele araçlarına sahip bir hareketin gençliği doğru bir örgütlenme yaklaşımı ve güçlü

ideolojik donanımla rüşünü yeniden ispatlayabilir. Bunun örnekleri tarihimizde fazlası ile var.

Daha adaletli, daha insanca bir yaşam için yola çıktık

Gençliğin değişime ve yeniliğe açık karakterini doğru yöne kanalizetmek, Kürdistan dağları ile doğru bir bütünleşmeyi sağlamak mümkündür. Gerillaya akmak, Zap ve Oramar direnişlerini büyütme, düşmanın politikalarını kursağında bırakmak da mümkündür. Yeter ki, devrimci sorumluluk anlayışını koruyalım. Unutmamak gerekir ki biz bu halka ve bu gençliğe karşı sorumluyuz. Milyonlarca insan umudunu bu harekete bağladı, bunun için bin bir bedel ödedi. En değerli yoldaşlarımızı bir parça özgürlük ve onurlu yaşam yolunda şehit verdik.

Daha adaletli, daha insanca, daha eşitlikçi bir yaşam için yola çıktık. Halka umut verdik, mücadele azmi kazandırdık. Bu yolda büyük başarılar da kazandık. Şimdi geçerli olan bunu kalıcı kazanımlara kavuşturmak, Demokratik Özerk Kürdistan'ı gerçekleştirmektir. Bu bir özgürleşme mücadelesidir. Sorumluluk halka, harekete ve Önderliğe karşıdır, sorumluluk şehitlerimize karşıdır.

Mayıs ayında, büyük devrimci önderlerine yakışır bir tutum içinde kendimizi bir kez daha mücadele azmi ile keskinleştirme görevimiz vardır. İbrahimlerin, Denizlerin, Mahirlerin, Sinanların, Hakilerin, Dörtlerin yenilmez iradeleri yol gösterici olacaktır. Geleneğin devamı şehit Nurhak, Çektar ve Erdal arkadaşların militan duruşları Avrupa gençliğinin mücadele kararlılığının da temsili olacaktır.

Yeter ki unutmayalım

Der Erste Internationale Märtyrer in der PKK: Haki KARER

**Hevidar
KOBÎN**

Einer der wichtigsten Personen in der Chronik unserer Freiheitsbewegung, ist Haki Karer. Im Jahre 1950 wurde er in der türkischen Stadt Ordu, die sich am Schwarzen Meer befindet geboren. Nach der Beendigung der Schule, studierte er an einer naturwissenschaftlichen Universität. Die revolutionären Jugendbewegungen beeindruckten ihn und weckten sein Interesse am revolutionären Befreiungskampf. Während dieser Zeit, lernte er unseren gefallenen Freund Kemal Pir und unseren Vorsitzenden Abdullah Öcalan kennen. 1973 begann er in der Bewegung aktiv mitzuwirken. Am 31. Dezember 1975 organisierten die jungen Revolutionäre eine

große Versammlung, bei der beschlossen wurde, dass Abdullah Öcalan der Anführer sein wird und Haki Karer sein Helfer. Auf dieser Versammlung beschlossen sie auch, dass die Zeit gekommen wäre, nach Kurdistan zu gehen, um das kurdische Volk für die Bewegung zu gewinnen, da es schließlich um das kurdische Volk ging.

Viel Mühe - großer Erfolg

Haki Karer war der erste in der Bewegung, der sich auf den Weg nach Kurdistan machte. 1976 ging er erst nach Adana, danach zog er weiter nach Iskenderun und arbeitete auf Baustellen und gewann die Bauarbeiter mit seiner dynamischen und sympathischen

Art für unsere Freiheitsbewegung. Er verließ Iskenderun und machte sich auf den Weg nach Batman, doch da wurde er zurückgewiesen vom Volk, da er als Türke die kurdische Sprache nicht beherrschte. Andere kurdische Organisationen in Batman verbreiteten innerhalb des Volkes Gerüchte, weil er kein kurdisch sprach und türkischer Abstammung war. Das machte das Volk unsicher und sie zogen sich von ihm zurück. Haki nahm es gelassen und an seine Stelle wurde Mazlum Dogan nach Batman geschickt und Haki ging nach Gaziantep. In Gaziantep führte er seine aktive Arbeit mit großem Erfolg weiter. Jede Straße, jede Fabrik und jede Schule besuchte er und gewann immer mehr

Sympathisanten. In den Jahren 1975-1977 gab es nicht die heutige finanzielle Unterstützung für unsere Freiheitsbewegung.

Unsere Freunde, einer davon war Haki, arbeiteten nebenbei und teilten das Geld unter sich auf und finanzierten, was finanziert werden musste. Sei es die Wohnung, das manchmal ausbleibende Essen oder Bücher. Anfang 1977 wurden in den Städten Elazığ, Mardin, Pazarcık, Batman, Kars, Agri, Amed und Gaziantep Versammlungen organisiert. Die höchste Teilnehmerzahl wurde in Gaziantep erreicht, denn der Organisator dieser Versammlung war Haki.

Sein Tod bedeutete ein großer Verlust in unserer Freiheitsbewegung

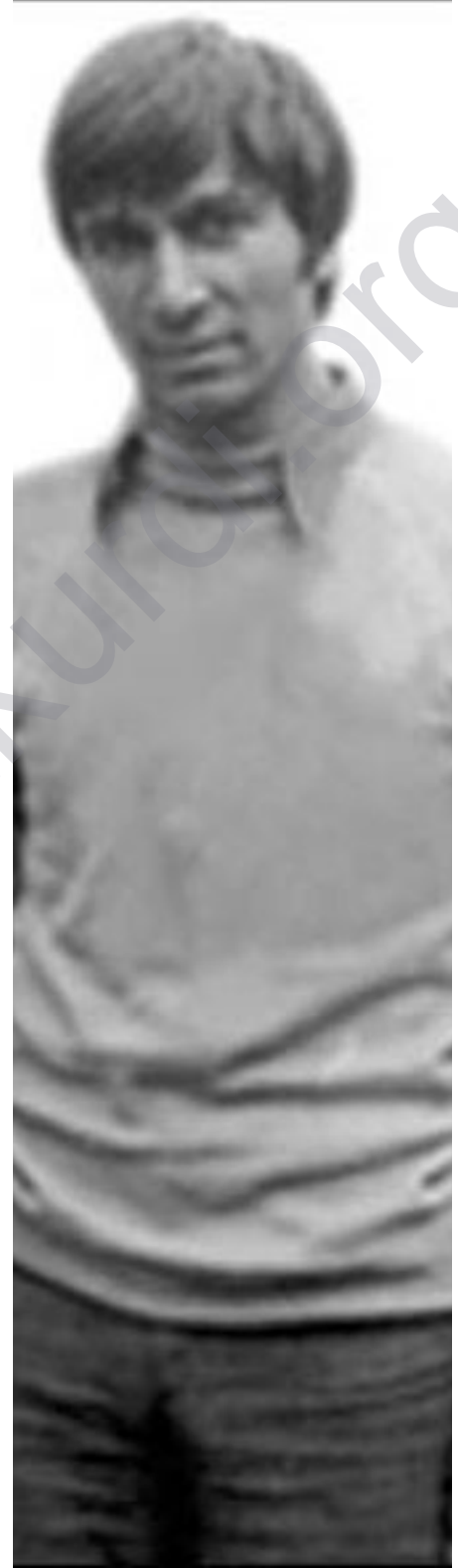
Der türkische Geheimdienst (MIT) gründete eine Contra-Guerillaorganisation, die den Namen "Sterka Sor" trug. In Gaziantep wurde Haki Karer von einem Mitglied dieser Organisation zum diskutieren eingeladen.

Diese Diskussion sollte am 18. Mai 1977 in einem Cafe stattfinden. Niemand wusste, dass dieses Treffen eine hinterhältige Falle war. Sie erschossen Haki Karer ohne mit der Wimper zu zucken und lösten somit eine große Trauer in der Bewegung und auch außerhalb bei anderen Bewegungen aus. Alle

Freunde, Sympathisanten und Aktivisten unserer Freiheitsbewegung kamen nach Gaziantep, als sie diese Nachricht hörten. Alle waren bereit für ihn zu sterben. Es war ein Zeichen ihrer Dankbarkeit und ihrer Liebe zu ihm.

Er bildete viele Aktivisten aus, arbeitete für sie, machte sie auf ihre Fehler aufmerksam, ohne sie zu verletzen, zog alte Kleidung an und überließ die neuen seinen Freunden und verzichtete auf sein Essen, damit seine Freunde nicht hungrig blieben.

Seine Leiche wurde in seine Heimatstadt Ordu gebracht, wo all seine Freunde und sogar Aktivisten aus anderen Bewegungen an der Beerdigung teilnahmen. Da es damals Konflikte zwischen den verschiedenen Bewegungen gab, war es bewundernswert, dass auch Aktivisten aus anderen Bewegungen teilnahmen. Das lag an der sympathischen, lebenswerten und vorbildhaften Persönlichkeit von Haki. Jeder respektierte und liebte ihn. Er besaß eine Persönlichkeit, die sehr vorbildhaft war und hat unsere Freiheitsbewegung, vor allem uns kurdische Jugendliche, sehr geprägt.

Türk Özel Savaş Rejiminin Vardığı Aşama ve Halkların Özgürlük Olasılığı

Özgürlük Notları

Abdullah ÖCALAN

Tarihte oldukça barbarca ve özgünce geliştirilen Türk egemenlik sistemi ve onun Orta Asya'dan Ortadoğu'ya, oradan da Anadolu'ya geçişi; özellikle Ortadoğu'daki büyük uygarlıkların geriletilmesinde, dolayısıyla halkların çözülüşünde, uluslaşmamasında, toplumsal olarak giderek tükenişinde en temel sebeptir. O da alttaki Türk halkı açısından da geçerliliği vardır.

Çok ilkel, ilkel toplumun o barbarlık sürecinden başlayan sadece talanı, çapulculuğu esas alan bir ideolojiyle başlayan ve İslam'ın da yayılcılığıyla bunu birleştirip önce Selçuklular, daha sonra Osmanlılar ve günümüzde de Kemalizm eliyle yürütülen halkların soy kimliklerine karşı yürütülen bu büyük savaş, en son Kürtlerde yoğunlaşmıştır ve onu tarihten tümüyle silip kendine göre bir kez daha Ortadoğu'da kalan diğer halklar üzerinde de etkili olmaya çalışmakta. Bunda okyanuslar ötesinden ABD'yi arkasına almak ve onun Ortadoğu'daki vurucu-kırıcı gücü İs-

rail'le birleşip en böyle bir kez daha bu sefer Batıdan emperyalizmin ideolojik ve günümüzde tabii insanlık üzerindeki en büyük tehlikesinin en büyük vurucu gücü gibi bir yayılcılığı esas almakta, çok silahlanmakta, çok saldırganlaşmaktadır. Ve gerçekten belki de günümüz dünyasının en halk karşıtı bir baskı rejimi olarak birinci sırada rol oynamakta ve onun karşısında da en temelde Kürt sorunu durmakta.

Özel savaş rejiminin tehlikeleri

Kürt sorununun çözümüne yönelik attığımız adımı PKK'yi, PKK'leşmeyi onun özgürlük savaşını her tür yöntemle boğmayı ve bu temelde hem sosyalizmin en iddialı örgütünü tasfiye etmek kadar, onun şahsında halkların kalan özgürlük umutlarını da tüketmeyi büyük bir görev bilecek yüklenmektedir.

Çok genel anlamda özelliği böyle olan bu özel savaş rejimi, şüphesiz derin çelişkilerle karşı karşıya olmak kadar esas aldığı ideo-

loji-politikalar ve çarpıcı uygulamaları bütün yönleriyle değerlendirilmeden ve en önemlisi de buna karşı yürütülecek mücadeleyi ideolojik olduğu kadar pratik yönleriyle çok sağlam esaslara indirgemenin karşı çıkmak, hele hele bırakmak, çok zordur.

Yıllardır bu özel savaş rejimini çözmeye, çözümlenmeye çalışıyorum. Sıkça güncelleştirilmiş biçimleriyle de onu daha anlaşılır kılmaya özen gösteriyorum. Bu, şunun için büyük önem taşıyor; bir savaş verenler karşısına aldıkları savaş gücünü tüm yönleriyle tanımadan ona karşı etkili taktikleri ortaya koymadıkları gibi vahşice kurbanı olmaktan da kendilerini kurtaramazlar.

Çok somut olarak söylenmek istenirse; hem çok ideolojik ve hem politik, örtülü olduğu kadar açık, kültürel moral düzeyi tümüyle kapsamına aldığı hatta dini, sporu, sanatı bütünüyle özel savaşımın bir gizli örgütlenmesi gibi dayatması ve tüm bu örtü altında çok acımasız işkenceli askeri

şiddetin sınırsız, hatta kendi devletinin içinde bile bir çeteleşmeyi bütün bir hukukun kurallarını çiğneyecek bir biçimde yaygınlaştırılması, ne tür bir özel savaşın örgütlendiğini çok tehlikeli bir biçimde ortaya koymaktadır. Hatta dünyanın bile hem anlamakta güçlük çektiği, hem de "nasıl oluyor" sorusuna hayretlerle veya öfkelerle, -ki buna müttefikleri de dahil- son derece tehlikeli buldukları bir şiddet rejimiyle karşı karşıya olduklarını görmeleri söz konusudur.

Kural tanımayan çeteleşmeyi de bizzat bu derin devlet geliştirmektedir

Derin devletten kastedilmesi gereken; yüzeydeki devletin ötesinde, gizli, komplolu, çok şaşırtıcı, anlaşılmasının bile çok güç olduğu bir perdeleme altındaki devlet olarak anlaşılmalı. Yine her tür kanun dışı örgütlenmelerin bizzat kendi hukukunu teşkil eden birçok kuruluşu devreye sokmak kadar, son derece demokratik gibi görünen çok sahte sağ-solu ortaya çıkarması, hatta siyasetle çok ilişkili olmayan sporu, dini, sanatı çok etkili bir biçimde örgütlemesi, toplumu etkileyebilecek her tür kişileri, kurumları örgütleyebilmesi ve neredeyse bütün bir sivil toplumu, önde gelen kurum ve kişiliklerini de özel savaşın öncü güçleri olarak devreye sokması; ruhları, beyinleri, -ki bu üniversiteleri hiç ihmal etmemek gerekir- en önemli bir vurucu güç olarak üniversitelerin profesörlerini özellikle devreye sokması, bunların öncü saldırı kolları halinde toplumun tüm yüreğini, beynini felç etmesi yani büyük bir ideolojik hakimiyet ve onun sonucu halkta çöküntü yaratması söz konusudur.

Neredeyse en yoksul bireyi bile ideolojik olarak örgütleme; yani özel savaş rejimine bağlaması, bütün

direnç noktalarını kaybetmesi ilk çağ kölelerinden daha beter, tepkisiz bir duruma sokulması, hatta destekler konumunda durması çok ince şovenist yöntemlerle ve böylece de muazzam aleyhine çalışan bir rejim olmasına rağmen toplumun tepkisizleştirilmesi, -belki de ilk defa hiçbir ülke pratiğinde görülmemiş bir biçimde- Türkiye toplumunda gerçekleştiriliyor. Olağanüstü çelişkiler bu yöntemle tersinden çözümleniyor, yani özel savaşın hizmetinde kullanılıyor.

Bu tip savaşta açık askeri zor ikinci planda kalıyor

Asil şiddet örtüldür, ideolojiktir, kültürel, duygulardadır. Bu çözümlenmeden aslında bireyin kendini kurtarması bile mümkün değildir. Dolayısıyla bu tip özel savaşların ideolojik ve öncelikle politik olarak çözmek, yine bireylerde içselleştiği duygularda yalalamak büyük önem taşıyor. Eski dönemlerdeki şiddete pek benzemiyor. Çıplaktır ve açık uygulanır. Türk özel savaşımı bütün toplumla çalıştırdığı için çok iyi bildiği, dolayısıyla bu toplum tarafından mutlak aşılması gerektiğinin derin korkusu içinde olduğu için, ideolojik hegemonyayı sınırsız geliştiriyor. Aslında doğal olarak bu tip özel savaş rejimlerinin bir yıldan daha fazla uzun ömürlü olmaması gerekiyor. Hele savaş halindeken ama hem tarihi, hem emperyalizmin siyonizmle olan ilişkisi ve yine halk karşıtı durumu onu çok şiddetli bir korkuya ve böylece çok kapsamlı hiçbir toplumda ve dönemde görülmemiş yön-

temleri geliştirmeye zorluyor. İşin karmaşıklığı burada ve bireyde esasta kurşunla değil de, din, spor, sanat tabii bunlar kurumdur, bunların daha da arkasında çok tehlikeli, ideoloji de diyemiyoruz, güdülerin ayaklandırılması ve hiç bir doğruya halklar adına hatta sınıflar adına sahip olunmaması, halkların elindeki, sınıfların elindeki doğruların egemenlerin bizzat kendi canlarına okuyanların doğruları olması çok geliştirilmiş ve özümsettirilmiş. Böylesine dikkat çekici bir özelliği söz konusudur.

TC dakik bir operasyonlar sistemini devreye sokmaktadır

Tabii diğer klasik yöntemler de devrededir. Askeri operasyonlar, alanlar genelinde tekniğin de yardımıyla daha kapsamlı kılınmaya çalışılıyor. Karşısındaki gücün zayıflıklarını günlük olarak ölçüp biçerek, klasik savaşların hatta klasik karşı devrimci savaşların, operasyonların çok daha ötesinde, işte bütün özellikle 20. yy ulusal kurtuluş savaşlarına dayatılan yöntemleri birleştiriyor. Hepsinden sonuç çıkarıp günümüzde işte en başarılısını biz uygulayacağız dercesine bir yöntemle operasyonları geliştirmektedir. Bu anlamda da operasyonları daha iyi çözmek gerekiyor.

Çünkü karşı taraf bunu biraz bütün operasyonların, özellikle ABD güdümündeki askeri faaliyetlerin bir özeti olarak düşünüyor, öyle uyguluyor. Ayaklanma, darbe, karşı darbe ilmi şu anda en yoğun bir biçimde Türk özel savaş birliklerinde geliştirilmekte ve uygulanmaktadır. Buna işkenceyi, çok vahşi öldürmeleri eklemekten tutalım özellikle gerillanın direncini, iradesini kırmaya yönelik sızmalara kadar her yolu denemektedir.

Psikolojik boyutu çok kapsamlı yürütmekte hatta her gerilla biriminin sorumlusunun psikolojisine inip ona göre bir operasyon planlamaktadır. Bu kadar dakik bir operasyonlar sistemini devreye sokmaktadır. Somut hedefler önüne koymakta, özellikle son olarak 95'lerden itibaren geliştirilen perspektif daha değişiktir.

Yeni rejim sadece öldürmüyor kalanları kendisine yama yapıyor zırh yapıyor

Genelde sola, özelde PKK'ye başlangıçta dayattığı taktikler tamamen tasfiye etmeyi amaçlıyordu. Dahası böyle tıpkı cumhuriyetin kuruluşunda olduğu gibi yerine düzenle uyuşmuş, evrime girmiş ve böylece sağdan soldan muhaliflerini kendisiyle birleştirmiş bir Kemalist diktatörlük güçlendirilip duruluyordu. İsyancıları vuruyor kendisiyle bütünleştiriyor, solu vuruyor kalanları kendisiyle bütünleştiriyor. Kısaca sadece öldürmüyor, kalanları kendisine yama yapıyor, zırh yapıyor.

Böyle genel bir özelliği olmakla birlikte, günümüzde vurguladığımız gibi Amerika'nın da etkisiyle 95'ten beri bunu "düşük yoğunluklu çatışma" veya "marjinalleştirme" diye bir kavrama ağırlıklı olarak yer veriyor. Bu kavram yeni vurgulanıyor. Özü de; tümünü imha etmek yerine iradesi

kırılmış, amaç, strateji ve taktiklerine hakim olmaktan uzak, kendini yaşama, kendi bireysel-bireyci yaşam güdülerine tabii kılınmış, giderek kendi içinde çözülüşle birlikte daha böyle örgütün devrimci özünü karşıt, yarı kontra gibi bir gelişmeyi direniş saflarında yaymaya çalışan bir ilave yöntemi gerçekleştirmeye çalışıyor. 95 öncesinden farkı bu. O döneme kadar korucular açıktan örgütlenirildi, özel timler, itirafçılar çok açık örgütlenirildi. Bunların belli bir işlevi vardı, halen bu tip kurumların özel savaşta işlevi vardır. Fakat yeni olan, son süreçlerde kapsamlıca inceleme-ye tabii tuttuğumuz bu gerilladaki ve hatta devrimci alanlarda, gruplardaki marjinalleşme düzeyi.

Ordu istediğinde zorunu ortay koyup bazı hükümetleri değiştirdi

Genelkurmay bunu özel olarak aslında planlıyor, -ki haberleriyle belirttiği gibi- yakın bir anlayış birliği içinde, dolayısıyla tüm imha edebilecekleri komutanları imha etme yerine onları kendi içlerinde problemlili, çözümsüz, umutsuz, inancı olmayan ama can telaşına düşen, günü birlik, günü kurtarmayı esas alan, hem devrimcilik yapıyor ama aslında devrimciliğin canına okuyor. Basit güdülerini yaşamaktan öteye bir derdi olmayan, bir de buna örgütün mirası var, prestiji var.

Bu prestij üzerinde oynama avantajını da eklersek, ki buna klasik işbirlikçi çizgileri de dahil etsek hepsi bu temelde yeni bir anlam kazanıyor ve böylece de devrimci örgüt için daha tehlikeli, altından çıkılması zor, karmaşık bir süreç ortaya çıkarıyor, dayatıyor. Şüphesiz bu salt yeni Kürdistan'daki savaşıma dayatılan bir gelişme değildir. Diğer bir çok ülkede de denenmiştir ama daha kapsamlı olarak günümüze doğru bütün geril-

laya dayatılmaya çalışılmaktadır. Özel savaşımın en son geliştirdiği yöntemlerden birisi bu. Bu temelde bir planlaması işliyor. Bu planlamanın, aslında 95'te tam ürününü vermesi gerekiyordu. Kendi değişleriyle askeri olarak yapılabilecek her şey yapılmıştı. Bilindiği üzere bunun için hükümet değişikliğine gidildi. Ordu giderek zorunu ortay koyup bazı hükümetleri değiştirdi. Bu planı uygulayacak yeni partilerden yeni hükümet oluşturdu ve içimizdeki bu yöntemi uygulayan veya marjinalleşen birimleri de veya bizi bu duruma getirmeyi de aslında iletmişti. Bu anlamda "bitti" diyordu. "Savaş bitti, kazandık. Büyük bir başarıyla bu işin altından çıktık." Genel Kurmaya tam inanmasa da hakim olan anlayış buydu ve bunu sıkça demeçlerle dile getiriyorlardı. Böyle olması da gerekiyordu; özellikle bizdeki iç tasfiyecilikle birlikte bunun böyle sonuç vermesi kaçınılmaz gibi gözüküyordu.

Türk toplumunu faşist bir topluma haline getirmeye çalışıyorlar

Bunun üzerine eklenecek bazı şeyler vardı. İşte bu son ekonomik paketler, kendi efendilerine özellikle ABD ve İsrail'in geniş ekonomik imkanlarıyla hızla bazı yeni ekonomik ve sosyal projeleri devreye sokması söz konusudur ve halen bu planlar devrede. Özellikle hükümetin Ecevit kanadıyla bu yürütülmeye çalışılmakta. Bu arada yine halkla ilişkiler, kültürel faaliyetler yoğunca işlenmekte ve bir yerde bizdeki çözülüşün sona gelmesini beklemektedir. Daha doğrusu bu teoriye, bu plana göre bu işin tamamlanması gerekiyor.

Nedir tamamlandığında? Sadece bir özel savaşın PKK karşısında başarıya ulaşması sağlanmayacak, Anadolu'daki tüm kültürlerin tasfiyesinin ni-

hai sonuca doğru gidecek, en son Kürt sorunu etrafındaki gelişmelerde boğuntuya getirilip aslında dört dörtlük bir soykırım tarihi başarıyla Anadolu topraklarında tamamlanacaktır. 2000 yılına dayatılan Genelkurmay planı bu. Bu Kemalizmin daha önce de ittihatçıların 20. yy. başlangıcında planladıklarını bu yüzyıl içinde tam bitirmeyle sonuçlandıracaklarıdır.

En kesin siyaset ve en amansız şiddet amacı budur. Bu konuda hiç yanlışlığa düşmemek gerekir. Bunda Türk halkına da verilen rol, özellikle çok çeşitli özel savaş yöntemleriyle sonuna kadar kullanmak. Yani en ufak bir demokratik bir gelişmeye de Türkiye'de fırsat tanımamak. Bu anlamda Siyonizm'den daha tehlikeli veya İkinci Dünya öncesindeki faşist toplumdaki daha tehlikeli bir toplumu da Türk toplumu bünyesinde gerçekleştirme. Türk halkının payına düşen de bu oluyor. Ve nitekim günümüzde bu büyük çelişkinin, bu bunalımın Türk halkında nasıl inanılmaz boyutlara vardığını da bu nedenle görmekteyiz.

Plan çok tehlikeli ve henüz tam sonuca gitmedi

Gitseydi eğer gerçekten halklar adına hiçbir şey kalmamak kadar demokrasi adına da nefes almak bile mümkün olmayacak. Çünkü bu planın ilk aşaması, daha sonraki aşamaları Anadolu'dan bunu bütün Ortadoğu'ya taşımak hatta Orta Asya'ya, hatta Çin'e, Rusya'nın içine kadar, böylesine tehlikeli yayılmacı bir özelliği vardır. Çünkü arkasında ABD'nin dünya hükümlerine kadar İsrail'in Ortadoğu'yu tümüyle hegemonyası altına almak ve buna Orta Asya'nın zengin petrol yatakları nedeniyle yine Türk faşizminin bir yayılma alanıdır.

El ele vererek böylesine belki de Birinci Dünya savaşlarından daha tehlikeli bir savaşa yol açabilecek bir ge-

lişmeye yol açmak. Planın birinci aşamasında TC'nin mevcut sınırları dahilinde sona ererken ondan sonraki aşaması işte Kıbrıs'ta sonuçlanmak üzere Irak'ta yeni bir oluşumla birlikte önce Güney Kürdistan, sonra tüm Irak üzerinde, oradan İran, Azerbaycan üzerinden tüm İran'ı hegemonya altına almak, Kafkasya'yı yine hegemonya altına almak, oradan ta Çin'e kadar. Bu tehlike aslında somut ve uluslararası alanda çoğu da bunu dehşetle görmekte ve buna karşı bazı tedbirler, ittifaklar geliştirmeye çalışmaktadırlar. Özellikle Rusya'nın yeniden uyanışı, yine bu arada Ermenistan'daki uyanış, İran'ın yine kendine göre aldığı vaziyet. Araplardaki buna karşı uyanış, hatta hatta Türkiye cumhuriyetlerin bu oyuna biraz daha dikkatli bakmaları söz konusudur. Dolayısıyla bu çok kuşkulu, tehlikeli özel savaş rejiminin başarısını zorlamakta ve netür bir rejim olduğuna dair tüm insanlığı bir kuşkuyla, giderek bilince ve karşı tavır almaya zorlamaktadır.

Özel savaş rejimine olan tepki halkların dayanışmasına da zemin sunmaktadır

Dolayısıyla şu an karşısında olduğumuz özel savaş rejimi uluslararası tehlikeyi de bağrında taşıırken; tüm halkların da olası bir dayanışmasına da zemin sunmaktadır. Halklar cephesine bu noktada gelirken, en başta bu özel savaş rejiminin hedefi Kürt halk gerçekliği oluyor. Kürt halk gerçekliği tarihte o da çok kendine özgü, belki de sadece baskı altında olma değil de, bir ulus-toplum bilimi olmaktan en çok çıkmış, dağılmayı hem beyninde, hem kültüründe en çok yaşamış, dolayısıyla siyasal bir irade haline bir türlü gelememiş, çok büyük talihsizlikler yaşamış, özellikle coğrafyası nedeniyle hep böyle olagelmıştır. En son TC'nin

egemenlik sahasına en büyük parçası girdiğinde ve diğer parçaları da TC tarafından parçalandığında adeta son bir lokma olarak nasıl mideye oturulacağına dair tehlikeli planlamaya tabii tutulmuş. Önce acımasız katliamlar, sonra sert ekonomik yoksunluk ve asimilasyonla birlikte aslında neredeyse kendi deyişleriyle üzerini betonlayıp bitirdiklerini söylerken, bilinen ilginç bir çıkış, bizim PKK çıkışı yaşanıyor.

Bu çıkış yine çok ilginç, pek umut vaat etmeyen başlangıcı da dikkate alınmayan ama bilinen süreçlerden geçtikten sonra özellikle bir insan iradesinin zafer veya yenilmemek için ortaya koyduğu inatçı savaşçılığıyla birkaç önemli aşamayı kaydedip '90'lara doğru dayanması, yani çok az umut edilen hatta bir ideolojik grup olarak bile çalışmasına pek ilgiyle katılamayan daha sonra politikleşmesine de benzer olarak militanlarının fazla anlayamadıkları, adeta sürüklenircesine katıldıkları bir çıkış. 15 Ağustos Atılımı'yla birlikte savaşımına da pek anlam veremedikleri, ama işte çok özel bir halk savaşı biçimi olarak katılmaktan da kendilerini alıkoymadıkları, 90'lara doğru geldiğimizde de artık bu işin ciddiyetinin tümüyle halka da yansıdığı, halkın da bu işin içine sürüklendiği ve bir şeylerin gelişebileceğinin kesinleşmesiyle birlikte yepyeni bir aşamaya girdiği, bu aşamada artık gerilla savaşımının rol oynayabileceğinin netleştiği bir dönem başlamıştır. Hem özel savaş rejiminde bilinen o büyük değişikliği 92 planlamasını ortaya çıkardı, hem de bizi tabii çok daha büyük bir güvenle hem iç, hem uluslararası alanın, cephe savaşı sonrası Ortadoğu'yu yine bu arada Ortadoğu'nun bütün çelişkilerini yakalayabilmek, bu çelişkileri kullanmamızı, hatta Sovyet çözülüşünün bile lehimize değerlendirilmesini tümüyle değerlendirmeye çalıştık.

Deniz Yusuf ve Hüseyin Özgürlük Mücadelemizde Yaşamaya Devam Etmektedirler

Çemal ŞERİK

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın şahadetlerinin 36. yıldönümüne girmiş bulunuyoruz. Denilebilir ki, bu geçen 36 yıllık süre zarfında, her sene yıl dönümlerinde anılarak cevap olunmaya çalışılan şahadetler olarak günümüze kadar da gelinmiştir ve her zaman onların izinde yürüdüklerini iddia edenler ve söyleyenler için mücadeleyi sürdürme vesilesi haline getirilmişlerdir. Düşünsel boyutunda, algılama boyutunda ve o şahadetlere anlam verme boyutunda her zaman karşılık olunmaya çalışılsa da birçok yetersizlikler de yaşanmıştır.

Yaşanan bu yetersizlikler aynı zamanda bağlı kalınan anılara karşı sorumlulukların yerine getirilmesinde de birçok eksikliğin yaşanmasına da neden olmuştur. O nedenle ki Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan'ın şahadetlerinin 36. yılında anılara gerçekten bağlı kalındı mı? Onun bir sorgulanmasının ve o temelde de bir özelleştirinin yapılması gerekmektedir.

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan Şahadetlerinden günümüze türkülerle, yeni doğan nesillere

onların isimleri verilerek yaşılmıştır. Her anıldıklarında da yüreklerde yaşanan derin bir sızıya dönüşmüşlerdir. Elbette bunlar gerekli ve olması gerekenlerdir. Ancak bunların başka yönlerle tamamlanması da gerekmektedir. Bunlar, tek başlarına kaldığında yetersizlikleri içinde barındıran gereklilikler olmaktan da kurtulamayacaklardır.

68 kuşağı kapitalizme doğru gidişi ret ediyiz

1968 gençlik hareketleri dünya ölçeğinde bir devrim dalgalanması, toplumsal bir değişim olarak algılanabilecek bir kalkışma şeklinde tarihe geçmiştir. 1968'de yaşanan gençlik hareketleri tek bir Avrupa ülkesiyle sınırlı kalmamış Avrupa kıtasının tamamına, oradan da dünyanın birçok bölgesine, ülkesine yayılmıştır.

Sadece tek bir sisteme karşı bir kalkışma da olmamıştır. Batı Avrupa'da kapitalizm, onun gericileşen sistemlerine karşı bir başkaldırıyı ifade ederken, Doğu Avrupa ülkelerinde giderek kapitalizmin mezhebi haline gelen reel sosyalist ülkelerde de, o ülke rejimlerine karşı hareketlerin geliş-

mesinde ateşleyici rol oynamıştır. Kimileri Doğu Avrupa'da gelişen hareketleri gerici, sosyalizm aleyhtarı olarak değerlendirse de, özünde bahsettiğimiz o gerçeklik değişmemiştir. Kapitalizmin bir mezhebi haline gelen reel sosyalizme karşı da bir başkaldırıdır. Orada egemen hale gelen iktidarcı mantığa bir karşı koyuştur.

İktidarcı mantığın egemen hale geldiği koşullarda katılaştıran devleti, kapitalizme doğru gidişi ret ediyiz. Onun içindir ki hem Avrupa'nın doğusunda hem batısında gelişen hareketler, aslında egemenlikli sisteme karşı başkaldırı anlamına gelmiştir.

'68 gençlik hareketi, Türkiye'de de yankısını bulmuştur. Belki Avrupa'dakinden farklı söylemlerle olmuş ve gündeme gelmiştir. Ama özünde Avrupa'da dünya devrimi etkisini yaratan '68 gençlik hareketlerinin doğrudan etkisi altında, onun paylaştığı sorunları paylaşma temelinde gerçekleşen bir hareket olma özelliğini taşımıştır. Gençliğin siyaset sahnesine çıkması da kaynağını buradan alır. Dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de böyle olmuştur. 1968 yılında Türkiye'de yaşanma-

"Yaptıklarından hiçbir zaman pişmanlık duymayan, bir direniş sembolü olarak yer aldılar. Aslında korkanlar, onları tutsak düşürdüklerini sananlardı. Heybetlerinden korktular. İnanç ve kararlılıklarından korktular. Onları mahkemelere yaşadıkları bu korku ile çıkardılar. Onlar kararı önceden verilmiş mahkemelerde yargılanan değil, yargılayan olarak yerlerini aldılar. O mahkemelerde her bir duruşmayı bir devrimci gösteri haline getirdiler"

ya başlayan gençlik hareketlerde böyle-
si koşullarda yaşanmaya başlamıştır.

Türkiye’de 1968 öncesi de gençlik hareketlenmesi yaşanmıştır

1960’ta o zamanki Demokrat Parti iktidarına karşı, toplumsal kesimlerin hoşnutsuzluğunun dışavurumunda da gençlik rolünü oynamıştır. Fakat o zaman gençliğin dışı vuran tepkisi, gençlikte vücut bulan anti-emperyalizm, çok farklı şekilde değerlendirilerek yaşanan ‘61 darbesi ve ‘61 darbesi sonrasındaki siyasal gelişmeler ekseninde egemen güçlere verilen bir desteğe dönüştürülmüştür. O doğrultu da kullanılmıştır. Ama ‘68’lerden itibaren ki, gençlik hareketleri bu yönlendirişten, bu mecraya akıştan, kendisini kurtarabilen bir gençlik hareketi olarak ortaya çıkmıştır.

1968’lerden itibaren gelişmeye başlayan gençlik hareketlerindeki anti-emperyalizm, anti-oligarşik bir içerik kazanmaya başlamış, anti-oligarşik mücadele içindeki sınıfsal mevzilenmesine bağlı olarak ele alınmış ve oradan da ittifak güçlerinin belirlenmesine gidilmiştir. Bu yönleriyle ‘60’ların başında ki, gelişen hareketliliğinden farklı bir mecraya doğru akış ‘68’deki gençlik hareketine yön vermiştir.

Türkiye’ye gelen Amerikan donanmasına karşı yapılan gösteriler ve bu gösteriler esnasında 6. Filo’ya bağlı askerlerin suya dökülmesi bunun bir sonucu olarak yaşanmıştır. Yine bu çerçevede Vietnam’da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini, devrimci mücadeleyi destekleyen gösteriler, söylemler o süreçte gençliğin, haykırdığı, dile getirdiği söylemler arasında yerlerini almıştır. İsrail Siyonizm’ine karşı Filistin halkının geliştirdiği mücadele, o zamanki gençlik hareketinin ilham kaynağı haline gelmiştir. Dünyayı etkisi altına alan Che Guevara rüzgarları Türkiye gençliğini de sarsmaya başlamıştır. Che Guevara etkisiyle devrimci ruh, devrimci

coşku gençlik mücadelesine büyük bir ivme kazandırmıştır. Yaşanan tüm bu gelişmeler ortamında boy vermeye başlayan gençlik hareketlenmesi, kim ne derse desin, Türkiye’de demokrasiye doğru evrilen, toplumsal devrimin de bir başlangıcı haline gelmiştir. Nasıl ki Avrupa’da ‘68 gençlik hareketleri, dünyasal bir devrimin, toplumsal değişimin ateşleyicisi, somut göstergesi haline gelmişse, Türkiye’de de 1968’den itibaren gelişmeye başlayan gençlik hareketi, demokrasiye doğru evrilen toplumsal mücadelenin bir başlangıcı, ateşlenmesi anlamına gelmiştir.

Denizler birer gençlik önderi olarak sembolize olmuştur

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan öncülük yaptıkları mücadelede böyle bir devrimin, böyle bir toplumsal gelişmenin sembolleri haline gelmişlerdir. O süreçte Deniz Gezmiş gençliğin tüm gösterilerinde, öğrenci boykotlarında vardır. Elini havaya kaldırarak attığı sloganların arkasında, yüzlerce, binlerce genç sloganlarını haykırmaktadır. O bir gençlik önderi olarak sembolize olmuştur. Hüseyin İnan o genç yaşına rağmen, “Türkiye Devriminin Yolu” adlı çalışmasıyla, Türkiye devrimci hareketine, gençlik hareketine teorik bir çerçeve kazandırmaya, bu konuda bir fikir oluşturmaya ve görüş belirlemeye çalışmıştır. Yusuf Aslan güçlü örgütçü yaniyla gelişen toplumsal mücadeleye, gençlik hareketine bir örgütsel çerçeve kazandırmak istemiştir. Bu yönleri ile birbirlerini tamamlamışlardır. Böylece devrimci bir mücadelede olması gereken temel omurganın oluşumunu sağlamışlardır.

1968’lerden itibaren ivme kazanmaya başlayan Türkiye’deki gençlik hareketlenmesi, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan gibi önderlerle de sınırlı kalmamıştır. Sinan Cemgil de bunlar arasındaki yerini almıştır.

Sinan Cemgil güçlü bir hatip ve propagandist olarak gençlik hareketleri içerisindeki rolünü oynamıştır.

Tercihlerini de tamamen kendi bilinçleri doğrultusunda yapmışlardır

1968’lerde gelişme kaydetmeye başlayan gençlik hareketlenmesinin önderi durumunda olan kişiliklerde somutlaşan bu türden özellikler, devrimci mücadelenin masa başında sürdürülen tartışmalarla mümkün olamayacağını göstermiştir. O günkü koşullar böyle bir yaklaşımı ve duruşu zorunlu kılıyordu. Başka türlü bir yaklaşım içerisinde olmak mümkün de değil. Bir yanda Yanke emperyalistlerinin filoları Türkiye denizlerinde geziyor ve Türkiye’nin kıyı şehirleri Yanke emperyalistlerinin askerlerine peşkeş çekiliyordu. Burarlarda Yanke askerleri gönüllerini eğleniyorlardı. Diğer taraftan ise oluşturulan sivil faşist ve kontra güçler gençliğe saldırtılıyordu. Bu güçler, gençlik içinde aktif konumda bulunan, öne çıkan militanları katlediyorlardı.

Tüm bunlar yaşanırken, yoksullaşan köylüler de toprak taleplerini dile getirmeye ve toprak işgallerinde bulunmaya başlamışlardı. Madenlerde çalışanlar da, maden işletmelerini işgal ediyorlardı. Halk, “artık yeter” deme noktasına gelmişti. Böyle bir süreçte halkın evlatları, öncülerini olarak, yaşanan bu gerçeklikler karşısında, masa başı devrimcilik gerçekliğinden hareketle eyleme geçmek için hazırlıklara başlamışlardır.

1968 gençlik hareketleri içerisinde yer alan birçok devrimci o günkü yaşanan gelişmeler ortamında gerekli gördükleri hazırlıkları tamamlayabilmek için mücadele de esin kaynağı olarak kabul edilen Filistin halkının direniş güçlerinin kamplarına gitmişlerdir. Deniz Gezmiş ve arkadaşları da bu gidenler arasında yerlerini almışlardır. Yapılan hazırlıklar, mücadelenin

örgütlenirilmesi görev ve sorumlulukları ile birlikte yürütülmüştür. O gün'ün geldiğine kanaat getirdiklerinde de harekete geçmişlerdir. Tercihlerini de tamamen kendi bilinçleri doğrultusunda yapmışlardır.

Şeyh Bedrettin'in mirasçısı olarak Ege dağlarına çıktılar

Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının sistem içerisinde kalarak mücadele etme koşulları yok muydu? Elbette vardı. Hepsi üniversite talebeleriydiler ve okudukları üniversitelerde en seçkin öğrenciler idiler. Öğrenimlerini tamamlama ve devletin önemli kademelerinde görev alabilecek yetkinlik ve becerileri vardı. Ama onlar kişisel yaşamlarını kurtarma arayışlarında değil, kendi özgürlüklerinin de toplumsal sorunların çözümüyle birlikte gerçekleşeceğini göyerek hareket ettiler.

Bu gerçeklik onları okul dışında, üniversiteler dışında farklı arayışlara, farklı yönelimler içine girmeye götürdü. Okullarını bıraktılar. İşçilerin, köylülerin olduğu yerlere yöneldiler. Sadece işçilerin, köylülerin içinde olmak da yetmiyordu. Çünkü karşılığında, ABD ile işbirliği halinde olan bir ordu vardı. Bu ordu NATO ya üye bir orduydü. Askerlerinin İstihakı NATO tarafından karşılanıyordu. Silahları NATO tarafından veriliyordu. Türk ordusu NATO'nun uluslararasıındaki müdahalelerine katılıyordu. Ordu içinde yükselen generaller, NATO'dan icazet alıyorlardı.

Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan'da böyle bir sisteme baş kaldırıldığında, NATO'yu Türk Ordusunu da karşısında bulacaklarını biliyorlardı. O nedenledir ki sadece şehirde, sadece köyde değil, dağlarda da var olmak gerektiğine inanıyorlardı. Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu'nun (THKO) kuruluşuyla Halkın kurtuluş ordusunu oluşturarak harekete geçtiler. Ülkenin

stratejik yerlerine güç çıkardılar. Nurhaklara, iç Ege dağlarına çıktılar. Çıktıkları dağlar da, Türkiye halk gerçekliği açısından anlamlı dağlardı. Baba İshak isyanı Nurhaklar'da başlamıştı ve oradan da Amasya'ya kadar boydan boya yayılmıştı. Anadolu halk hareketlerinde tarihsel bir mirası bu şekilde yaşatmak istediler. Şeyh Bedrettin, Ege bölgesinde Ege'nin dağlarında üslenmişti. Orada ortaklaşa yaşamı örgütlediler. Ve onlarda Şeyh Bedrettin mirasçısı olarak o dağlara çıktılar. Halk gerçekliğiyle, halkın geleneksel devrimci değerleriyle birleşerek onları kendilerinde yaşatarak ülkenin dört bir yanında üslenmeyi esas aldılar.

Bedel ödemeyi göze alarak dağlara çıktılar

Kuşkusuz bu üslenmeleriyle bu mücadeleleriyle büyük ütopyaları, hayalleri gerçekleştirme iddiası ve umuduyla hareket etmeleri büyük bedeller ödeyeceklerinin de, onların bilincinde yer almasına neden oldu. O bilinçle hareket ettiler. Dağa çıkmışlardı, silahlanmışlardı ve bu, egemen düzenle, sistemle bağlarının koparılması anlamına gelmişti. Egemen sistemle, düzenle bağlarının koparılması, artık o sistemin her türlü saldırısının da muhatabı haline gelmek anlamına geliyordu. Bunlar bedel ödemeydi.

Ve bu bedel ödemeyi de göze alarak dağlara çıktılar. İmkânları o kadar fazla mıydı? Değildi. Silahlı donanımları fazla yoktu. Halk içinde yaygın örgütlülükleri de yoktu. Yalnız inanıyorlardı. Mücadelayı başlattıklarında o mücadele dalga dalga yükselecek; bozkırları tutuşturan ateş, kıvılcım giderek şehirleri saracak ve ülkeyi kurtuluşa götürecekti.

O inançla başladılar. O inançla harekete geçtiklerinde de, egemen güçler haklarında aranma kararları çıkarıldılar. Gazetelerde boy boy resimleri çıktı. O zaman Türkiye de sınırlı sayı-

da bulunan televizyon ekranlarında fotoğrafları yayınlanır oldu. Radyolarında isimleri anons edildi eşgalleri verildi. Yollarda, yol kontrolleri gerçekleştirilen polislere, askerlere resimleri dağıtıldı ve böylece bir süre avı başlatıldı. Sürek avında, arananlar da belliydi; Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ve o zamanki tüm devrimci militan kadrolardı. Bir yanda aranma, diğer tarafta operasyonlar karşısında durma, diğer tarafta örgütlenme, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının mücadelesinin ana çerçevesini oluşturdu. Hepsine de göğüs gerebilmek ve o çerçevede önlerine çıkan görevleri ve sorumlulukları yerine getirme amacıyla hareket ettiler.

Bağlı oldukları ilkeleri savundular ve ilkelerinden asla taviz vermediler

Böylesi bir süreçte, Sivas'ta Şarkışla'da Deniz Gezmiş yakalandı. Yusuf Aslan yaralı olarak ele geçti. Daha sonra Hüseyin İnan tutsak düştü. Yakalandıklarında egemen güçler bayram havası içine girdiler. Öyle ki "onları yakaladık" diye caka sattılar. Hatta dönemin işçiler bakanı, dönemin generaleri onları nasıl yakaladıklarını göstermek için, yanlarında övünerek fotoğraf çektirdiler ve bu fotoğrafları gazetelerde yayınladılar. Ama onlar tutsak edilmelerine rağmen hiçbir zaman boyun eğmediler. Tutsakken bile başlarını dik tuttular. Omuzları dikti.

Yaptıklarından hiçbir zaman pişmanlık duymayan, bir direniş sembolü olarak yer aldılar. Aslında korkanlar, onları tutsak düşürdüklerini sananlardı. Heybetlerinden korktular. İnanç ve kararlılıklarından korktular. Onları mahkemelere yaşadıkları bu korku ile çıkardılar. Onlar kararı önceden verilmiş mahkemelerde yargılanan değil, yargılayan olarak yerlerini aldılar. O mahkemelerde her bir duruşmayı bir devrimci gösteri haline getir-

diler. Bağlı oldukları ilkeleri savundular ve ilkelerinden asla taviz vermediler. Mahkeme savunmalarında Deniz Gezmiş 23 yıllık ömründe bu halka bağlı kaldığını ve bu 23 yıllık ömrüne rağmen halk için seve seve canını vermeye hazır olduğunu belirtti. Yusuf Aslan da, Hüseyin İnan da hepsi bu sözleri tekrarladılar. Mahkemeleri çok kısa sürdü. Ve idam sehpasına çıktıklarında hiçbiri geride bıraktıkları o kısa yaşamları içerisinde yaptıklarından hiçbir pişmanlık duymadılar. “Kürt ve Türk halklarının kardeşliğini”, “emperyalizme karşı ortak mücadelelerinin” savunuculuğunu idam sehpalarında haykırdılar. Sehpaları kendi ayaklarıyla tekmelerken de, bu sloganlarını dile getirdiler.

Yoldaşları Deniz Yusuf ve Hüseyin’in idamını engellemek için çok çalıştı

Yoldaşları çalıştı. Eylemler yaptılar. Bu eylemlerde yakalanmayı, ölmeyi göze aldılar. Birçoğu da şehit düştü. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan’ın şahadeti, idam sehpalarında katledilmesi, bir dönemin sonu değildi. Birileri Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan’ın katlini bir dönemin sonu olarak ifade ettiler. Ama devrimin, toplumsal mücadele ve toplumsal devrimin kesintisiz devam ettiğini unuttular. Devrimler toplum yaşamında sürekli ve devam eder.

Anadolu’da halk kahramanlığı ve yiğitlik bu anlamda bir gelenek olarak kabul edilmiştir. Bu gerçeklik Anadolu’da halkın kahraman olarak kabul ettiği ve yiğit olarak adlandırdığını kendi öncüsü olarak kabul etmesine neden olmuştur. Bu şekilde Anadolu’da halk, kahraman olarak kabul ettiklerini sembolleştirerek hep yaşatmıştır. Bunun tersini de savunmak mümkün değildir.

Koroğlu, Dadaloğlu, İnce Mehmet vb. birçok halk kahramanı Anadolu topraklarında yaşamışlardır. Devlete

göre onlar bir eşkıyadır. Ama halk için bunlar birer kahraman olarak tarihe geçmişlerdir. Yine bunlar halk tarafından sırtlarını dayayabilecekleri kahramanlıkları gerçekleştirenlerdir.

Anadolu insanı kahramanlarını kendisi yaratmıştır

Türkiye’de yaşayan halklar Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan’ın belki ideolojik anlamda bu devrimci militan öncülerin düşüncelerini fazla bilmiyorlardı. Ama şunu biliyorlardı; bunlar emperyalizme, sömürüye ve oligarşiye karşıydılar. Yoksuldan, ezilenden ve mazlumdan yanaydılar, haksızlığa ve zulme karşıydılar ve onlar kendi evlatlarıydılar ve bunu biliyorlardı. O nedenle halkın öncü evlatlarını kaybetmesiyle bir dönem kapanmamıştır. Tam tersi yaşanmıştır. Kapandığı söylenen o dönem, halklaşarak devam etmiştir. Deniz Gezmiş halklaştı, Yusuf Aslan halklaştı, Hüseyin İnan halklaştı ve bunlar kesintisiz bir mücadelenin öncüleri haline gelerek yaşamaya devam ettiler.

Aradan 36 yıl geçmiştir. Bugün egemenler onları asmakla hata yaptıklarını söyleyebilecek bir duruma gelmişlerdir. Onları asmakla daha sonraki sürecin devrimci mücadelesinin ve halk hareketinin gelişimini tetiklediklerini söylemektedirler. Eğer bir dönem kapansaydı, onlar halk hareketini tetiklememiş olacaktı. Onlar devrimci mücadelenin gelişiminin öncüleri haline geleme-yeceklerdi. Şahadetleriyle beraber böylece o dönemde kapanmış olacaktı.

Kesintisiz süren bir mücadelenin öncülükleri olmaları, onları sonraki dönemde de yaşatmıştır. 12 Eylül askeri darbesinde de onlarca devrimci idam sehpaların da, sokak ortalarında, dağda katledilmişlerdir. Ancak mücadeleyi durduramamışlardır. 12 Eylül faşizmine karşı Kürdistan da, gerillanın gelişimini engelleyememişlerdir. 15 Ağustos

1984’de Kürdistan gerillasıyla birlikte; Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ve şahadete ulaşan diğer devrimci önderlerde somutlaşan devrimci mücadele dağlarda yaşamaya devam etmiştir. Onlarda dağa çıkmışlardı, dağda mücadeleyi geliştirmişlerdi. 15 Ağustos’ta başlayan gerilla mücadelesi ise, onların başlattıkları mücadelenin devamı haline gelmiştir. Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan ve diğer devrimci önderler gerillada temsil edilir hale gelmişlerdir. Kürdistan’da, Deniz Gezmiş’in, Yusuf Aslan’ın, Hüseyin İnan’ın adını alan birçok gerilla onları kendilerinde yaşatmaya başlamıştır. Hala yaşatmaya da devam etmektedirler.

Gençlik devrimci özünü ve öncülükteki ısrarını korumaya devam etmektedir

Yoz, popüler kültüre karşı, gençlik yine ayaktadır. Ama onun devrimci sosyalist öncüleri olarak, gerektiği kadar rolünü oynamakta ve sorumluluklarını yerine getirmede yetersiz kalmaktadır. Gençlik bugün bu imkanlara kavuşmuş bulunmaktadır. Bugün gençliğin tarihsel olarak rolünü onaması her zamankinden daha fazla olanaklı hale gelmiştir. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının şahadetinden bugüne kadar geçen süre içerisinde gençliğin mücadele içerisinde gösterdiği karallık ve ödediği bedeller gençliğin rolünü oynamaya devam edeceğine dair hiçbir kuşkuyla yer bırakmamaktadır.

Gençlik bunu defalarca ispatlamıştır. Haki Karer, Mazlum Doğan, Kemal Pir, M. Hayri Durmuş ve daha onlarca gençlik önderleri bunu yaşamları ile ortaya koymuşlardır. Bu ölümsüz gençlik önderleri, bugün gelişen özgürlük ve demokrasi mücadelemizin bu noktaya gelmesinde belirleyici konumda olan kişilikler arasında yer almışlardır. Gençlik günümüzde de bu rolü oynamaya devam edecektir.

La Question Kurde et La Cour Européenne de Justice

Ahmet DERE

Pas de paix sans dialogue. Une guerre est imposée au peuple Kurde depuis des siècles. Du point de vue des résultats, lorsqu'on observe la période des 30 dernières années, on arrive à un bilan désastreux : la mort de plus de 30 mille individus, l'incarcération de dizaines de milliers de personnes, la désertification de milliers de villages et l'obligation pour des centaines de milliers de Kurdes et de Turcs de quitter leur pays. L'exil forcé de plus d'un million trois cent mille Kurdes, contraints de vivre en Europe, est le résultat même d'un tel processus de guerre.

Quoiqu'on en dise et quel qu'en soit le commentaire, c'est une réalité qu'une guerre sévit en Turquie entre les

Kurdes et l'état turc, et ce depuis 30 ans. C'est pourquoi tout individu vivant en Turquie et se considérant comme un être humain doit travailler pour le rétablissement d'une paix saine dans cette région.

La paix est un fait qui nécessite le dialogue. Plus particulièrement, dans une Turquie actuelle, où la guerre et les affrontements ne sont nullement désirés, la nécessité de développer le dialogue requiert une grande importance.

Pour aboutir à ce dialogue, les parties prenantes doivent montrer leur volonté en ce sens. Etant donné que la volonté de dialogue de l'une des parties se heurte aux approches négatives des autorités turques, on ne peut rétablir le dialogue dans le but de trouver un résultat néces-

saire. De manière générale, ce sont les domaines où perdure la guerre qui ont le plus besoin de processus de dialogue et de paix. C'est pourquoi la plupart des efforts se poursuivent dans les zones de guerre. Ces efforts doivent être considérés et évalués dans le cadre du devoir humanitaire et de la responsabilité.

Une Europe engagée

Malgré les guerres dans le monde, certaines justifiées, d'autres injustifiées, on témoigne de la progression des efforts de paix. La force et la dimension des milieux, conscients du fait que nous traversons une période où tous les efforts s'orientent vers la résolution des questions par les méthodes démocratiques et le dialogue

et non pas par la violence, s'amplifient davantage chaque jour.

Malgré leur prise de conscience un peu tardive, il existe de nombreuses institutions et individualités notables fournissant des efforts en ce sens. Il est utile de rappeler que parmi ces dernières, de nombreuses institutions se trouvent à l'intérieur des frontières de l'UE. D'après ce que j'ai pu observer depuis de longues années, certaines institutions ou organisations de plus en plus pesantes à l'intérieur de l'UE, se sont distinguées par la production de solutions basées sur la paix.

Dans cette période où les valeurs humaines requièrent une plus grande importance, l'appareil de l'Union Européenne doit jouer un rôle démocratique important. Nous sommes tous conscients du penchant de l'UE, dont les bases remontent après la fin de la Deuxième Guerre Mondiale et qui couvre actuellement 27 nations, et sa prédisposition dans le sens de Confédération des peuples.

Les différentes institutions, tant celles directement liées à l'UE que les institutions civiles populaires situées dans les pays devenus membres, deviennent de jour en jour plus actives. La mission que ces institutions se sont attribuée est historique et son aboutissement est inévitable.

De même, trouver une solution démocratique à la question Kurde fait également partie de la mission de ces différentes institutions, essentiellement dans cette période où la Turquie frappe à la porte de l'Union Européenne.

En cette période de négociations entre la Turquie et l'UE, trouver une solution démocratique à la question Kurde relève d'une urgence encore plus sérieuse.

En conséquence, cette période doit être considérée comme une importante occasion tant par l'UE que par le gouvernement turc et les milieux démocratiques et elle doit être exploitée à ce titre.

Fin d'une injustice ?

Le 03 avril, la Cour Européenne de Justice s'est

prononcée concernant deux organisations légitimes du peuple kurde dont les noms sont inscrits sur " la liste des organisations terroristes de l'Union Européenne ". La Cour Européenne de Justice a constaté que la décision en question doit être annulée. C'est un fait très positif. Nous pouvons dire que la Cour a enfin fait un pas dans la voie de la réparation des injustices historiques.

Malheureusement, le Conseil de l'Union Européenne a déclaré, suite à cette décision de la Cour de Justice, et le même jour, que la liste ne serait pas modifiée. Donc les décisions à venir des organes et des Etats de l'Union démontreront à quel point ceux-ci sont réellement ou pas respectueux du droit. La sentence à venir revêt une

importance primordiale pour l'Union Européenne qui se présente comme le berceau du droit, puisque cette décision sera la preuve de l'indépendance de la justice ou au contraire celle du sacrifice de celle-ci au profit d'intérêts politiques.

Les critères démocratiques et l'esprit de notre temps appellent à une défense accrue des valeurs de liberté et de la primauté du droit. L'avis qui va être rendu par l'Union Européenne sur le PKK-Kongra-Gel sera un élément de mesure de la supériorité ou non de la démocratie et des principes du droit.

D'après moi, la nouvelle position qu'adoptera l'Union Européenne concernant le

PKK et le Kongra-Gel va être l'un des éléments déterminant si l'Etat turc continue ou non la guerre qu'il a déclarée au peuple kurde.

Il faut savoir que depuis le 2 août 1999, le PKK a déclaré officiellement qu'il renonçait à la lutte armée et qu'il souhaitait résoudre la question kurde par la voie du dialogue.

Donc l'inscription des institutions kurdes sur la " liste des organisations terroristes " a seulement encouragé la Turquie dans la terreur qu'elle impose aux Kurdes. Ce soutien de l'UE à l'état turc ne constitue que le refus de la Turquie d'abandonner sa politique de résolution par la force du problème kurde.

Tous les partisans de la paix doivent savoir que l'inscription du Mouvement de Libération du Kurdistan sur la " liste des organisations terroristes " n'est autre qu'une incitation à la guerre et un soutien aux profiteurs de guerre, qui sont profondément installés dans le système turc. Un refus de l'Union de se plier à la décision de la Cour de Justice en ferait un complice de l'attitude violente et de la terreur de l'Etat turc. La décision à venir va clarifier la Turquie dans ses choix vis-à-vis des politiques de guerre ou de paix.

Le peuple kurde attend de l'Union Européenne qu'elle mette fin à cette injustice à l'encontre du peuple kurde

Le Reveil Du Newroz

Güney AZAD

Le bilan des célébrations du Newroz se résume à des milliers de blessés et plusieurs morts parmi les participants. Le peuple kurde a donné un signal très fort à la communauté internationale lors de ces célébrations. Ce Newroz doit être interprété comme un référendum par les états fascistes de la région et la commu-

nauté internationale. Le peuple kurde est plus déterminé que jamais dans sa lutte pour la libération nationale.

Les forces de l'ordre turques ont répandu la terreur durant les célébrations du nouvel an kurde dans certaines régions du Kurdistan du nord. Le sadisme des policiers turcs ne s'est pas limité à matraquer les femmes

kurdes. Ces monstres prenaient un malin plaisir à briser le bras d'enfant kurde devant les caméras. Jadis, ces lâches n'osaient pas quitter leur logement de peur d'être la cible des jeunes révolutionnaires et des nationalistes kurdes. Aujourd'hui, ces sadiques font régner la terreur dans les villes kurdes. Ces fonctionnaires, qui se terraient dans leur

logement comme des bêtes traquées, circulent en toute impunité parmi la population.

La violence policière peut s'expliquer par la défaite de l'armée turque face aux combattants kurdes. Le gouvernement turc ne semble pas avoir digéré le fiasco de son armée face à la guérilla kurde. Les effets de cette victoire militaire kurde se sont exprimés au cours des soulèvements populaires du Newroz. Les états fascistes de Turquie et de Syrie ont voulu briser la volonté du peuple kurde lors des festivités du printemps. Ces attaques ne font que forcer la volonté et la détermination du peuple kurde dans sa lutte pour la libération et l'indépendance.

Les forces policières et les autres forces de sécurité doivent être la première cible des jeunes kurdes. Il est inad-

missible qu'une poignée de sadiques torturent des enfants et des femmes au vu et au su de tout le monde. Ces bourreaux doivent subir un châtiment exemplaire qui restera à tout jamais graver dans la mémoire de l'état turc. La population kurde réclame la tête de ces policiers qui souillent l'honneur de la nation kurde. Il est inadmissible que ces criminels continuent de salir l'honneur de la nation kurde. Les kurdes ont-ils perdu leur honneur et leur dignité?

La jeunesse kurde est restée très passive face aux attaques dont la population kurde est la cible. Les jeunes devaient riposter aux attaques des forces turques en transformant en champs de batailles les grandes métropoles. Toutes les représentations de l'état turc et de leurs

alliés doivent être une cible privilégiée des jeunes kurdes. La guérilla a accompli son devoir mais on n'en peut pas dire autant de la jeunesse. Les jeunes kurdes semblent avoir des préoccupations plus importantes que la lutte de libération nationale. La jeunesse kurde aurait-elle peur de ces lâches qui cassent les bras d'enfant ?

La vengeance doit être interprétée comme un ordre divin par les jeunes kurdes. Il est du devoir de chaque kurde digne de combattre les ennemis du peuple kurde. La colère du peuple kurde doit franchir les frontières de la Turquie et se répandre dans toutes les régions du monde. Des actions doivent être organisées contre les états qui soutiennent les politiques de l'état turc.

L'armée turque, qui a intensifié ses opérations au Kurdistan du nord, se prépare à une nouvelle invasion du nord de l'Irak. Les iraniens prendraient un grand risque en participant à l'invasion du Kurdistan irakien. Ils fourniraient un prétexte aux américains pour les attaquer. La jeunesse doit intensifier ses actions contre les intérêts de l'état turc et de ses alliés. Les intérêts de ces états fascistes à l'étranger doivent être la cible des actions des jeunes kurdes.

La jeunesse kurde va-t-elle continuer de rester indifférente au viol de sa mère patrie ? Combien de victimes ont demandé à vivre avec leur

bourreau ? Les kurdes réclament tout simplement le sang de ces hommes qui violent, torturent et tuent des femmes et des enfants kurdes. La jeunesse kurde doit être sans pitié envers ces lâches qui font régner la terreur au Kurdistan.

L'hypocrisie de l'union européenne

La cour européenne de justice a invalidé la décision de l'union européenne de placer le Parti des Travailleurs du Kurdistan sur la liste des organisations terroristes qui a vu le jour après les attentats du 11 septembre. Le PKK avait été placé sur cette liste en 2002 suite aux pressions de l'état turc et de leurs alliés américains.

Cette décision de la cour européenne de justice relève d'une décision politique, et n'est pas sans relation avec la victoire des guérilleros et les gigantesques manifestations du 21mars.

Ce jugement témoigne de la contradiction qui existe entre les différentes institutions européennes.

Les perquisitions des centres culturels kurdes et les arrestations arbitraires de kurdes ont augmenté fortement dans les différents pays

de l'union européenne. Ces politiques européennes sont destinées à criminaliser la population kurde et leurs organisations politiques. Les services de sécurité de ces états européens poussent les membres de la communauté kurde à la collaboration en échange de l'obtention d'une carte de séjour. Ces pratiques européennes, qui ne sont pas une nouvelle chose, se sont intensifiées ces dernières années.

L'Europe n'a pas de véritable politique concernant la résolution de la question kurde. Les européens et les américains marchandent le prix du sang kurde avec les régimes fascistes. Les kurdes

sont exterminés par des armes de fabrication américaines et européennes. Les Kurdes n'oublieront pas la politique observée par l'Union Européenne envers le président du peuple kurde et son organisation. Ces politiques européennes nuisent gravement aux relations entre les kurdes et l'Union.

La population kurde et leur organisation refusent d'être les marionnettes des grandes puissances.

Ces grandes puissances, qui se nourrissent du sang des peuples opprimés, dictent leurs lois au reste du monde. L'Union européenne est complice de ces états déterminés à exterminer le peuple kurde.

Yaşam Sanatçımız Yönetmenime

Beritan CUDİ

Sen sadece bizleri görüntüleyen bir sanatçı değil, görüntünün ardında saklı olan ruhu da dokuyan, işleyen ve ruhla görüntüyü bir arada sunan bir yaşam sanatçısıydın.”

Şimdi senin için ağlıyorum ve karşımda yine senin o gülen yüzün beliriyor. Hatırlarmısın sahnede ağlamam gerekiyordu ve ben bir türlü o havaya giremiyordum. Sonunda yoğun dayatmalar ve bazı taktiklerle ağlarken o toz, toprak, duman ve barut buğusu içinde, baktım kamera arkasında sen oldukça belirgin bir şekilde gülüyordun.

Bu bir tezatlıktı, ben ağlarken sen gülüyordun. Artık sen halime mi gülüyordun yoksa o dayatmalar sonunda zorla ağlatmaya mı gülüyordun bilemiyorum ama kesin bildiğin bir şey varsa o da senin her başarı karşısında duyduğun o dizginsiz coşkundur. Zorlu olan her bir sahne sonunda, beğendiğin herhangi bir yüz

ifadesi karşısında çarpık çurpuk olan Kürtçenle 'em hatın daviya dünyaya' diyerekten, kırmızı beyaz yüzünde beliren ak dişleriyle sevincin pırıltılarını savururdun.

Bu sevinç pırıltılarının kaynağı olan başarılarının serüveni acaba nelerde konuklanmış, hangi dağları aşmış, hangi fırtına ve boranlara es geçmiş diye sormak geliyor içimden... Kesin bu başarıların dokunaklı ve içten bir tarihçesi vardı. İlk başta fotoğrafçılık aşkın için o koşuşturmalarından tut, sanatı kendini yaşatma

yeri olarak görenlerin elinden kurtarıp, sanatın mücadeleye savaşa estetik bağını kurma çarpınına kadar süren zorlu süreçlerden geçiyordu senin hikayen...

Ta ki sanatın o güzel imgesini oturtana kadar. Yani başarının yolu çok zorlu ve çetrefilli olsa da o yollar senin için asla sarsak durgun ve bezgin gelmedi. Tıpkı belirttiğin gibi topal karıncanın haca ulaşma hikayesi gibi istençle doluydun. Başarmanın hırsını, mutluluğunu ve olmazsa olmaz koşulunu kimse senden almadı alamadı. Başarı senin koşulladı-

“Beni Beritanlaştırmak için, beni ben yapmak için onca yoğunlaşma ve teşvik edici çabalarına nasıl layık çıkacağım. Bana ağız dolusu gülmeyi öğreten, coşmayı, kızgınlığı, atılganlığı, kaygısızlığı aşılamanı sevgili yoldaşım... sen sadece bizleri görüntüleyen bir sanatçı değil, görüntünün ardında saklı olan ruhu da dokuyan işleyen ve ruhla görüntüyü bir arada sunan bir yaşam sanatçısıydın”

ğın bir amaç değildi, başarı hayatını örtmüş, senden bir parça, üzerine oturmuş elbise gibi sana yakışıyordu. Aksini hiç düşünemiyorduk. Sonunda çekimler bitip de montajına başlarken 'sonunda yüzdük yüzdük kuyruğuna geldik bu işin' derken ne kadar da sevinçliydin. Hele filmi gösterdikten sonra alkış tufanı kopan o kongre salonundan sonra seni gördüğümüzde 'başardık heval başardık' diyen o sevinçli halini hiç unutmuyum...

Başarı sende müthiş bir güven kesinlik ve netlik kazandırmıştı

Bunun sonucunda yanıldığını hiç görmedik. Ne olursa olsun yanılma payını bırakmamakla bizi çok şaşırtırdın. Hani bazen o sahne çekimlerimizde acaba olur mu? Acaba kaza olmaz mı? Acaba mümkün mü? diye kaygılarla bin bir tereddütle bir şeye yönelirken, doğal olarak bir de bakardık ki meğer başkalarının bakışına göre sürüklenmişiz.

Sen ise bir iki keskin ve dikkatli bakıştan sonra 'istediğim bu ve bu olacak' diyerekten kesinliği koyarak işi sonuca bağlardın. Ne olursa olsun işin içinde sen vardın ya, işte bu bizde bir güven oluşturuyordu. Yoksa onca bomba, mermi ve mayın içinde koşarak ilerleyebilirmiydik.

Hiç olmasa biz mevzi ardında korunuyorduk ve sen kameranla o ortalarda bizi çekiyordun. Belki de cesaretin ve soğuk kanlılığın bizde de kaygısız bir girişkenliği yaratıyordu. Herhangi bir kaza ve bela olmadığını gördüğümüzde, el attığın her bir şeyde

sevincin bizi beklediğini sezdiğimizde bunda bir şans, bir koruyucu güç var diyerekten her adımına bel bağlardık.

Yorulmak ve dinmek bilmeyen büyük bir temponun sahibiydin

Şimdi daha iyi görüyorum ki attığın her bir başarı imzasının altında senin o serüveninin izleri var. Yoksa başarılarının hemen öylesine, kendiliğinden, birden bire veya tesadüfle oluşmadığı bir gerçektir. Bir de işin içinde senin özverin, tempon, işe odaklanma denilen sihirli formülün vardı. En başta gecesini gündüzüne katma deyimine eş değer, yorulmak ve dinmek bilmeyen büyük bir temponun sahibiydin. Hani filmin başında geçen şimşek görüntüsü

gerekiyordu. Ve bir gece hiç durmadan yağmur altında ha şu şimşek ha bu şimşek derken sabaha kadar çekip durmuşsun. Sabahleyin bunu duyar duymaz 'tamam demek bugün çekim yok' deyip sevinerek mangamıza kapandık. Nafile kurtuluş yoktu.

Çünkü sen kapıda belirerek 'êê hade heval çoktandır sizi bekliyorum, yürüyün gidiyoruz' demeyi ihmal etmedin. 'Ya bu yorulmak nedir bilmiyor mu' diyerek yerimizde şaşma kalmıştık. İşte her zamanki bu koşuşturman sende müthiş bir direnç ve azim

yaratmıştı. Sonra zamanla öğrendim ki o kaynakta bir de senin hep daha iyiye ve daha güzeline ulaşma telaşını barındıran özelliğinle karşılaştım.

İstisnasız her sahneden sonra 'tamam çok iyi' dediğinde bu sefer oldu diye derin bir nefes alırken hemen ardından 'her şeye rağmen bir daha tekrar çekelim' dediğin anda anlıyorduk ki kolay kolay olmuyor bu işler. Çünkü sen kolay beğenmiyordun. Ama bunu çok heves kırmadan ve bir daha tekrarlatma coşkusunu veren bir moralle yaptırıyordun. Sonra ba-

zen asi olurdu, hırslanır küser kesin olması gerekiyorsa dayatmalara girişirdin. O zaman seni anlamak istemez biraz daha tolerans koparmaya çalışırdık. Ama sen istediğini başardıktan sonra 'işte bak bunun için yaptım' diyerek eleştirme payını bırakmazdın.

Senin için imkansız denilen bir olgu yoktu

İşe odaklanırken karşına çıkan her tersliği kendi yaratıcılığınla daha olumlu, daha güzel bir imkana kavuştururdun. Örneğin o atlama sahnesi... Biz 'bu nasıl olacak' diye beklerken sen hemen yakın ve uzak çekim için iki formülü sunmuştun bile. 'Ama ben baş aşağı atlıyamam ki' dediğimde 'kolay, arkadaşlar elinden ayağından tutup atarlar' dedin. Bu sefer başka bir terslik çıktı. 'Ama ben suya atlatılırken yüzme bilmem ki' dedim sen de 'kolay, aşağıda can kurtaranların olur' dedin. Yani imkansız denilen bir olgu yoktu sende.

Anında beliren pratik zekan yanında akıl ve duygu dolu yüreğinle çözüm formülünü hep elinde tutardın. Üstelik o kadar cesaretliydin ki hani bazen elimizi yüreğimizde tutup sonucunu bile görmek istemezdik ama senin sakin ve metanetli duruşun bu kaygıları uçurup götürürdü. Onca yıllık tecrübeler bile pes doğrusu dercesine kendine hayran bıraktırırdın. Zaten kamera saldırya katılma, en ön mevzide çekim yapma gibi çılgınlıklarını daha önceden de duymuştum. Bu son gördüklerim de eklenince Kürdistan'da, kamera manlığın da, normal seyirde geliş-

mediğini olağanüstü bir insan gerektirdiğini anladım.

Ruhumuza güzellikler ekip sanat harikaları yaratan değerli yönetmenim

Ve sen çılgın, deli dolu güzel sanatçı; bu kadar hünerleri bir arada bulduran, Önderliğe, örgüte, daha önce hiç tanımadığı Kürt halkına ve en önemlisi de dağlılara ölesiye bağlı olan, yaratıcı aklın sentezi, başarılı bir pratik sahibini nereden bulacağız diye hayıflanıyorum.

İnancın olsun ki hayıflandığım o büyüklüğü kendinle buluşturma kadar geçirdiğin o serüven çizgisidir. Yoksa sen yoldaşlarından farklı olmadığını dışa vuran o mahçup ve mütevazî duruşunla zaten herkese göstermiştin.

Herkes seni mütevaziliğinle tanır. Bunca yaptıklarına rağmen kuzeye yönelmeden önce borcumu ödemeye gidiyorum yazını okuyunca öyle bir duygulandım

ki işte tam da bu cümleler seni ifade ediyordu. Ama bunun yanında senin gerçeğin karşısında kendimizi düşününce işte o zaman yükümüzün ağırlığı daha bir omzumza düştü.

Özellikle de benim. Beni Beritanlaştırmak için, beni ben yapmak için onca yoğunlaşma ve teşvik edici çabalarına nasıl layık çıkacağım. Bana ağız dolusu gülmeyi öğreten, coşmayı, kızgınlığı, atılganlığı, kaygısızlığı aşılaman sevgili yoldaşım... sen sadece bizleri görüntüleyen bir sanatçı değil, görüntünün ardında saklı olan ruhu da dokuyan işleyen ve ruhla görüntüyü bir arada sunan bir yaşam sanatçısıydın.

Ruhumuza güzellikler ekip sanat harikaları yaratan değerli yönetmenim söyle bu büyüklük karşısında daha ne söyleyeyim ne yapayım. Söyle her zaman yol gösterip, fikir yürüten yaşam ustamız. Seni seviyoruz heval. Her zaman yüreğimizin 'orta yerinde' yaşayacaksın.

Bêsosin Karakolunda Neler Oldu? -I-

Şervin

Böyle bir eylemde insan bayılır mı?”

Serhat'tan Zagroslar'a geçeli neredeyse bir yıl olmuştu. Henüz bir yıllık bir gerilla iken dağları, ovaları aşmak, hızın ve tutkunun esaretinde, kendini aşmanın arayışı olarak belirdi önce. Ve ilkbaharla birlikte Xapuşkê alanına ayak bastım.

Etrafı yüksek kayalıklarla çevrili alana gelirken, adlarını bilmeden geçtiğim suların, çıktığım sarp ve sivri tepelerin, yürüdüğüm patikaların, keçi yollarının, ulaştığım ve aştığım dağ geçitlerinin sayısını düşünüyorum da, hatırlamıyorum. Çoğu kez, kendimden bir parça bulduğum küçük bir dere suyunun akışına takılan bakışlarımın, içimde uyandırdığı ırmağın hissini bile tarif edemeyecek bir heyecanla yürümüştüm.

Yol boyunca hafızama işleyen tek bir yer ismi vardı. O da Xapuşkê idi. Kuryelerimiz bizi uyar-mıştı. “Burası neresi? Nereden gidiyoruz?” gibi sorular yasaktı. “Ne olur, ne olmaz? Ajan sızmış olabilir” düşüncesiyle herkes her şeyi bilmese daha iyi

olur deniyordu. Ve bu bir kuraldı. Herkesin bu kurala uyması beklenirdi.

Gerillada yeni olmak başlı başına bir olaydır

Düşünüyorum da, isimlerin önemini; insanın kendisini bir denizin kıyısına mahkum etmesi gibi geliyor. Adların sonsuzluğunda yitip gitmek yerine, özüne ait bir yaşam kıpırtısının, yaratıcı ırmağının itkisi beni daha çok çekiyor. Basıp da düşmek için kendimle cebelleştığım, kaygan bir kaya parçasının adını koymadım örneğin. Kokusunu duyduğum ıslak çimlerin, toprağın... Yine bastıkça yerde ayaklarımın altından yuvarlanıp da giden çakılların... Ama hep hissettim onları.

Zamanı bir ırmağın kaynağı olarak düşlersek nasıl olurdu bilmem. Ama onu koskoca evren ile ve onun içinde yaşayan insanlarla bir etkileşim içinde düşlersek, o gerçekleşen bir düş olmaya doğru yol alıyor demektir. İşte benimkisi de öyle bir şey... Yeni olmak başlı başına bir olaydır. Çünkü

duyularım her şeyi almaya hazır bir canlılıkta. Bir o kadar da atılgan, vermek için sabırsızlanan. Hele bir de eylemlere gidip dönen arkadaşların anlattıkları olunca...

Bir çoğu, her şeyi yeneden yaşarcasına anlatıyordu. Bu canlılığa kapılıp gidenleri de kendileriyle birlikte taşıyacak kadar... Dinlerken, bir de bakıyordum; eyleme giden ben, savaşı koordine eden ben olmuşum. Bazen, bir haftayı, bir ayı bulabilecek yaşanmış olayları bir çırpıda tüm yoğunluğu ile yaşıyor ve hafızama canlı bir şekilde kaydediyordum. Kimi insanlar için koskoca bir ömre sığdıramayacakların içinde, bir solukta yittiğim duygusuna kapılırken, aslında özlemlerimle konuşuyor olmam bir süre daha hayallerimle yaşamama neden olacaktı.

Her akşam oluşunda, savaştan yeni çıkmış bir gerillanın bitkin düşmüş bedeninde ya da tatlı yorgunluğunun yansıdığı çehresinde yitiyor ve uyuyakalıyordum. Uyandı-gımda yüzümden belirmiş olan ya bir tebessüm ya

“Aramızdaki mesafeyi korumaya çalışıyorduk. Kimse konuşmuyordu. Zorunlu olmadıkça fısıldaşmak bile yasaktı. İlk defa böylesi bir ciddiyetle karşılaşmıştım. Çocuğu, isyancı karakter yapılanmam gereği, o zamana kadar karşılaşmamış olduğum bir ciddiyetin orta yerinde bulmuştum kendimi. Sessizlik ve gizlilik pek alışık olduğum şeylerdi. Ama bunlar beni heyecanlandırmıyor da değildi”

da hüzün olurdu. Acı kadar, başarı-
lardan ve mutluluklardan da haber
veren gerillanın müjdesini tanıdık-
ça, hayaller ve gerçekler buluşmaya
başlıyordu.

**Çelik operasyonuna cevap olma
amacıyla birçok eylem planı
hazırlanmıştı ...**

Bulutlar, baharın ilk yağmurlarını
bırakmış ve rüzgarın etkisiyle dağıl-
maya başlamıştı. Öğlene doğru gök-
yüzü berrak bir su mavisine bürün-
dü. Uzaktan yakından tek bir bulut
kümesi görünmüyordu. Gökyüzü
deniz gibi durulmuştu. O sabah yük-
sek dağlarla çevrili koca bir düzlükte,
dört beş taburun bir araya gelme-
sine vesile olmuş bir toplantıdaydık.
Çimlerin üzerlerini kaplamış olan
çiğ damlacıkları çözüldükçe, cam
gibi parlardı. Az sonra toprağın ne-
mini hissedecektim. Çünkü ıslak
oluşlarına aldırış etmeden üzerlerine
oturmuştum ve Şahin arkadaşın ko-
nuşmasını dinliyordum.

Şahin arkadaş Kobanilidir. Yurtse-
ver bir aileden geliyor. Bizleri ko-
nuşmasıyla ta 1994 yılına kadar gö-
türdü. 1994 yılı gerillaya yönelik
kapsamlı operasyonların geliştiril-
miş olduğu bir yıldı. Düşman ope-
rasyonlarından en kapsamlı olanı
'Çelik operasyonu' idi. Yoğun ka-
yıplar vermiş olan bölge gücü, güçlü
bir karşı saldırıda bulunmadığı süre-
ce kendi kendisini asla affedemeye-
cek kadar kin ve öfke ile dolmuştu.

Çelik operasyonuna cevap olma
amacıyla birçok eylem planı hazırlan-
mış ve sunulmuştu. Hepsi eyalet
yönetiminin rapor arşivine gizlen-
mişti. Sunulan planlar üzerine uzun
uzadıya tartışan arkadaşlar, Bêsosin
karakoluna yönelik eylem planı üze-
rinde anlaşmaya vardılar. Birkaç

haftadır keşif amaçlı giden arkadaş-
lar, hazırlıklarını tamamlayınca, sıra
sonuçlarının yapıyla paylaşıldığı
ana gelmişti.

**Gözlerimiz o küçük defterde
kulaklarımız
söyleyeceklerindeydi**

Üç gündür sürekli toplantı halin-
deydik. Toplantı yeri yemyeşil bir
çayırlığın üzerindeydi. Kürdistan çi-
çeği de denilen 'ters lale'lerin süsle-
diği alanda bir sürü çekirge sıçırıyo-
du. Dikkatimi çeken ilk şey
çekirgenin bıyıkları oldu. Onları ya-
vaşça kaldırıp indirmesini izlerken
çekirgeler için taşıdıkları önemin
ayrına daha iyi varıyordum.

Sıçrayacakları yeri önce bıyıkları
ile yokluyor, sonra yön belirliyorlar-
dı. Bir tanesini gözüme kestirmiş-
tim. Ve bütün dikkatim onun üzerine
kaymıştı. Artık çekirge nereye ben-
de oraya... Toplantıyı yürüten Şahin
arkadaşın ayaklarının üzerinden at-
layıp da arkasına geçince izini tü-
müyle kaybettim. Başımı kaldırdı-
ğında ciddi bir toplantının son

aşamasına gelmiş olduğumuzu anla-
dım. Şahin arkadaşın;

"İçtimaya geçin. Düzenlemeleri
okuyacağız!" Talimatı, nerede ve
hangi zamanda olduğumu hatırlatan
bir çalar saat gibi uyandırmıştı beni.
Ve oralarda baharın en kalabalık ha-
bercilerinden olan çekirgelerle birlikte,
Bêsosin karakol eylemine yönelik
tartışmalarımızın da sonuna gelmiş-
tik. Hepimiz içtimadaki yerlerimizi
almıştık. Karşımızda dikilmiş olup,
esmer elini yeleğine götüren Şahin ar-
kadaşın, cebinden çıkardığı küçük not
defterini dikkatle izliyorduk. Herkes
içtimsa sırasındaydı. Ama gözlerimiz
o küçük defterde, kulaklarımız söyle-
yeceklerindeydi.

Böylesi zamanlarda liste okumak
hiç kolay olmaz. Şahin arkadaş da
istediği kadar rahat görünsün, az
sonra kopacak fırtınayı tahmin ede-
bilecek kadar tecrübeliydi. Öylesi
anlarda her arkadaş bir diğerine bi-
raz daha yaklaşıyor. Her arkadaş sar-
ran heyecan ve istekler ortaklaşıyor.
Bu heyecanı her gerilla yaşar. Eylemde
yer alıp almayacağını, ala-
caksa nerede, nasıl ve hangi grupta

yer alacağını düşünmekten içi içini yer. “*Ya beni almazlarsa*” korkusunu dorukta yaşar. Ama yine de ümit eder. Ve son ana kadar da inanmak ister. “*İsmim yoksa da kendim gidip önerceğim!*” der. Artık Şahin arkadaşın vay haline!

Genellikle, saldırı grubunda yer alacak olan arkadaşlar en moralli olanlardır. Olmazsa pusu grubunda yer almayı beklerler. O da olmazsa, savunma grubunda yer almak son tesellisi olur gerillanın. Böylesi zamanların hızlı akıp gitmesi, heyecanı büsbütün arttırır. Tıpkı o gün yaşadığı gibi...

Bir de baktım, liste bitmiş. Listede varolan isimlerin hepsi okunmuştu. Ve Şahin arkadaş not defterini çıkardığı gibi yine usulca sol cebine indirdi. Çok sinirliydim. Olan heyecanım da öfkeye dönüşmüştü. İsmimin okunmaması zoruma gidiyordu. “*Hep böyle olur zaten!*” diyordum.

“*Söz verilir, bir dahaki sefere sen de gideceksin!*” denir. Ama hep aynı şeyler tekrarlanır. Tecrübeliler gider. “*Peki, ben ne zaman tecrübe kazanacağım?*” diye hayıflanıyordum. Öyle kuralları da pek bilmezdim. İzin istemeden, bir hışım içtima sırasını terk ettim. Soluğu mangada aldım. Manganın bir köşesine tünemiş ve ağlamaya başlamıştım. Kendi kendime bir ayın gibi tekrarlıyordum. “*N’ olurdu sanki beni de götürselerdi*” diye. O an kim gelse, yanıma oturup teselli etmeye çalışsa tersleyebilirdim. Çok sevdiğim manga komutanım Adar Gulan arkadaş bile...

Adar arkadaş 1992 yılından beri partideydi. Küçük yaşta katılmış olduğu için daha çok genç görünüyordu. Çok da sevilirdi. Onun savaşçısı olmaktan memnundum. Ama o gün-

kü inadıma o bile tahammül edemezdi. Mangaya gelip de benimle konuşmasından duyduğum rahatsızlığı hemen fark etti. O zamanlar, kandıramayacağını çok önceden sezmiş bir çocuğun serzenişlerine katlanması gerektiği konusunda ısrarlı bir inadım vardı.

Bu kadar kolay sonuç alacağımı bilseydim kendimi hiç üzmezdim

“*Tabii sen saldırı grubunda yer alıyorsun. Senin için sorun yok. Bir de gelmiş beni teselli ediyorsun*” dedim ona. Nazım daha çok ona geçiyordu. Ama beklediğimin tersine beni kendi halime bıraktı. Umarsız değildi. Öyle görünmeye çalışsa bile, beni göz ucuyla sürekli takip ettiğini fark edebiliyordum. Aslına bakılacak olursa, yapacak fazla bir şeyi de yoktu.

Bir şeylerin değişmesini istiyorsam da bu düzenlemeleri yapan arkadaşlarla konuşmalıydım. Bu fikir hoşuma gitti. Islak gözlerimi kolumla silerek burnumu çeke çeke mangadan dışarı fırladım. Bu sefer soluğu Şahin arkadaşın kaldığı mangada aldım. Beni o halimle görünce hemen anladı. Daha ben bir şey söylemeden:

“*Heval Şervin, hiç üzülme. Seni de bir dahaki eyleme göndeririz*” dedi.

“*Hep böyle diyorsunuz! Ama sıra eyleme gitmeye gelince de, sen dur bir dahaki sefere diye kandırıyor sunuz*” dediğimde Şahin arkadaş bir yandan gülüyor, bir yandan da beni ikna edemeyeceğini anlayınca “*tamam, tamam, bu arkadaş da alın, o da gelsin!*” diye arkadaşlara talimat veriyordu. Her şey çok hızlı gelişti. Bu kadar kolay sonuç alacağımı bilseydim, kendimi hiç üzmezdim.

Daha baştan harekete geçerdim. Sadece birkaç dakika önceki halimi bile düşünüyor kendi kendime güliyordum. Bir an önce manga komutanım olan Adar arkadaşın yanına gidip müjdem vermeliydim. Başarmıştım. Ama hala şaşkındım. Mangaya varır varmaz onun boynuna sarıldım. “*Bende geliyorum. Bende geliyorum!*” diye orada bulunan arkadaşlara duyurmaya başladım.

Arkadaşlar koca bir ateş yakmış ve halay çekiyorlardı

Vakit azalmıştı. Bana hemen hazırlıklarımı yapmam hatırlatılınca, bir koşu, battaniyelerin altına daha önceden saklamış olduğum bohçayı getirdim. Cephanemi eski bir kefiyeye sarıp, bohça yapıp kaldırmıştım. Her şeyim daha iki gün önceden hazırды. Çıkarıp arkadaşlara gösterince “*sen zaten hazırlığını önceden yapmışsın!*” dediler.

Dışarıda hava iyice kararmıştı. Arkadaşlar koca bir ateş yakmış ve halay çekiyorlardı. Yanan ateşin alevleri manga naylonuna yansıyordu. Titreşen alev, rüzgarın etkisiyle havalanan naylonda üst üste binen dalgalarda şekline su dalgalarının hareketini çağırıyordu.

“*Ne duruyoruz? Bir ben kalmıştım, ben de hazırım!*” diye Adar arkadaş kolundan tuttuğum gibi ateşin etrafındaki arkadaşların arasına katıldık. Son türkümüz olan ‘Ez Xelefim’i de söyledikten sonra gruplar halinde arkadaşlarla vedalaşıp yola koyulduk. Keşif grubu hemen önümüzden gidiyordu. Xapuşke’den Şkera Spi’ye, oradan Bêsosın karakoluna ulaşmak için Gostê dağının eteklerinden geçecektik.

Diğer grubumuz Basya suyu tarafından gidecekti. Böyle olunca kara-

kolu her iki taraftan gelerek çembere alma imkanımız vardı. Yolumuzun üzerindeki Şkera Spi bembeyaz kayaları ile tanınır. Oraya vardığımızda bir süre beklemek zorundaydık. Hemen karakolun üzerinde yer alan Şkera Spi'ye patika yolu takip ederek ulaşmıştık. Sakin ve nispeten daha güvenli olan bu yolu tehlikesiz atlattık. Ama bundan sonraki araba yolu riskliydi.

Hareket ettiğimizde gerillacılığın tüm kuralları yeniden hatırlatılıyordu

Gökyüzü kapkaranlıktı. Ancak az sonra, ayın çıkmasıyla birlikte, araba yolu tümüyle aydınlanacaktı. Yol topraklandı. Ve etrafında bir sürü korucu köyü vardı. Onlara görünme riski olduğu için dikkatli davranmalıydık. Hareket ettiğimiz andan beri gerillacılığın tüm kuralları yeniden hatırlatılıyordu. Şkera Spi'den yola tek tek mesafeli inecektik.

Toprak yola vardıkdan sonrada yine öyle. Aramızdaki mesafeyi korumaya çalışıyorduk. Kimse konuşmuyordu. Zorunlu olmadıkça fısıldaşmak bile yasaktı. İlk defa böylesi bir ciddiyetle karşılaşmıştım. Çocuksu, isyancı karakter yapılanmam gereği, o zamana kadar karşılaşmamış olduğum bir ciddiyetin orta yerinde bulmuşum kendimi, belki de ondan... Açıkçası bu durum her şeye farklı bir anlam katıyordu. Sessizlik ve gizlilik pek alışık olmadığım şeylerdi. Ama bunlar beni heyecanlandırmıyor da değildi.

Gostê'ye yaklaştığımızda, karakolla aramızda çok az bir mesafe kalmıştı. Goste'den sonra geçilecek tek bir boğaz kalıyordu. Boğaza ulaşmamız uzun sürmedi. Orada bir süre daha bekledik. Biz beklerken keşif grubu

son keşfini yapmak üzere yola koyuldu. Oradan karakolu izlemek çok rahatı. Çok yakınımızda bir yerlerde çobanlar kalıyordu. Sürekli düşmanla irtibat halinde olan çobanlardan, yine köy korucularından çekinmek gerekirdi. Bizleri görseler hemen ihbar edebilirlerdi. Düşmana verecekleri en ufak bir bilgi, bütün planlarımızı alt üst ederdi.

Boğaza kadar sırtımızda çantalarımızla yürümüştük. Yükümüz ağırdı. Her şeye rağmen birbirimizden kopmadan hedefe kadar yürüdük.

Boğazdan aşağıya inerken ara sıra karakola bakıyordum

Sırtımızdakileri indirmeden, bulduğumuz bir kaya dibine oturmuş ve bekliyorduk. Bizler soluklanırken keşfe giden grubumuz döndü. Şahin arkadaş, onlarla konuştuğundan sonra birliğimizdeki grup komutanlarını teker teker yanına çağırdı. Onlara karakol saldırı planını hatırlatarak, varsa kafalarını kurcalayan farklı bir şey sormalarını istedi. Nereden, nasıl hareket edeceklerini son bir kez elleriyle işaret ederek anlatmaya çalışıyordu. Grup komutanımız Şırnaklı Karker arkadaştı. Saldırı ve savunma gruplarına dair son perspektifleri almak üzere o da Şahin arkadaşın yanına gitti.

Ben savunma grubunda yer alıyordum. Saldırı grubunun biraz gerisinden yürümemiz talimatı verilmişti. Yola çıktığımızda bir önümdekinin her hareketini, attığı

her adımı dikkatle izliyor ve takip etmeye çalışıyordum. Boğazdan aşağıya inerken ara sıra karakola bakıyordum. Bizi görüyor olabilmeleri ihtimalini düşündükçe adımlarım hızlanmaya başlıyordu. Ay ışığında siyah bir gölge olarak seçebildiğim arkadaşlarım arasında yürürken ne zaman durup çömeldiklerini, ne zaman yürüdüklerini ayırt etmekte zorlanıyordum.

Bazen küçük çalılıkları ve ağaçları insana benzettiğim olurdu. Böylesi zamanlarda dakikalarca sessiz kalır, olduğum yerde beklerdim. Bir önümdekinin hızına ulaşamadığım için fısıltıyla gönderdiği talimatları almakta zorlanıyordum. Arkadaşların hassasiyeti olmasaydı karşıma çıkan, doğaya dair ne varsa; çömelmiş, yarı eğilmiş insanlara benzetip duracaktım. Haksız da sayılmazdım aslında. Çünkü önden "durun, oturun!" talimatları geldiğinde herkes taş kesmiş gibi hareketsiz olurdu.

(Birinci bölümün sonu)

Adı Arzella

**Arjin
NİSAN**

"Prometheus'la benzerlik tam burada ortaya çıkıyordu. Birisi ateşle birlikte uygarlığı insanlığa sunarken, Arzella da demokrasiye, özgürlüğü ve en önemlisi de sevgiyi insanlığa sunuyordu. Öyle ya "Bizim devrimimiz sevgi devrimidir" diyordu. O halde yaratılmak istenen sevgisiz bir yaşam, hayalsiz bir dünya tüm kötülüklerin kol gezdiği somut gerçekliklerden oluşun bir cehennem azabından başka bir şey olmazdı. Acı çektirmek bu kadar tutkuyla ve büyük düşlerle aranan bir şey olamazdı"

Yüreğimin yalnızlığında süzülen bir ırmak misali akmak istedim sana. Görkemli tapınakları geride bırakırcasına.... Yalnızca ulaşmak istediğim sansürülenmemiş, tüm umutları bahar çiçekleri gibi açılırken görmek, belki de sensizliğin yorduğu yüreğimin en büyük iste miydi. Her bahar dizginleyemediğim yüreğimin sevinç çığlıklarını duyumsamak bu sefer yetmeyecekti.

Tabiatın durgunluğunu, içinde tarifinde zorlandığı bir acıya dönüşeceğini dökülen yapraklar misali sezemedim. Bahar öyle zor geliyordu ki... Oysa yağmurların altında ıslanmanın verdiği sevincin tarifi olamazdı. Ama bu sefer düşen her yağmur tanesi yüreğimde derin yaralara dönüşecekti.

Zor bir kışın geleceği nasıl ki önceden belli ise. Zor tarihin bizleri de beklediği o kadar gerçektir. Neden? Beyazda karamıydı gözlerimiz göremedik.. Kim çizmiş bu resmi her yanı taştan, ateşten.. Nasıl denir, so-

nu gelmeyecekmiş gibi bir his, tüm benliğim kemiriyordu. Düşlerimin etrafına taş duvarlar örülüyordu sanki. Garip bir duyuydu kuşların sevgi sözcüklerini duyamıyordum. Yoksa isimsiz diyarlara mı göç etmişlerdi? Bir kuşun yüreği nedir ki o kadar acıyı kaldırabilsin? Ya biz nasıl kaldıracaktık. Duru ırmaklarda yikanırken koşma arzularımıza ne olacaktı.

Sonbaharın bu kadar zor olacağını kim tahmin edebilirdi ki

Hazırlıksızlığımız düşlerimizin küçüklüğünde değil, arzularımızın yenilmezliğinde doğuyordu. Mavi bıraktığımız yerde kalmıştı. Tekrardan maviye sevdalanabilecek miydik? Ne derin bir sessizlikti. Avazımın yettiği kadar bağırarak istiyordum, duyan olacak mıydı?

Acı duymadan gözlerime gözlerini söz verdiğini geç olmadan sade, berrak ve cesaretle tutabilir miydik. Tüm karmaşa önce üzerime son-

ra tarihe düşüyordu. Tüm karasızlığımın sallantılarının gölgesinde masum antik çağ kentlerini anımsatan yüzünle karşılaşıyordum.

Kimi zaman Nino-va'da, Tuşba'da kimi zaman ise kuşatılmış ama zapt edilmeyen Amed'de bulurdum seni.. Tarihin çekindiği bir gerçek vardı ki adı bende imgelerden daha güçlü doğayla özdeş yalnızlığı sinayamadığı Arzella'yı anımsatıyordu. Susuzluğu bozamazdım, meydan okumayı güneş olmasa da ruhumdan kalbine nasıl güneş olunursa öyle yaşayan ve yaşatan bir güce erişiyordu Arzella.

Sakladığım tüm duygularım bir gün beni zorlayacağından emindim ama yine de bir mahremiyet gibi saklamak istiyordum. Belki korkularımın gerçek olacak kaygısı beni gerçeklerden uzaklaştırıyordu.

Bahar yüzünü kara bir kışa çevirirken Ekim'den Şubat'a doğru kararan bulutlar yüreğimi karartmaya yetmişti. Nasıl olmasın ki? Ülke

ülke istenilmeyen ilan edilmek zor geliyordu. Oysa baharı getirecek olan kardelenler değil miydi? Doğal koşullara uymayan insani günceleri barındırmayan bir gerçek olabilir miydi? Bir mevsim inkar edilebilir miydi?

Yoldaşlık dediğimiz gerçekle yüzleşmek tüm sorularımızın belki de tek cevabıydı

Tüm bunlar olurken kendimi Arzella'nın yerine koymaktan korkuyordum. O sabrı gösteremeyeceğim kaygıları, beni yoldaşlık ölçüleri ile yüzleştiriyordu. Tek suçluyu düşlerimizdeki tek gözlü canavarlara yüklemiştik. Gerçekten tek suçlu o muydu? Eğer ki öyleyse "Yetersiz yoldaşlık" neredeydi? Tüm sorularla yüzleşmek geç kalınmış bir gerçek olarak doğarken maviyi bıraktığımız yerden almanın zamanı çoktan geçiyordu.

Çözümlememiş bir tarih, çözümlenmemiş bir yaşam olamayacaksa bu gerçeklik de düşlerimizin özgürlüğü söz konusu olamazdı elbette. Duygularımız düşlerimizden süzülürken doğru diyebileceklerimiz de kör uçurumlardan düşmek üzeredir. Oysa başlangıç büyük bir ütopya savaşçısı olabilmekti. Tüm halkların düşlerinin yoldaşları olmaktı.

O zaman yoldaşlık dediğimiz gerçekle yüzleşmek tüm sorularımız belki de tek cevaptı. Cevapsızın içinde cevap kendin olabilmek değil miydi? Ruhta duyguda, düşüncede ortak bir kader yaratmak bize en uygun olanıydı ve yapılan da zaten bu değil miydi? Mezopotamya'dan Anadolu'ya daha genel olarak da Ortadoğu'ya kadar birli-

ği aslında gerçekliğin birliği olmakla beraber, tarihin hükmünü koyduğu veya hala koyacağı ve adına halkların birliği diyen gerçekliği tutsaklığı, elbette kabullenilmesi zor bir o kadar acı olmasının bir tesadüf olamazdı.

Tesadüf değilse sistemli bir organizasyonunu yaşanabilirliğini etkin kılan zor olgusu muydu? Yoksa Helen entirikalarının bir uzantısını içimizde mi barındırıyorlardık? İkinci bir çarımha germe düşlerimizden de öte bir şeyken, yapılan farksız değildi. 2000 yıl öncesi ve sonrası aynı trajedinin oyuncularını olarak kabullenilmesi mümkün olamazdı. Yüce Zeus adına kayalara zincirlenen Prometheus'un kaderi mi yaşatılmak isteniyordu? Ölümsüzlük bahşedilirken her an acı çekmesi için ciğerlerini yemesi için bir kartal görevlendiriliyordu.

Suçtu, ateşi insanlığa sunmak olurken Tanrıların ulaşılmazlığı kırılıyordu. Ya Arzella'nın öyküsü nasıl çağırışınlabilirdi? Özgürlük ve

demokrasi doğuştan kazanılan insanını temel hakları iken bunu ne ve kim adına elinde tutanlar acıyı kutsallaştırırken tüm güzelliklerin kendilerine yaratılmış ilahi bir varlık olduğunu motive ediyorlardı.

Acılarımızın üzerine kurulacak bir yaşam hedefleniyordu

Prometheus'la benzerlik tam burada ortaya çıkıyordu. Birisi ateşle birlikte uygarlığı insanlığa sunarken, Arzella da demokrasiyi, özgürlüğü ve en önemlisi de sevgiyi insanlığa sunuyordu. Öyle ya "Bizim devrimimiz sevgi devrimidir" diyordu. O halde yaratılmak istenen sevgisiz bir yaşam, hayalsiz bir dünya tüm kötülüklerin kol gezdiği somut gerçekliklerden oluşun bir cehennem azabından başka bir şey olmazdı. Acı çektirmek bu kadar tutkuyla ve büyük düşlemlerle aranan bir şey olamazdı.

Çünkü sevginin hükmü tüm kötülükleri, karanlıkları güneşle buluşturacağı korkusuydu. Arzella

biz biz oldukça bizimle olacaktı. Bir anını yaşayabilme cesaretini gösterebilen o anda tüm gerçekliği, anlatılmak isteneni anlayacaktı. Ve tarih yeni bir yazılımını sancılarını çekerken tüm kasvetli geceleri kötü bir kabus gibi hatırlama azmi yeni yaratımlarla kutsanacaktı. Ne bir efsane ne de mistik bir gerçek olarak kalabilirdi. Bu oyun bir kompo idi. Tüm çaresizlik çare biz olduğumuzda aşılacaktı. Baharın coşkusunu şimdiden özledim. Yeniden o heyecanı yaşamak ve tüm çiçeklerle dans etmek ancak, verilmiş sözlerin karartılmış gerçeğin sonrasında olabilirdi.

Bu bir borçtu ve ödenmesi insan olmanın bir gereği

Evet, yine özledim baharı ve tüm benliğimle yağmurların dili olmak, çiçeklerin ise sevgilisi. Ruhumuzu okşayan rüzgarlarda bir yel toprağa dokunurken yeniden filizlenen bir çiçek ancak o zaman duyularım tutsaklığın metanetini kıracaktı. Ben özgürleştikçe Arzella özgürleşecek, o özgürleştikçe

ben özgürleşecektim. Ayrılmaz bir bütün gibi aynı ağacın dalları ve yaprakları gibi bir bedenın kolları ve bacakları gibi yüreğimin sağ yanı, sol yanı düşlerimin son sesi gibi ayrılmaz bir bütündük. Denizde dalga olmak kıyıda rüzgar havada bulut, toprakta bereket imgelerin yetmediği sonsuz bir gülüş olmak! Hepsinin somutlaştığı bir isimdi Arzella!

Bahar onda gizli o ise baharda.

Irmaklar denize aksa ruhumuz ona akacaktı. Büyük sevgi savaşçısı sevgisiz duvarlara tutsak oldukça biz de sevgiden ve ondan uzak olacaktık. Bunu ne yüreğimiz ne beynimiz ne de düşlerimiz kabullenebilirdi. Bu Arzella'nın öyküsü bu tarihi yazılmamış bir tarihin öyküsü, bu bizim öykümüzdü. Gördüğümü siz de görebiliyor musunuz? Bakın Arzella gülümsüyor. Karanlıkta da olsa yalnız da olsa, susuz da olsa yaşama inancıyla gülümsüyor.

Gülmeyi unutmmuş gözleri gülmeyi, sevgisiz kalplere ise sevgiyi öğretiyor. Çok şey öğrendik ve çok şey borçluyuz. Tutulacak bir sözümüz, güzelleştireceğimiz ve özgürleştirileceğimiz bir yaşam duruyor. Adı Arzella, adı özgürlük, adı sevgi, adı Süveyda.....

Geliyoruz, tanrılarından çaldığımız ateşle parçaladığımız prangalarla senin gibi kör karanlıkları aydınlatmaya geliyoruz. Bir yoldaş sıcaklığı ile geliyoruz. Apocu felsefe ile geliyoruz...

Tenêtiya Bi Qehr

Reşo DARÎ

Di temenên bextspî de pîrika min çîrokên belek belekî ji zarokatiyên me yên ku ji ax û heriya kuçeyên lewitî re digotin. Çavên me yên mîna xarên spî ji sosyeta jiyanan monoton belav dibûn û li ser diranên me nirçe nirçên heyfê, waweyzayên salên me yên ku bên....

Hîn me nizanibû zarokatî çi ye, barê nihîte yê zilamtiyê bi îroyîna me ve pîne dikirin. Wan çîrokan ji zû ve zilamti û pîriyên xwe, heta jiyan û rastiyên xwe jî terikan-dibûn. Erê ez wiha dibêjim, lê ne çîrokan ew terikandibûn, wan dest ji çîrokan ber-abûn û me jî bi têgihîştinên mezinane, bi guhdarkirinên derwêşane hilm û bêhna jiyanê dida wan çîrokan.

Me tiştên ne pêkan dikir bi vê yekê. Ma mirov û giyanewerên mirî careke din vedigerin jiyanê? Na! Lê me jiyan dida çîrokên ku di dilê pîran de mir-

arbûyî û ew jî wê mirariyê, ji xwe rûreşiyê rizgar dikirin.

Ceribandinê bi evînê dawî li xwe dianî

Hayê me ji lanetiya jiyanan me ya were tune bi gavên biçûk ber bi jiyanan meznantiyê ve dimeşyan. Derziya me li ser milên me, kengî çîrok ji me difilitîn jî me ew bi xweve pîne dikirin. Pîşeya bav û kalan bû mînevantî, dest ji wê pîşeyê nedihat berdan.

Çend pêpelokên destpêkê yê mêrdewana vê çîrokê de şegameke cemidî li rûyê min ê teze diket. Ez ji wê mêrdewanê xistim û yeke nû danî ber min. Yeke tijî vîn, tijî hêz, tijî evîn, tijî mezinahî, tijî lanetî û tijî tenêti....

Da ku jiyanek têrtijî deriyên xwe li pêşiya me veke, em hemû li hêviya şeqaman disekin. Bi tenê şeqamên cemidî dikaribûn. Me ji xwarbûna rizgar bikin. Mirovên ku destê xêrê ne di gihîşt wan, hîn ji

bi dû çîrokên mirar bûyi de, bi dû stranên xilasbûyî di dimeşyan.

Şiqaman, ez hîn şiqamevaniyê dikirim. Di gihîştim kîjan çîrokan şiqameke kelandî lê dixist. Kela min wilo hênik dibû. Ger bi wê şiqamê şiyar nebûya, min kulm û pehîn lê nedixist, ji ber ku ne li porî min bûn, lê min ew jî di nav kela beroşa xwe de dikilandin., ceribandinê bi evînê dawî li xwe dianî. Her evînê asteke dine ez ber bi meznantiyê dikişandim û her mezinahî tijî lanetî bû.. Di zarokatiya me ya ewrar de şeytan bi tenê lanetî bû. Ew tenê tê bira min. Kesek an jî tiştêkî din ê ku ji hêla yezdanên mezin ve werin lanetkirin tunebûn.

Şeytan jî bi çavekî bû. Piştqof bû û lingekî wî di kuliya. Îcara ev çi lanetbûne di zikê mezinahiyê de? Min dixwest bersiva vê pirsê fêmbikim û xwesteka min a jênager deriyên keleha tenêtiyê ya mezin ji min re vekirin.

Min xwe di hidurê wê kelehê de dît û (ezê piştê sedemên wê jî bêjim) hîn jî di dilê wê kelehê de me. Keleheke mezin, çend qesr tê de ne û di wan qesran de çend menzel, çend hêwan, çend şaneşîn û hewş tê de ne hîn jî nizamim. Li du sê qesrên wê kelehê tenê geriyam.

Qesra ewilî ku çûme ya lanetî bû

Findanka bi nava hêwana qesrê ve daliqandî weke ku nû hatibe paqijkirin dibiriqî. Zer bû rengê wê, zerekî zivînî bû û findên ku tê de hemû heliyabûn binê hêwanê. Di wê hêwana mezin de deriyekî bi tenê girtî hebû û girtîbûna wî derî têra vê yekê dikir ku derî vekim. Çawa gihîştim berderî, derî ji xwe ber, bi zîqîniyeke nerm ji min re vebû. Ez bi peraşîya xwe ya ronî di menzela loş de bûm. Li hemberî min maseyeke mezin ji mermerê, li pişt masê kuriyekî bilind û li ser kursî...

Generale kî riziyayî bi min re dikenîya. Rûyê wî nabînim, di şûna çavên wî de da kurtikên kûr, li şûna bêvila wî du kunên bi hevdu ve kelijî û li bin wan kunan jî rêzên diranan ji min re 'dîp' dikirin. Ruyê wî tune bû û pîrê ji vê valahiyê sûde girtibû, konikên xwe ji rûyê wî re kiribû rûqûş. Perdeyên pacan girtî, wêneyên bi diwaran ve daliqandî di nava xweliyê de û awêneya li pişt min ji bi xuyakirina wan li min dinêrî.

General jî di nav de her tişt di nava westayîneke giran de xwe di xew re dibirin, radizan.

Min berê xwe dida awêneyê, wekî ku min veşêre ,ez tê de ne dixuyam. Ma kê derî li min vedikir, ma general me ji ne ji min de dîq dikir?.. Bi van fikaran re min awêne bi tundî paçik dikir, rûyê general yê hestî li ser stûyê min û di nava cilên min de li min dîq dikir û dikeniya. Awêne nema paqij jî dibu ku min ew bibiqanda û xeletiya wê rast bikira.

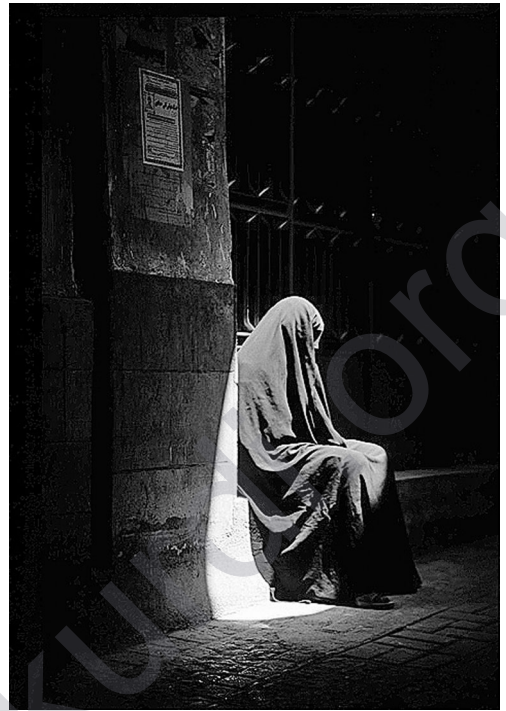
Qesra ku çûmê, ya pîrozweriyê bû

Dema ku ez bi lez ji menzela general derketim, di hişmendî ya min de cilên min jî hêdî hêdî dibûn yên general û pêlawa min jî. Ji xwe rûyê general bû li ser stûyêmin.

Ji tîrsa generalê rûhestî min nema wêrî herim qesreke din. Heya demekê di nav gul û kûlîkên baxçeyekî dewlemend de geriyam. Paşê berê min kete wê qesrê. Ji bandora hêhna gulên bû, nizamim, ji tîrsa min bû û ne jî ji ber xwe de wiha bû qesra ku çûmê, ya pîrozweriyê bû. Bêhna hin gulên ku heyaya niha ne min dîne û ne jî bînane, di hat ji hindur. Li darî çavan tiştêkî şênber nedixuya.

Ne wekî tu qesran bû. Bi valatiya xwe re û serbilindiya xwe re jî ne yekê vala bû. Wekî ku qesrên derdorê re bêje: "hûn mişt tijî jî bin, valabûna min têra wê dike."

Di demeke kurt de ew serbi-

lindî gihişte min jî. Her çiqasî tîrsayayî, birçî û westiyayî jî bûm min xwe bê tîrs avête nava lehiya vê qesrê. Heya ku lehiyê ez di nava xwe de qêj kirim. Piştê ez hêdî hêdî derxistim. Min nedixwest derkevim. Lê xwestekê jî dişekirên zaroktiya me ya tal de mabûn. Ê em bi qasî ku nema daxwazan bikin mezin bûbûn. Min hem dizanim qalên min çawa derbas, bi lehiyê re bi çend welatan geriya bûm... Ê niha di qesra bi qehr de, yanî di tenêtiya bi qehr de: êşa qehrên, êşa qesrên berî vê dikişînim. Him ya lanetê û hem jî ya serbilindiyê. Herdû dibin yek jî li hember qehrê lê zêde encamê nagirin.

Di şerê van tenêtiyan de an wê qehr bi ser keve û min bi geherîne, an jî wê lanet bi ser keve û serbilindiyê li min biborîne.

Kökler -II-

A.Ö. Bilim Aydınlanma Akademisi

"Kök denildiğinde akla hemen atanın gelmesi ve kadının dışlanması, çarpık erkek egemen bakış açısının uluslaşma olgusu bakımından da ne denli etkili ve belirleyici olduğunu gözler önüne sermektedir. Sınıflaşmaya bağlı olarak erkeğin egemen duruma yükselip kadını geri plana itmesini, giderek köleleştirmesini ve sıfırlama noktasına dek düşürmesini varoluşun ve kökleşmenin başlangıcı saymak, erkek egemenliğine meşruiyet zemini hazırlama dışında bir anlam taşımamaktadır. Burada tarih erkekle başlatılmakta ve insanlık tarihi erkeğin tarihine dönüştürülmektedir"

Kök kavramı sıradan bir olgu değildir ve kesinlikle milliyetçiliği çağrıştıracak bir kavram olarak görülemez. Kök kavramını yakın sayılabilecek bir dönemde gerçekleşen ulusal şekillenmenin dayandığı temelleri açıklamak amacıyla kullanmak, onu son derece daraltıp basitleştirmek, hatta karikatürize etmektir. Ulus, belli bir tarihsel döneme tekabül eden bir toplumsal kategoridir.

Ulusal bağları geliştiren ve ulusal devletlerin kuruluşuna götüren gelişme, özellikle Avrupa açısından, çokça kullanılan bir ifadeyle, kapitalizmin şafak vaktine denk düşmektedir. Bu açıdan yaşam süreleri konusunda kesin bir belirlemede bulunmak doğru olmasa da, uluslarla ulusal örgütlenmelerin geçici olgular olduklarını belirtmek yerindedir.

Geçici olanı sonsuza dek devam edecek bir olguymuş gibi ele almak tam da burjuva milliyetçiliğine ve onun aşırısı vardırılmış biçimi olan şovenizme özgü bir yaklaşımdır. Türkiye'de her ağzını açan her politikacının Türk ulusunun bekasından dem vurması bunun en çarpıcı ifadesidir. Oysa ulus gibi bir olguda kalıcılık

veya ölümsüzlük diye bir şey asla söz konusu olamaz.

Baki olan ulus değil insandır, insanlıktır

Dolayısıyla kalıcı olmayan bir şey için kökler aramak ve üstelik bunu başka bir yerde değil de sınıflaşma gerçeğinde bulmak gülünçtür. Varlığı devletle özdeş hale getirilen ulusun şanlı tarihini cilalayıp parlatarak halkı buna tapınmaya çağırarak, içerisinde sayısız maddarlıklar ve çürümüş kemik yığınlarından başka bir şey bulunmayan mezarlara dışarıdan kireç vurup beyazlatmak gibi son derece ucuz bir yaklaşımdır.

Üç kıtada at koşturup düşmana kılıç sallayan ve kelle kesen ölüm makinelerine dönüşmüş bir mantık, aslında temel insani köklerinden kopmuş güçlerin mantığıdır. Günümüzde insan soyunu tehdit eden her türlü kötülüğün, kanlı savaşların, tüyler ürpertici zulüm ve zorbalığın nedenlerinden biri de, kendi köklerini sınıflı toplum tarihinde arayıp bulma yaklaşımında yatmaktadır.

Başkan Apo'nun sözünü ettiği kök kavramı hem çok daha farklı bir içerik taşır,

hem de en doğru ve bilimsel olanıdır. Aynı şekilde bir bekadandan söz etmek gerekirse, baki olan ulus değil insandır, insanlıktır. Bu yüzden Başkan Apo'nun sözünü ettiği şey ulusal bir kişilikten çok ve ondan daha önce, insan olarak Kürt'ün kökleridir.

Elbette Kürt toplumu da öteki halklar gibi bir ulusal gelişme sürecinden geçecektir. Nitekim bu halkın günümüzde içinden geçmekte olduğu süreç bir yönüyle uluslaşma sürecidir. Ancak bu uluslaşma özü bakımından başka halkların yaşadığı uluslaşmalara hiç benzememektedir. Her şeyden önce Kürt halkını uluslaşma yoluna sokmanın yanı sıra, bu uluslaşmaya damgasını vuran da yine Başkan Apo'dur.

Apocu düşünce ve tarih anlayışı Kürt ulusunu şekillendiren en temel unsurdur. Bu anlayışın yön verdiği kök arayışı ya da ulusal kimlik mücadelesinde ötekine bakarak kendini tanımlama yöntemine fazla itibar edilmemektedir. Ötekine bakarak kendi gerçekliğine anlam yüklemek, onun yaşadığı konumu yakalamaya çalışmak demektir. Öteki bir gerçektir ve gerçekliğine saygıyla

yaklaşmak gerekir; ancak benim anlamım yalnızca onun varlığına bağlı olmaz. Böyle davranırsam, öne çıkardığım şey öz değil biçim olur.

Çatışan kişiler çoğunlukla yaşayan veya yaşamayan yakın atalarının kahramanlıklarına sığınır

Biçimi öne alan bu yaklaşıma bağlı olarak, onun devleti varsa ben de devlet sahibi olmalıyım, o kendi anadilini konuşuyorsa ben de konuşmalıyım, o ülkesinin etrafına sınırlar çizip mayınlar döküyorsa ben de öyle yapmalıyım, onun ordusu ve polisi varsa benimki de olmalıdır, hiçbir şeyde ondan eksik kalmamalıyım derim. Önce “ben senden farklıyım, öyleyse beni böyle benimseyecek ve ne kadar batsam da varlığıma tahammül edeceksin” cümlesiyle özetlenebilecek bu dayatmada ortaya konulan farklılık, öze değil biçime ilişkin bir farklılıktır. Hatta burada farklı denilen şeyler bile birbirine hayli yakındır. Ulusal düşmanlıklar ve bu temelde yaşanan savaşlar aslında bu yaklaşımdan kaynaklanmaktadır.

Ulusun, daha doğrusu ulusal devletin köklerini ataların kahramanlıklarına dayandırmada çocukça bir yan vardır. Kavga eden iki çocuktan daha güçsüz olanı ve kavgada yenik çıkanı, çoğu kez dayak yediği rakibini dayısı veya bir başkasıyla korkutmayı dener: “Hele bir dayıma söyleyeyim, o zaman görürsün gününü” diye tehditler savurur. Aşiret topluluklarında da yine buna benzer bir yaklaşımı çarpıcı bir biçimde gözlemlemek mümkündür. Düşman iki aşiretten çatışan kişiler çoğunlukla yaşayan veya yaşamayan yakın atalarının kahramanlıklarına sığınır. Bu sığınma bazen bir aşiretin tümünü kapsar, aşiretin kahramanlarına ve kahramanlıklarına övgüler düzülür. “Ben bir yumrukta koca bir aslanı devirmiş adamın oğluyum” ya da “benim

aşiretim şu kadar baş kesmiş, şu kadar kişinin hanesini viraneye çevirmiş bir aşirettir; beni iyi tanı!” cinsinden basit kahramanlık naralarına aşiret çatışmalarında sıkça rastlanır.

Bu koçaklamayla övgüsü yapılanların bütün meziyetlerinin övgüyü yapanlara geçeceği gibi bir inanç vardır. Ancak ister çocukça bir saflığın sonucu olsun, ister aşiret mantığından kaynaklansın, kendini atalarıyla özdeşleştiren bu yaklaşım oldukça geri ve ilkel bir yaklaşımdır. Ne yazık ki, geriliği ve illelliği onun etkili olmasına engel değildir. Tersine bu özellikleriyle şiddet ve saldırganlık eğilimini daha da güçlendirir.

‘Ben merkezilik’te geçerli olan köksüzlük veya köklerin inkarıdır

Bu tür saldırgan bir milliyetçilik, burjuvaziye özgü bir ideoloji olmaktan çok, aşiret şovenizmine daha yakındır. Burjuvazi kendi otoritesini atalarına değil yaptıklarına dayandırır. Sanayi devrimi gibi bir devrime öncülük yapmış ve her alanda muazzam değişikliklere yol açmış bir sınıf olarak böyle davranması bir bakıma doğaldır. Geçmişte kutsal sayılan her şeyi basit birer meta derekesine düşüren, katı olan her şeyin buharlaşıp havaya karıştığı baş döndürücü bir değişim sürecini başlatıp hız kavramına yeni bir içerik kazandıran, eskinin üstü örtülü sömürü yöntemlerini açık, dolaysız ve acımasız sömürü biçimlerine çeviren bir sınıfın özellikle gelişme aşamasında kök diye bir olguyu kesinlikle dikkate almayacağı, hatta köklerinden kopmaya çalışacağı açıktır. Ona göre insanlığın gelişimi kendisiyle başlamıştır ve insanlığın son sözü de yine kendisi olacaktır.

Her şeyi kendisiyle başlatma ve kendini dünyanın merkezine oturtma eğilimi, en ilginç ve çarpıcı biçimiyle Avrupa'nın (ve Avrupa burjuvazisinin) yaklaşımında kendini gösterir. Öyle

ki, bu ben merkezci yaklaşımını dünyanın değişik bölgelerini adlandırmasına bile yansır. Nitekim Yakındoğu, Ortadoğu, Uzakdoğu gibi alanlar, kendini dünyanın merkezine yerleştiren Avrupa'nın doğusuna göre yakın, ortada ya da uzak sayılmaktadır. Bu ‘ben merkezilik’te geçerli olan, köksüzlük veya köklerin inkarıdır.

Harekete geçebilen bir toplum yerine refleksleriyle hareket eden sürüler yaratılmaktadır

Aşiret şovenizmine yakın milliyetçilikte ise, değişimden ziyade bir donmuşluk söz konusudur. Burada katı olan her şey daha da katılaşmakta, değişime karşı görülmemiş bir direnç yaşanmaktadır. Bu durum özellikle zihniyet alanında kendisini daha açık bir biçimde ortaya koymaktadır. İç dinamiklerine dayalı bir kapitalist gelişmeye fırsat bulamamış toplumlarda atalarının kostümlerini giyip kendi güçsüzlüklerini gidermek isteyen egemen güçler, böylece altyapıda önüne geçemedikleri değişimin üstyapıya yansımalarını önlemeye çalışmaktadır.

Çarpık kapitalist gelişme etkisini sadece ekonomik ilişkilerde değil yaşamın her alanında hissettirmekte, beyinlere şırınga edilen şoven bir ideolojiyle toplumun düşünce yapısı alabildiğine bozulmaktadır. Sürekli tekrarlanan düşman tehdidi bir paranoya halini almakta; gerçekler karşısında düşünerek tutum belirleyip harekete geçen bir toplum yerine refleksleriyle hareket eden sürüler yaratılmaktadır.

Şovenizmle sürü durumuna düşürülmüş bir toplumda egemenlerin beğenmediklerini hedef gösterip linç ettirmeye yönelmeleri epeyce kolaylaşmaktadır. Bu paranoyak ruh hali zamanla egemenlerden çok kitleleri etkisi altına almakta, hatta bazen dönüp yaratıcısına yönelecek kadar dehşet verici boyutlar kazanmaktadır. Bu açı-

dan saldırgan bir şoven milliyetçi histeriye yalnızca egemenlere özgü sapkın bir davranış biçimi olarak bakmak yanlıştır. Milliyetçi histeri son derece bulaşıcıdır ve bu rahatsızlıktan en fazla etkilenen toplumsal kesim halkın kendisidir. Bu noktada egemen güçler şovenizmde bir ayarlamaya gidebilir ve belli bir denge tutturmaya çalışabilirler. Buna karşılık bir kez bulaşmaya görsün, şovenizmle kirletilmiş olan bir halk dengesini tamamen yitirmekte ve kimi durumlarda kan kokusunu duymadan yatışmaya yanaşmamaktadır.

Kürt halkı milliyetçi duyguları en zayıf halk durumundadır ve onun şanslıdır

Bu noktada Kürtleri şanslı kılan şey, kan dökmelerini kışkırtacak ölçüde güçlü ve örgütlenip devlet olmuş egemen sınıflardan yoksun olmalarıdır. Kürt egemenlerinin tarihi, esas itibarıyla tipik bir işbirlikçiliğin, uşaklığın ve ihanetin tarihidir. Kürt halkının ihanetin çirkin yüzü dışında, kendi egemenlerinin tarihinden devralabileceği ve ulusal gurur kaynağı olarak dayanabileceği hiçbir şey yoktur. Hırsızın ortağı, katilğin yamağı ve celladın hempası kimliğine soyunmayı varlık gerekçesi yapmış olan bu güçlerden geriye kalan ne varsa hepsini reddetmedikçe, bu halkın kurtuluşu olanaksızdır.

Başka bir deyişle uygarlık tarihi çerçevesinde bakıldığında, kendileri istemiş olsalar bile, Kürtlerin köklerini dayandırabilecekleri milli vasfına sahip egemenleri bulunmamaktadır. Bu eksikliğin Kürt halkını milliyetçiliğe düşmekten alıkoyduğu ve onu elleri temiz bir halk haline getirdiği kesindir. Aile ve aşiret geleneğine dayanan özelliklere sahip olan Kürt ilkel milliyetçiliği, bu yapıyla gelişme olanağı bulamamış ve yok olmaya mahkum, güdük bir milliyetçilik türüdür. Bu milliyetçilik köklerini aile ve aşiret yapısına dayandırdığı için bir-

leştirici değil bölücü, toparlayıcı değil parçalayıcı bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla uluslaşmayı geliştiren değil, uluslaşma önünde en ciddi engellerden birini oluşturan bir güçtür. Süreklilik arz eden iç çatışmalar, onun ancak parçalanmış aşiret yapısı üzerinde vücut bulabileceğini ortaya koymaktadır. Bütün demokratik açılımlara kapalı ve özgürlüğe düşmandır. Kısacası Kürt uluslaşmasının başarısı bu milliyetçiliğin kesin olarak aşılmasına bağlıdır.

İnsanlık tarihi erkeğin tarihine dönüştürülmüştür

Öte yandan kök denildiğinde akla hemen atanın gelmesi ve kadının dışlanması, çarpık erkek egemen bakış açısının uluslaşma olgusu bakımından da ne denli etkili ve belirleyici olduğunu gözler önüne sermektedir. Sınıflaşmaya bağlı olarak erkeğin egemen duruma yükselip kadını geri plana itmesini, giderek köleleştirmesini ve sıfırlaşma noktasına dek düşürmesini varoluşun ve kökleşmenin başlangıcı saymak, erkek egemenliğine meşruiyet zemini hazırlama dışında bir anlam taşımamaktadır. Burada tarih erkekle başlatılmakta ve insanlık tarihi erkeğin tarihine dönüştürülmektedir.

Tarihin sahibi olan ve talihi yaver giden 'insanoğlu', insanlığın hamurunu yoğuran ve mayası olan kadını artık tarihin dışına atmıştır. İnsan artık oğul ile anlatılmakta, insan soyu insanoğlu kavramına sıkıştırılmaktadır. Dolayısıyla kök arayışı da esasta bu oğul'u ilgilendirdiği için, onun kendi köklerini zor'un mucidi ve uygulayıcısı olan atalarının kanlı tarihinde bulması kaçınılmazdır. Havva'nın Adem'in kaburga

kemiğinden yaratılması söylencesiyle başlangıçta erkeğin sıradan bir eklen-tisi yapılan kadın, zamanla bu statüsünden bile uzaklaştırılmış ve yokluğa mahkum edilmiştir. Tıpkı geçmişte Kürt halkına dayatılan statüsüzlük veya kimliksiz kölelik gerçeğinde görüldüğü gibi, kadın artık bir parya olarak bile kabul edilmemekte ve tamamen hiçleştirilmektedir. Aslında Kürt gibi kadın da yoktur.

Bu erkekler dünyasında tarihsel bir kişilik olarak tarih içinde kayıp olsa da, bu dünyanın kavimleri tarafından hala resmen tanınmasa da, bu dünyanın çarklarının nasıl döndüğü konusunda Kürt halkının bir bilgeliği vardır. Kürt halkı için bu dünyayı anlamak, onu kendi özgürlük isteklerine göre yeniden gerçekleştirmek demektir. Aynı şey kadın için de fazlasıyla geçerlidir. Kürt insanı kendisini halk olarak bir araya getiren henüz tamamen keşfedilmemiş tarihi ve onun bugünkü bilincini, bu bilincin karşılığı olan eylem

ve yaşamı anlamaya çalışmaktadır. Hiçleştirilmeye dek vardırılan bir parçalanma ve dağılma noktasından gelip kimlik kazanan ve halklaşan Kürt insanını birleştiren şey, başta özgür yaşam olmak üzere insanlığın en köklü değerleridir.

Yeni Kürt'ü anlamak ancak tarihi anlamakla mümkün olabilir

Bu da tarihi gerçekleştirmekle aynı şeydir; dünyaya hükmeden ölçüsüz bir ahlaksızlık ve yalancılık düzeninin 'tarih bitti' dediği yerde, tarihi daha radikal bir biçimde, özgür insanlık temelinde gerçekleştirmektedir. Bitti denilen şey aslında egemen erkeğin yalanlar üzerine kurulu kirli tarihidir. Bu erkeğin yeryüzünde bina ettiği yalan imparatorluğunun temelleri çatırdamakta, oluşan çatlaklardan yepyeni bir insanlık doğmaktadır. Varoluşumuzun kaynağında yer alan özgür insanlık, asıl yaratıcısıyla yeniden buluşmakta ve yeni tarihe yön vermeye başlamaktadır. Bu yeni tarih yapıcı güç genelde kadın, özelde ise Kürt halkıdır.

Buradaki yeni sıfatı aynı zamanda en kadim olanı anlatmaktadır. Yeni tarih yapıcı güç kadimdir, çünkü varoluşun başlangıcı ondadır. Onun yeni olması ise, iskartaya çıkarılır gibi devre dışı bırakılıp tarihsel gelişme sürecinin dışına atıldığı noktadan tarihe yeniden giriş yapmasını ifade etmektedir.

Erkek patentli olarak gelişen uygarlığın unutturmak istediği kadın gibi Kürt de tarihin çocuğu olarak kalmıştır. Başlangıçla çocukluk aynı anlama gelmektedir. İnsanlığa başlangıç yaptıran kadının adeta neolitik dönemde çakılıp kalması, onun çocuk kalmasının temel nedenidir. Büyüdüğü ve geliştiği söylenen güç erkektir. Fakat gelişmesine imkan sunan toprağı yadsıdığı için bu erkeğin gelişmesi çarpıktır; insanlığın asli unsurunu yok saydığı için büyümesi oldukça dengesizdir.

Kadın bütünlüğünden kopan erkek özünde insanlıktan kopmuş demektir

Asli unsurunu kesinlikle kadının oluşturduğu insan ve insanlık olgusu bir bütünlük içinde ele alındığında kendi anlamını bulabilir. Bu bütünlükten kopan erkeğin özünde insanlıktan koptuğunu söylemek gerçektir. Ne denli ürkütücü görünürse görünsün gerçek budur. İnsanlığa özünü kazandırdığı inkar edilse ve bunun yerine kadın sadece insanlığın yarısı olarak değerlendirilse bile, bu yarımlik yan artık olmadığına göre, erkeğin kendisini insanoglu olarak adlandırması da fazlaca bir anlam ifade etmemektedir.

O artık yalnızca erkektir, artık insan ve insanlık yoktur, erkek ve erkeklilik vardır. Bu açıdan erkeğin insanlığa sahip çıkması, aslında kendisine sahip çıkmasından farksızdır. Dolayısıyla bir kez kadın kaybolunca insanlığın da kayıplara karışması kaçınılmazdır. Uyarlık tarihinin gözden kaçırılan ya da kaçırılan yüzü böyledir.

Aslında Kürt halkına özgü bir düşünce ve yaşam biçimi olan Alevilik'te, ham insanın içinden geçip olgunlaştığı dört kapıdan söz edilir: Yol anlamına gelen tarikat kapısından içeri giren acemi, ikinci aşama olan şeriatla paylaşmasını öğrenir; adalete uygun davranmak, "şu senin bu benim" demeyi gerektirir. Bunun ardından gelen marifet aşamasında gerçeğe biraz daha yaklaşılmış gibi görünür, oysa hakikat hala uzaktır. Marifet kapısından geçen insanın öğrendiği şey ortaklık bilincidir; o artık "hem senin hem benim" diyecektir. Hakikat aşaması, insanın pişmiş olgunlaştığı aşama, "ne senin ne benim" diyebildiği aşamadır. Hakikat ya da onunla aynı anlama gelen olgun insan, belleğinden mülkiyet duygusunu silip atmış insan-

dır. Ortak kullanmayı ifade eden kolektif mülkiyet de yine bir mülkiyet türüdür. Mülkiyetin bu biçimine geçiş gerçekten bir marifet işidir, ancak insanlığın hakikati değildir. Hakikat, mülkiyet biçiminin yanı sıra mülkiyet duygusunun da yok olmasını gerektirmektedir.

Neolitik toplum insanında mülkiyet olgusu ve düşüncesi yoktur

Neolitik dönemin birçok özelliğini koruyan Alevi Kürt'ünün bu anlayışa ulaşması oldukça anlamlıdır. Gerçekten de neolitik toplum insanında mülkiyet olgusu ve düşüncesi yoktur. Hem özel hem de kolektif mülkiyet anlamında bu böyledir. Malikin olmadığı yerde ne mülk, ne memluk, ne de melik var olabilir. Orada yaşayan insan özgürdür. Özgürlük insanların birlikte üretme, yaratma ve paylaşma sevincindedir. Belki insanların nesi vardı ki paylaşınlar diye sorulabilir. Ama böyle bir soru doğru değildir.

İnsan bu dönemde ata gem vurma ve rüzgarı dizginlemeyi, yine sabanı, tekerlekli arabayı, yelkenli kayığı, bakır cevherini arıtmayı ve madenlerin fiziksel niteliklerini öğrenmiştir. Yazıyı, sayı ve ölçü birimlerini geliştirmiş ve böylece uygarlığa geçiş gereksindiği her şeyi yaratmıştır.

Gordan Childe'in de belirttiği gibi, Galileo'ya gelinceye dek tarihin hiçbir döneminde bilgi gelişimi böylesine çabuk, büyük buluşlar böylesine sık olmamıştır. Daha öncesinde ve hatta sonrasında yaşanan gelişmelerle kıyaslandığında, bu dönemin insanlığı adeta sihirli ayakkabılar giymişçesine hızlı bir gelişme temposunu yakalamıştır. Üstelik basık ve sömürü denilen şeyi bilmeden, özlemini duymadan özgürlüğü bizzat yaşayarak, yaratıcı emeğin büyük sevincini yüreğinde duyup hencinsleriyle paylaşarak bunu başarmıştır.

Yasak Toprak, Yasak İnsan

Zamanın gözümde henüz anlaşılmadığı yıllardı. Henüz çocuk olabilmişim; birilerine göre henüz tehdit... Yasakların olduğu bir toprakta can bulmak, büyüdükçe yasak olmak, demek, belki de her an ölümü tadabilmek demektir. Toprağında yasak olmak ne tuhaf, diye düşünmeye başladığımda, tehdit olmaktan çıktığımı fark ettim; artık bende yasaktım...

Kırmızı yasağın sembolü, toprağım kan-kızılı. Bu topraklar kırmızı... Can verdikleri kızılı simgeliyordu...

Toprak can verdikçe onlar can alıyordu.

Ve ben artık annemin korkulu rüyasıyım. Ölümü sol göğsümde taşıyorum. Ölümle soluk-soluğayım...

“Oğul kalk. Düşünme beyazı ve mavilikleri... Düşünme oğul toprağı. Düşünmek ölüm demek...”

diyordu annem, kaş altında bakışla, birazda ürkek... Solgun yüzü içindeki korkuyu ele veriyordu. Annemin ellerine bakıp “çamurlu bir mayın tarlası bu. Yaşamak, düşünmek-düşlemek demek... Beynime düşüncelerime nasıl zincir vurabilirim?” diye haykırdım.

Kime Yanar Bu Ormanlar..?

Dün gece pencereme konan kuşların çığlığıyla uyandım birden. Rüyalarımın en ince yerinden yırtıldı düşlerim. Haber getirmişlerdi bana. “Ormanlar alevler içinde yanıyor” diye...

Dili tutuldu gecemin, konuşamaz oldu kelimeleirim. Takatim kırıldı, hareket edemez oldum. Zehir olmuştu mevsimlerim/suyu tükenmişti gençliğimin.

Bir seyyah olup kaçmak istedim kendimden.

Dağlara, yollara varmak istedim kendimi.

Şimdilik yakarışlarını duyuyorum ormanların.

Yeryüzün cenneti ateşler içindeydi. Nefesim ke-silmmişti, soluksuz kalmıştım şehla bir bakışla.

Ey yüreği avuçlarımda hayat bulan dağlar kızılı..!

Ey gecenin yıldızlarındaki inci küpeli..!

Ey yurtsuzluğumun asaletinde ülkeye dönüşen mitani..!

Ve ey bayram sabahlarındaki sevincim; mızıkacı çocuk..!

Duydun mu ateşe vermişler ormanlarımızı?

Yıkıp yağmalamışlar kuşlarımızın konaklarını/bozmuşlar genç kızlığını yemyeşil baharında...

Şimdi hangi ağaca baksam utanıyorum yaşamak-

Tedirgin bir sessizliğe büründü anam. Son cümleden sonra hüznün dışında etrafımda bir şey bırakmadı...

Ben, onun ana yüreğini anlamıyordum, o benim pervasız yüreğimi, iki yürekte de aynı tedirginlik olsa da, farklı çarpıyordu...

Yorgun bedeni yürümeye üşeniyor, gözleri bana sesleniyordu. Bakışları hüznün taşırdı, asırlardan kalma...

Yorgun bedenine yakışan yaşlı elleri, yüzündeki yılların çizgileri, dudağındaki tebessümlü gülümseyişi ve kınalı saçları ile tamamlıyor toprağımı. Bir o kadar da yakışıyordu toprağına...Kızılığına...

Gecenin geç saatleriydi artık. Ben düşünmekten yorgun düşmüş gözlerimi hafif kısıp uzağa bakmaya koyulmuşum. Etrafı suskun bir karanlık kaplamıştı, bir o kadar kirli... Onlar yine dışarıdaydılar. Onları fark ettiğimde bedenime ilk kurşunu yemiştim. Merminin soğukluğu sıcak bedenimi soğutmuş, kanımı akıtmıştı...

Artık yasak değil(d)im...Sadece anamın yüreğini yakıp yok eden bir oğul(d)um...

ZEYNEP ZAYCI

tan. Diri diri yakılan ormanların izleri var bedenimde.

Eylülün sararan yaprakları vardı önceden. Oysa şimdi ne bir yaprağı var ormanlarımızın ne de o yaprakların yaratıcıları.

Ey bu ormanları ateşe veren soysuz doğa düşmanları..! Birer cehenneme çevirdiniz ekolojik tapınaklarımızı.

Yok ettiniz çocukluğumuzun deryalarını talan ettiniz iklimleri...

Hangi dinde günahsız sayılabilirsiniz ki..?

Orman yakmak; vahşettir...

Orman yakmak; cinayettir...

Orman yakmak; kıyımdır yeryüzüne...

Cehennem arenalarına sahne oldu o güzelim ağaçların görüntüsü. Kaybedilen bir çocuğum şuan. Hüznün sularında yüzüyor gemilerim. Karanlığa karışıyor gözlerim. Sulara gömülüyor bedenim.

Yıldızlar çekiliyor gökyüzünden.

Hiçbir sebebi olmamalı yakıp, yıkmamın.

Utan ey gökyüzü utan ey insanlık...

Ormanlarımız alevler içinde yanıyor.

Çıgıklara bürünmüş ağaçlar ve yapraklar...

Kime yanar acaba bu ormanlar..?

Aslan ASLAN

(: Mizah :)

Bilet Hilesi

Günün birinde aynı üniversitede görevli 3 işletme uzmanı ile 3 mühendis İstanbul'a bir seminer için davet edilmişler. 6 kafadar daha ucuz olacağına inanarak trenle gitmeye karar vermişler. Hep birlikte tren bilet gişesine gitmişler, mühendisler birer tane bilet almış, işletmeciler yalnızca 1 bilet alıp trene binmişler. Mühendisler, işletmecilere tek bilet ile nasıl seyahat edeceklerini sorunca

- Bekleyin göreceksiniz

Cevabını almışlar. Bir süre sonra kondüktör bilet kontrolü yapmaya başlayınca işletmeciler hep birlikte trenin tuvaletine girmiş ve kapıyı kilitlemişler. Kondüktör bilet kontrolünü bitirip tuvaletin önüne gelmiş ve kapıyı çalmış. Kapı aralanıp içeriden bir bilet uzatılmış. Kondüktör de bileti işaretleyip gitmiş. Mühendisler bayılmışlar bu işe ve dönüşte aynı numarayı kendileride yapmaya karar vermişler. Seminer bitince yine aynı ekip istasyona gitmişler, mühendisler 1 tane bilet almış, işletmeciler hiç bilet almadan trene binmişler. Mühendisler bilet-siz nasıl seyahat edeceklerini sorunca yine aynı cevabı almışlar:

- Bekleyin göreceksiniz.

Kondüktör bilet kontrolüne başlayınca mühendisler hemen birlikte tuvalete girmişler. İşletmeciler de diğer tuvalete girmiş. 5 dakika sonra işletmecilerden birisi tuvaletten çıkıp diğer tuvaletin kapısını çalmış, kapı aralanıp içeriden bir bilet uzanmış. İşletmeci bileti alıp diğer tuvalete girmiş ve kondüktörü beklemeye başlamışlar... mühendislerden en genç olanı tuvaletten çıkıp diğer tuvaletin kapısını çalmış... İşletmeciler kapiyi bile açmadan :Hadi lan,bizim numaramızı bize mi yedirecen...

Tarih öğretmeni Osmanlı Devleti gerileme dönemini anlatıyordu....-Evet arkadaşlar, Kırım Osmanlıdan 3 aşamada çıkmıştır:

1. aşama Küçük Kaynarca Antlaşması

2. aşama Aynalıkavak Terkipnamesi

3. aşama Yas Antlaşmasıdır...

Tam devam edeceği sırada arka sırada haylaz öğrencisinin ge-

ne konuştuğunu gördü, seslendi:

-Kalk bakalım söyle şimdi bana, Kırım kaç aşamada Osmanlıdan çıkmıştır??

Çocuk bir süre düşündü ve sıra arkadaşı ona 3 diye fısıldadı.Çocukta cevabı duyunca:

-3 aşamada çıkmıştır hocam..

Hoca: -Say bakalım..

Çocuk:- Ne var bunda hocam, 1.2.3.

Tren oyunu

Evin annesi ütü yaparken, evin küçük yaramazı da salonda oyuncak treniyle oynuyormuş.. derken annesi bir kulak kabartmış ki oğlan şöyle bağırmış:

- EYET...!! SON DURAGA GELDIK...!! DUYMADINIZ MI ALLAHIN CEZALARI HALA NE OTURUYOSUNUZ?? CABUK DEFOLUN İNİN ASAGI...!!

Bunları duyan anne neye uğradığını şaşırılmış doğru salona koşmuş:

- Sen nerden öğrendin bakıym böyle konuşmayı?? Ne

kadar ayıp.. simdi doğru odana gidiyorsun tam 2 saat

cezasısın...bi daha da ağızından öyle kötü sözler duymayayım...!!

2 saat sonra küçük afacan tekrar salona dönmüş,

treninin başına oturmuş....annesi de mutfakta yemek yapıyormuş, derken yine oğlanın konuşmalarını duymuş:

- Sayın yolcularımız, iste son durağa geldik.. Umarız çok güzel bir yolculuk geçirmişsinizdir.. Lütfen eşyalarınızı trende unutmamaya dikkat ediniz...

Trenyeni binen yolcularımız, sizin de çok güzel bir yolculuk geçirmenizi diliyoruz.. küçük bagajlarınızı koltuklarınızın altına koyabilirsiniz.. bu arada unutmayın yolculuk sırasında sigara içmek yasaktır..

Bunları duyan annesi az önceki cezanın ise yaradığından memnun gülümserken oğlan konuşmasına

devam etmiş:

-.. ayrıca iki saatlik rötar yüzünden mutfaktaki cadaloz adına hepinizden özür dileriz...!!

Sıpa

Köylü, yeni doğan bir sıpayı kucağına almış evine dönerken,iki ortaokul öğrencisi kendisine takılır ve:- Hayrola amca, derler. Oğlunu nereye götürüyorsun böyle?

- Adam, kendine yapılan bu terbiyesizliğe aldırmanmış görünerek cevap verir:
- Gittiğiniz okula kaydını yaptıracağım..

Yeni Öğretmen

Okula yeni gelen öğretmen ilk dersinde öğrencilere ilginç bir çağrıda bulunmuş:

- Kendini geri zekalı hisseden varsa ayağa kalksın...

Sınıfta çıt yok. Nihayet biri kalkmış:

- Sen kendini geri zekalı mı hissediyorsun?

- Hayır, demiş çocuk, ama sizin tek başına ayakta kalmanıza gönlüm razı olmadı da...

Tarih Dersi

Tarih dersinde öğretmen birini tahtaya kaldırmış ve sormuş:

-Oğlum Kadeş Savaşını kim yaptığı?

Çocuk hemen yanıtlamış:

-Hocam vallahi billahi ben yapmadım.

Hoca sinirinden çıldıracak. O sinirle dışarıya çıkmış, koridorda Matematik öğretmenini görmüş ve durumu Matematik öğretmenine anlatmış:

-Hoca hanım bu öğrenciler beni çıldırtacak; Kadeş Savaşını kim yaptı diye soruyorum, vallahi billahi ben yapmadım diye yanıt veriyorlar, çıldıracağım...

-Hocam üzülmeğin çocuktur bunlar hem yaparlar hem de yapmadım derler... Tarihçinin sınırları iyice tepesine çıkmış ve soluğu Müdür

Beyin odasında almış.

-Müdür Bey bu nasıl bir okul, ne öğrencisinde hayır var, ne de öğretmeninde; öğrenciye Kadeş Savaşını kim yaptı diye soruyorum, ben yapmadım diyor, öğretmene durumu anlatıyorum, bunlar çocuktur hem yaparlar hem de yapmadım derler diyor, kafayı yiyeceğim.

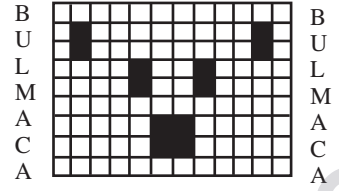
Müdür Bey: Siz hiç kendinizi üzmeysin Hocam, bunda merak edilecek birşey yok, şimdi Bakanlığa bir yazı yazar ve Kadeş Savaşını kimin yaptığını sorarız... Tarih Öğretmeni aldığı yanıt ile oracığa yığılıp kalmış ve Müdülden bir hafta izin almış...

Bir hafta sonra Bakanlıktan bir yazı:

Bu yıl ödenek olmadığı için Kadeş Savaşı yapılamayacaktır. Bilginize...

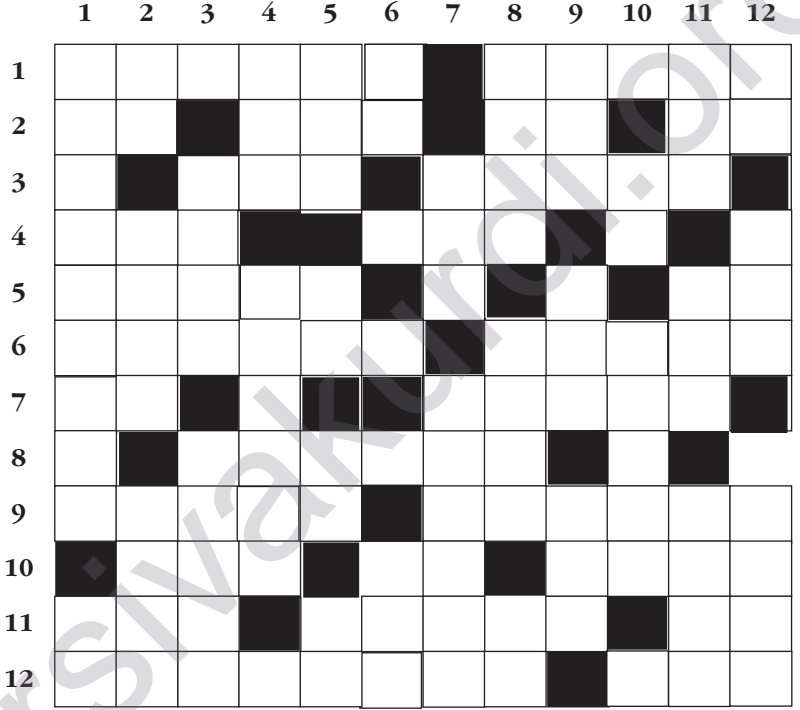
Bulmaca

BULMACA

Soldan Sağa

- 1- 12 Mart tarihinde Besta'nın Geliye Hezil vadisinde çıkan çatışmada şehit düşen HPG komutanı (... Faraşın) - Değerli bir taş
- 2- Namus - İstemsiz ve genellikle sinir bozukluklar, sinir sonucu ortaya çıkan hareketler - Lityumun simgesi - Mısırlarda güneş tanrısı
- 3- Bir çeşit Pantolon kumaşı - Yazın yetişen bir meyve
- 4- Bal yapan bir hayvan - Santraçta bir atak - Kabaca okuna bir harf
- 5- Et satılan yer - Nord'un simgesi - Bir nota
- 6- Bir ağaç türü - Saçları taramaya yarıyan alet
- 7- Lise'nin sessiz harfleri - Alfabenin ilk harfi - Bir tür hububat, bir besin maddesi
- 8- Euro'yu simgeleyen bir harf - kişi, zan - Müzikte Fortenin kısaltılışı
- 9- Kesmeye yarıyan bir alet - Türkiye'nin bir ili
- 10- Santraç'ta bir hamle - Tokio Hotel Kısaltılışı - Kürdistan'da bir şehir
- 11- Eski bir uygarlık - Yazmaya yarıyan bir alet - Lityumun simgesi
- 12- Besta'da 3 arkadaşıyla direnerek şehit düşen hem gerilla hem yönetmen olan HPG gerillası - Dili tutulmuş, konuşamayan

Yukarıdan Aşağıya

- 1- Resim'de bir karalama şekli - Beddua
- 2- Timör - Arapçada oynamak, dans etmek - Ön'nün karşıtı
- 3- Uzunun karşıtı - Ekonomik almanın kısaltılışı
- 4- Türk Telekomun kısaltılışı - Vücuda yapışan böcekler
- 5- İlişkin, dair - Proje yönetiminin kısaltılışı - Müzikte sus, duraklama olayı - Kilolitrenin kısaltılışı
- 6- Yönetim Kurulu'nun kısaltılışı - Damak, lezzet
- 7- Bir tür yağış şekli - Yamamaktan emir
- 8- Ust sınıflara ait bir tanımlama - Almanya'dan başlayıp Karadenize dökülen bir nehir- Eğmekten emir
- 9- Telli antik bir çalgı - Atların ayaklarına takılır - Rutubet
- 10- Beyaz - Bir erkek adı
- 11- Sunma anlamına gelen bir deyim - Söz, kelime - Gurbet
- 12- Bir iyilik eki, dilek - Elma, Armut gibi meyvelerin kurultulmuşu - Deniz kıyısı, kumsal